

E **G** a Phalech. Vaticinio quodam. Phalech em diuisio; qz in dieb eius lingue in babylone diuisse sunt. Narrat aut Philo in libro questione super genesim q ex trib filiis noe adhuc ipso viuente nati sunt. xiii. milia viroꝝ: et cetera extra mulieres et pueras habentes super se duces. filii sem iecta duceꝝ: filii cham. nemroth: filii iaphet suphene. Post obitum vero noe conuenierunt duces cum agminib suis in campu sennaar: ut ibi turrim construerent. Cū aut edificaret diuisit deus linguas eoz et mutauit effigies: et non cognovit quisq fratre suu: nec audiuit lingua p̄ximi sui. Cum vero magistri lapides quererent ministri aqua afferebat: et cu illi q rebat aqua illi afferebat stipulam. Hicq frustrata cogitatione cessauerunt edificare: et dispsi sunt super faciem terre. Iectan aut. Hiero. Harū gentium posteriora nomina invenire non potui: sed usq in p̄sens qz p̄cul a nob sunt: vel ita vocant ut p̄mū: vel q mutata sunt ignorantē: possiderunt aut a coseñe flu uido oem in die regionē q vocatur hieria.

Gen. ii. d **S**em arphaxat sale heber phalech et ragaus eruch. **R**a. Sicut in p̄nceptio ab adā usq ad noe decē generatio nes posuit: ita a sem usq abraam nō sine sacramēti mysterio. **C** Primogenit hismael. Hiero. xij. filii nascuntur ismaeli primogenit nabaioth a q oīs regio ab euphrate usq ad mare rubru nabaiothena dicte: q ps est arabie. Ha famili ipsorum oppidag et pagi: ac minuta castella et tribus horū appellatiōe celebrant ab una ex eis cedar in deserto: et duma alia regio et hebarā ad austriū et cedema ad orientalem plagā. **D** Lethure. **R**a. Quasi copulat: vñ sulpicāt hebrei eā esse agar q mor tua sara de p̄cubina trāsierit in uxore: ne senex nonis arguatur mptis lasciuisse.

F **R**a. Filii autem cethure iuxta historicos hebreos occupauerunt trechodite: aliū traconitidem: et arabiam q nūc vocat eidor mo usq ad marū rubri terminos. **E** Asurim. Ab asuri syrios qdē vocatos contendunt: et a plerisq filiis abrac de cethure occupatos eē inde regiones. **F** Epher. **R**a. Hic dicit p̄tra libia exercitū duxisse: ibi victor p̄sedisse: posterosq ex noe eius

Questio africam nūcupasse. **G** Themna. Queritur cu thamna in genesi legat cōcubina eē eliphac de genere horreos: q apud idū meos habitauerunt in terra secr: q peperit ei amalech: quō iter filios numeret: cu in sequētib legat ipsa thamna soror lothan filii seyr q et edom. Sed seyr hebraice pilus dicit: q fuit in modū pellis hispidus. Edom aut hebraice rubeus vel fulu. Ab eo igit rubeo cibo vendidit p̄mogenita sua edom vocat est. Hebrei vero ita solūt: dicūt thamna p̄cubina fuisse eliphac: et generasse ei amalech: s̄z tāq filiā inter filios ab ipso fuisse educata. **H** Alian. q de genere horreos est. in genesi scribitur alian: id est exaltatus. In Paralip. vero alian: id est electus significans: quia horreis exaltati sunt anteꝝ edom terram eorum caperet: post vero electi.

NICO.DELYRA **G** Sephi.

vñ em denoīati sunt ab abraā qsi abraei: vt videt dicere Aug. et aliq aliū. Tū quia abraā vocat hebreus **G**en. xiiij. b. vbi dr: Et ecce vñ q euaserat nūcianit abraā hebreo. ex q p̄t q vocat hebreo ab aliq p̄cedēte ipm. s. ab heber. Tū qz h̄ nomē abram incipit p aleph l̄ram: hoc aut nomē hebreus incipit p l̄ram. **G**ym: sic et h̄ nomē heber. Nomē

a quo hebrei. Porro heber nati sunt duo filij: nomen vni a phalech: quiā in diebus eius diuisa est terra: et no men fratri eius iectan. Iectan autem genuit el modad et saleph: et asor moth: et iare: aduraz quo qz et v̄cal et decla: ebal eti am et abimael et saba: nec non et ophir et ephila et b iobab. Omnes isti filij ie ctan. Sem arphaxa et sa le heber phalech et ragau seruch nabor thare abraā d iste est abraam. **F**ilij aut abraā isaac. de sara. **F**ilij hismael. de agar ancilla. **G**en. xij. **P**ri genit his. **T**ste generatioē h̄ noīat p̄pter merita abrae: qz descenderunt de eo q̄ quis nō cēnt ad diuinū cultū electe. **H** **F**ilij aut cethure. Dicūt hebrei q̄ ista cethura fuit ipa agar: sic pleni dr **G**en. xxv. expostores tñ n̄i cōrū dicūt strariū: sic ibidē plenius dicitur. **I** Benuit aut abraā isaac. de uxore sua p̄ncipali sara. **K** **L**ui sue. fi. esau. ut h̄ **G**en. xxv. **I**ste tñ url p̄nvoocat ē iacob et post ea isrl. et rō mutationis hui noīis h̄ **G**en. xxv. et ibidez exposita fuit pleni. **L** **F**ilij elai. Dic p̄n̄r describūt generatioē esau q̄ erat di mitredē: et q̄ exposite fuerūt **G**en. xxvi. tñ ad intellectū sequiū aliquā sūt h̄ brevis reperēda. **M**imū ē q̄ eadē p̄sona i sacra scripture freq̄ter plurib noīb noīaf: sic esau seyr edom sūt noīa eiusdē boīs. **S**cđm ē q̄ idē nomē aliquā variat in p̄ncipio vñ in fine sic chonias iecho nias iechoniam idē nomē ē sic variat: et ex his p̄tingit vñ p̄sona aliquā putat due: q̄ vñ nomē eī i uno loco scripture exp̄mis: et aliud in alio: vñ q̄ idē nomē i plib loci p̄sūt: tñ variatū mō p̄dicto. **T**ertiū ē q̄ horrei habitauerūt i terra seyr sine idumea an̄ esau et filios eī: ut h̄ **G**en. xxvi. p̄mo ḡ describūt h̄ generatioē esau ante regnū: scđo tpe regnū ibi: Isti sūt reges. t̄rio tpe ducūt ibi: Adad at mortuo. Adhuc p̄mo ponūt gnatiōes esau an̄ regnū: scđo generatioē horreos q̄ fuerūt an̄ esau in cipiendo a seyr horreo a q̄ idumea denoīata sūt in terra seyr ibi: **F**ilij seyr. Circa p̄mū dīc: **F**ilij esau eli. d̄ ada uxore sua. **m** Rahuel de alia uxore sua noīe bessamach. **n** Jeus. q̄ vocat h̄ieus. **G**en. xxvi. o **E**ielon. q̄ vocat ielam ibidem. p **E**chore. Istos q̄tuor habuit esau de olibama tertia uxore. **F**ilij eliphaz **T**. seqf: q **T**hāna amalech. Dicūt aliq q̄ thāna fuit cōcubina eliphac ut videſ haberi **G**en. xxvi. cōputat tñ h̄ inter filios eliphac: eo q̄ fuit nutrita i domo eī: cu filius suis: et ad ostēdēdū q̄ de ea fuit nat̄ amalech q̄ immediate post eā noīat. P̄t etiā aliq dīci q̄ thāna ē nomē equocū ad masculū et femi na. vñ dr. i. dux thāna. eo. ca. et sic ponit h̄ p̄ masculo inf̄ alios filios eliphac. **G**en. iiij. xxvi. ponit p̄ feminā. vbi dr. **C**oncubina eliphac. **r** **F**ilij seyr. Dic p̄n̄r agī d̄ gnatiōe p̄ncipuz q̄ dñati sunt in idumea ante esau et filios eius. vnde iste seyr fuit de genere horreos: et ab illo denominata fuit terra illa terra seyr. **s** **G**oroz autēz lethā fuit thāna. ista fuit concubina eliphac de qua p̄dictum est. **t** **F**ilij sebeon

a filii manasse filii ioseph q; vltra iordanem accepit hereditatem in terra galaad. seleel. Post h; ingressus est esro ad filiam machir prius galaad et accepit eam cū esset anno sexaginta q; pepit ei segub. Sed se c; gub genuit iair. Et possedit vigintires ciuiates aran

a T iair. Dic iudee fuit p; tho laet indicavit israel. xxv. an. habens filios. xxx. principes ciuitatum. xxx. que ab ipso nomine sunt in libro Iudicium legitur.

b T Pati sunt. Patenetus scripit historie tenuit generatioes duorum filiorum esrom duorum posteriorum: id est aram et calubi s; q; bus prius narrat quia regiam et sacerdotalem quo modo vult innotescere dignitatem. Nunc autem ad primogenitum. Ieramehel genealogiam redit. c Onaz. Hic ab ona filio lude nomen accipit: sed differunt: quia per nun filius iudei: filius ieramehel per mensuram.

a T als ioamin: als ioanum. geniti ieramehel fuerit moos et iacob et achar. d Onam autem habuit filios semei et iuda. Filius autem semei nadab et abisur. Nomen vero a T vel abigail. b T als achabon: als aahobba. vxoris abisur abiaabil: q; peperit aahobban et molid. Filius autem nadab fuerit saled et apphaim. Mortuus est autem saled absque liberis. Filius vero apphaim: iesi qui iesi genuit sesan.

a T als abala: als oali. d Porro sesan genuit oohali. Filius autem iadai et fratri semei: iether et ionathan. Et iether mortuus est aboq; liberis. Porro ionathan genuit phalech et caca. Iste fuerit filius ieramehel primogeniti esro. Sesan autem non habuit filios: sed filias et seruum egyptiis noie ieraa. Beatus ei filia sua vxore: q; peperit ei ethhei. Ethhei autem genuit nathan. Et na-

a T vel cabud: als cabab. Zabab autem genuit ophal: et ophal genuit obed: obed genuit m; iehu: Iehu genuit azaria. Acarias genuit helles: et helles genuit helaca. Helaca genuit cacamoi: cacamoi genuit sellu. Sellu genuit ithamian. Ithamia autem genuit elisama. Filius a T vel ieramel: vel meli: vel mubeli: vel mehel. b T als mo autem caleph fratri ieramehel mensa primogeniti sa.

T nomen loci a q; ciphei qui dicitur sauli: nonne dauid absconditus est apud nos. eius: ipse est pater ciphei filii maresa patris a T ciuitas. b T als taphua: als taphephu. et hebreron. Porro filius hebreo chore et taphu et recem et samma. Samma autem genuit ram patrem hieracham: et recem genuit semini: filius semei maon: et maon pater bethsur. Epham autem concubina caleph peperit aram et musa et geceq;. Porro aran genuit iecen. Filius iahaddai: regom et ioathan et gesan et phalech et epha et saph. Concubina caleph ma-

* Q; scriptura ista miracula tacuisset in tribus dicitur generalibus. Quartus est q; bezeleel fecisset tabernaculum cum esset decem annos vel paucis plus: cum enim Esro. xxxvi. dicas vir sapiens: quod non potest dici de pueris. Et autem sequatur ad predicta glossa prout sic: quod sum ea caleph. x. anno. genuit hur: et hur. viij. annos vir: et vii. viij. an. bezeleel: et sic a nativitate caleph usque ad generationem bezeleel fluxerunt anni. xxvi. et tempore in quo hur et vir fuerunt in utero matrum suarum annos erent natu. s. xvij. menses quod faciunt annos et dimidios: et sic tunc caleph fuit. xxvij. an. et dimidios. si igit cum h; ponatur tempore nouem mensibus a generatione bezeleel usque ad eius nativitatem. et x. an. vite eius. habemus. xxvij. an. et tres menses: cum igit incepit facte tabernaculum. xxxix. vite caleph: ut dictum est. habet propositum. s. q; bezeleel habebat tunc x. an. vel paucis plus quam incepit facte tabernaculum: quod incepit facte. xxxix. an. ipsi caleph: mense. viij. ut dictum haberei.

igit ad ista inconvenientia evitanda et alia quod possit sequi ex predicta glo. dicendum quod ephrata quod hic dicitur uxoris caleph non fuit maria soror moysi: sed dictum fuit Esro. xvij. nec iste bezeleel quod descendit de caleph fecit tabernaculum: et per dominum quod hur vir et bezeleel quod hic ponuntur delcedisse de caleph: fuerunt alii ab illis quod ponuntur Esro. xxi. licet isti et illi fuerint de tribu iuda: quod in eadem tribu erant multe cognationes: et non est inconveniens quod in duabus cognationibus eiusdem tribus avus pater et filius non minentes in uno tempore vel diuersis. Nec mirandum quod dictum fuit Esro. xvij. hur autem bezeleel quod fecit tabernaculum de tribu iuda fuisse maritu: marie: quia tribus sacerdotalis et regia sic commiscetur per matrimonia. a T Post hec ingressus est esrom. Hic revertitur scriptura ad describendum generationes esrom alias a predictis.

b T Patris galaadi: id est domini galaad. erat enim ita magnus in terra illa quod vocabatur eius pater. c T Que peperit ei segub. sic enim debet scribi p. b. in fine et non p. p. vel p. r. ut habent aliqui libri et male. d T Et possedit viginti tres ciuitates in terra galaad. Queritur hic quod iste habuit possessionem in terra galaad cum esset de tribu iuda ex parte patris: ut dictum est: que tribus non habebat ibi possessionem. Ad quod responderetur uno modo quod machir adoptauit patrem eius et segub in filium: et sic per hanc adoptionem ipse et filius eius iair habuerunt ibi possessionem. Alio modo quod iste iair fuit homo bellicosus et alias ciuitates recuperauit ibidem quas syri rapuerunt a filio Israel. e T Num autem mortuus esset esro. Ingressus est caleph ad ephrata. In hebreo habebat: Ingressus est caleph ad ephrata. et hic ephrata nomen ciuitatis quod altero nomine vocabatur bethleem. et est sensus quod mortuo esrom qui dominabatur in bethleem: caleph filius eius ingressus est illuc tandem succedens patri: sed aliquis hec est littera: et postea mortuus est esrom in caleph ephrata: et caleph ephrata nomen ville copositorum ex nomine caleb et nomine uxoris sue: in quo mortuus est esro pater caleph. f T Habuit quoque esrom uxore abia. poterat enim tunc habere plures uxores simul. g T Que peperit ei assur proximam thecuer. id est dominum talis villa. h T Pati sunt autem. hic translat ad describendum generationes aliorum filiorum esrom. Filius ieramehel primogenitus esrom. Et hoc patet quod aram per quem textur genealogia christi non fuit primogenitus esrom sicut nec salomon ipsius dauid. i T Et buna et cetera. et patet littera usque ibi: Sesan autem non habuit filios: sed videbat contradictionem ei quod preponitur in tertio. k T Porro sesan genuit oohali. als abalei. Dicendum quod iste oohali mortuus est ante patrem et sine liberis: sed sibi dicitur hic: l T Sesan autem non habuit filios sed filias. scilicet sibi succedentes. m T Obed genuit iehu. ali qui libri habent iesu et male: quod sic scribitur in hebreo. seq; n T Maon pater bethsur. i. dominus vel magnum in tali villa: et eodem modo illud quod sequitur.

Cum vero venit autem

Let **S**i erat filij. Recapitulat generationem caleph de ephraita quā ante dimisit qm̄ bur d̄ ephrata. i. maria soror moysi genituz narravit. **b** Mariathiarim. Que et cariathbaal. i. cuius saltuyna de vrbib̄ gabaonitaz in nono miliario eūtibus ab helia diopolim in tribu iuda. **c** Bethleem. Ciuitas dauid in tribu iude in q̄ dñs nat̄ ī. vii. ab helia miliario d̄ meridiōlē plaga iuxta viā q̄ dicit hebrō: ubi sepulch̄ iesse et dauid oñd̄: et mille circ̄ palib̄, pcul turris ader. i. turris ḡ reg. qd̄ vaticinio pastores dñice nativitat̄ p̄scios an significas. **d** Qui diuidebat dī. re. Dīmidū requietiōnū. i. sortes madian: iuxta sepulch̄ dr. Alij dimidū requietiōis tps dimidū itel ligū: q̄ filij isrl̄ ceperūt terrā p̄missio nis possidere: ab eo sc̄ tpe q̄ moyses dedit terrā galAAD vltra iordanē: ruben et gad: et dimidie tribu manasse: v̄sq̄ quo cetere tribus sortes suas accepérūt. In hui⁹ tps medietate dicūt sobal esse mortuū: et ita dimidū requietiō vidisse. i. ad medietatē illi⁹ tps guenisse. **D**ystice aut̄ sobal. i. vana vetustas: vel vextis ad portadūm: iudeos significat: q̄ antiq̄ pp̄ls dei vocabant et legē l̄re p̄mi acceperūt: q̄ libros leḡ et p̄phaz ferebāt: s̄z mysti ciū incarnatiōis xp̄i nō intelligebant. **A**li dimidū requietiōnū. i. histriōvi derūt. Alle aut̄ plenitudinē requietiō nū possidet q̄ post opa bona valde in eterna quiete gaudet. **A**li dimidū requie. videt: q̄ post p̄sentis vite labore aīc q̄tē habet. tūc aut̄ p̄selectionē requietiō videbit: cū et aīa et corpore p̄fritur p̄fectiōe q̄tē. **e** Habitatiū in iabes. Tradūt hebrei iabes fuisse doctorē legis peritissimū in cui⁹ cōspectu sedebat filij cinei q̄ et iobab cognati moysi. Scribe igit̄ dicūt canentes atq̄ resonates: q̄ assidue in legis dei locutiōe v̄sabānt: in tabernaculis q̄z cōmorat os regū narrat historia.

Allego. Iabes xp̄m significat vez magistrū sc̄toz laudes deo canētū. Iabes em̄ interpt̄as exiccas: p̄ps aut̄ fl̄p̄ carna liū cupiditatū in suis fidellib̄ exicca uit. Cinei. i. possessio v̄l possidētes sunt oēs electi. de qb̄ d̄: Hereditas mea isrl̄: et qrū possidēto dñs est. Rechab i terpt̄at auriga vel ascēdēs. **H**i autē venēt de calore patris dom̄ rechab: q̄ a patre luminiū grā spūs inflāmati p̄ q̄drigā v̄tutuz in celos ascēdūt: de qb̄ d̄: Quicq̄ spū dī agūt̄ hi filij dei sunt.

Ro. 8. c **D**uid xo hos ha. t̄c. Redit ad explicā **II. La. III.** dā p̄genē dauid: quā an dimisit cū sobolē amrā filij esrom enēras puenit ad isai et ad filios ei⁹: q̄z dauid nouissim⁹. **g** Iezraelitide. **R**a. Iezrael ciuitas est in q̄ habitauit naboth quē occidit iezabel. **b** Daniel. **R**a. Daniel q̄ in libro Regū celaad. i. vindictas patrē: q̄z bñm hebreos discep̄tās cū miphboleth de q̄stionib̄ legis victor appariuit: et patrē in eo vlcisci nūs est: ne irrideref̄ in disputando ab hoīe debili vir bellicosus.

Nico.de lyra

* a Senuit at̄ saaph. p̄f mad. et qd̄ b̄d̄: **b** Sue patrē mach. et pa. ga. noīa sūt villaꝝ. Ista tñ gabaa ē alia ab illa gabaa q̄ fuit in tribu beniamin. **c** Filia xo ca. fu. achsa. q̄ fuit v̄x orthoniel: bñm q̄ h̄r Josue. xv. et Judic. i. **d** Filij bur p̄mo. ephrata: et nō caleph: q̄z an habuit filij de aquiba noīe ierioth: vt p̄dictū ē. **e** Sobal p̄f cariathiarim. id ē dñs vel famosus ī villa sic noīata: et eodē mō qd̄ b̄d̄: Pater bethleē

bethleē et p̄f bethgader. **f** Qui diuidebat dī. re. i. ma- sionū illi⁹ terre: et iō ibat ad vidēdū illas māsiōes tāq̄ eaz cu- rā habēs. **g** Et de co. cariathiarim: supple exierunt. **b** Iethrei et apu. t̄c. Et seque. Ex his egressi sūt sa- raite et estaholite. i. habitatores sara et estahol. Licet em̄ fi- lij dan habitauerint ad tps ī ciuita- tib̄ isti⁹: eo q̄ trib̄ dan adhuc nō ba- bebat possessionē: vt h̄r Judic. xvii. tñ erat ī sorte iude et p̄tinebat ad vi- ros de tribu ei⁹: cui⁹ genealogia d̄ describit. **i** Silū sal. pa. beth- leē. i. dñi bethleē. **k** Et netho- phati. i. alteri⁹ ville sic noīata: de q̄ sūt baana nethophatites: q̄ nom̄ nanc int̄ fortis dauid. i. xi. ca. id s̄- dit: **l** Corone do. 10. b. illi⁹ descederūt d̄ salma fuerūt viri fortis et bellicosi tpe ioab q̄ fuit p̄ncip̄ m̄litie dauid: et iō p̄ adiutoriū ipsorum corde. i. victorie augmētate sūt do- mui ioab. **m** Et dī. re. sara. i. habitatiōis bñl̄ ciuitat̄ ḡtēbat ad eos. **n** Cognatiōes q̄z scri- ha. in ta. i. in domo iabes seu tab- nacul̄ ei⁹. et hic ē iabes nom̄ viri: vt videbit ca. illi⁹. que dicit hebrei sū- ise othoniel: q̄ fuit perit̄ valde ī le- ge et doctor magn⁹: p̄p̄ qd̄ cinei q̄ descenderunt de ietro scero moysi recedētes d̄ ciuitate palmax: acce- serūt ad istū iabes vt ab eo addic- ret̄ legē: q̄z erat p̄selyti et p̄uersi ad iudaismū: vt dictū fuit Judic. i. et rōne isti⁹ iabes q̄ fuit d̄ tribu iuda: q̄ fuit frat̄ caleph: vt h̄r Judic. i. fit h̄ mētio d̄ isti⁹ cineis q̄ nō fuerūt de tribu iuda: s̄z discipuli isti⁹ iabes (q̄ alio noīe dicit̄ othoniel) **o** Ca- nētes atq̄ resonates. i. legētes ī libris leḡ diuīe: q̄ lectio fuit p̄ mo- dū cāt̄ rōne accēt̄. **p** Et in ta- ber. co. et nō ī domib̄: vt p̄t̄bie b̄re. xxxv. vñ cludit̄: q̄ **Q**ui sunt ci. s. discipuli ip̄i⁹ iabes. **r** Qui ve. de ca. i. feruore religiōis et de uotiois. **s** P̄fs dom̄ re. da rechabite fuit valde religiosi et ob- brii: vt h̄r Hier. xxxv. et iste rechab a q̄ noīata sūt rechabite descedit de ietro. **t** In ca. ii. vbi d̄ in postil. Canētes atq̄ resonates. i. legētes.

Additio. Scripture sacre ter̄ leḡ cōiter ab hebreis in suis scholis p̄ modū cāt̄: nō rōne accēt̄: q̄ accēt̄ posse p̄p̄ seruari sine cāt̄: s̄z b̄ fit rōne sentētē: vt ē nōtū p̄itis in illa lecu- ra: vñ et alio cāt̄ vñ in psalterio:

Duid xo t̄c. Hic cōsēq̄nter describit̄ generatio- nes ipius dauid d̄ quo p̄ncipaliter intēdit iste liber. **D**ē p̄mo describit̄ generatio eius usq̄ ad salomonē. secūdo de salomone usq̄ ad trāsmigrationē in babylōne ibi. Fili⁹ aut̄ salomōis. tertio post dictā trāsmigrationē ibi: filii lechonie. Circa p̄mū d̄: David xo hos habuit si. t̄c. Hequit: v̄ **S**cd̄m daniel d̄ abi. Istevocat cheleab. ii. Reg. iii. ca. fuit em̄ binomi⁹: cui⁹ cāz dicit̄ hebrei: q̄z dauid post mortē nabal cito accepit abigail et eā iōgnauit: et cū nat̄ fuisse puer aliq̄ derisoress dicebat q̄ erat fili⁹ nabal: p̄p̄ qd̄ dauid noīauit eū daniel: q̄ interpt̄at Judicū dī. dicēs: Judicet de. i. oñdat p̄ euīdēs signū cui⁹ iste puer ē fili⁹: et tūc deo faciēter facies pueri assimilata est facie dauid: et tūc noīauit eum che- liab: q̄ interpt̄at q̄li pater. i. s̄lis p̄t̄. **x** Tertiū absalon. qui cōtūrauit etra patrē suū dauid: vt habet. ii. Reg. xv. ca. **y** Quartū adoniam filiū agith. qui voluit regnare p̄re dauid nesciēte: vt h̄r. iii. Reg. i. **z** Sextū ie. d̄ egla. i. micpol

De egl̄a

a **F**ilijs autem caath residuis de cognatiōe sua: dederūt ex dimidia tribu manasse i possessionē vrbes decē. Porro filij gerson p cognatiōes suas de tribu isachar: t de tribu asar: t d tribu neptalim: et de tribu manasse in basan: vrbes tredecī. **F**ilij autem merari p cognatiōes suas de tribu ruben: t de tribu gad: t de tribu cabulon: dederrūt sorte ciuitates duodeci. Dederūt qz filij isrl̄ leuitis ciuitates t suburbanā eoz. Dederūtqz p sorte ex tribu filiorū iuda: et ex tribu filioz symeon: t ex tribu filioz beniamin vrbes has: qz vocauerūt c in terminis eoz de tribu ephraim. Dederūtqz eis vrbes ad fugiēdū sichen cū suburbanis suis in monte ephraimi: t gācer cū suburbanis suis hicinā qz cū suburbanis suis: t bethoron silr: necno t helon cū suburbanis suis: et gethermon in eūdem modū. Porro ex dimidia tribu manasse aner t suburbanā ei: t balaam t suburbanā ei. His videlicz q de cognitione filioz caah reliq erāt. **F**ilijs autem gerson de cognatiōe dimidię tribu manasse/gaulon in basan et suburbanā ei: t astaroth cū suburbanis suis. De tribu isachar cedes et suburbanā ei: et dabereth cū suburbanis suis: ramoth qz t suburbanā ei: t anē cū suburbanis suis. De tribu vō aser masal cū suburbanis suis: t abdon silr: asach qz et suburbanā ei: t roob cū suburbanis suis. Porro de tribu neptalim cedes i galilea t sub urbana ei. Amon cū suburbanis suis: t cariathiarum t suburbanā ei. **F**ilijs autem merari residuis. de tribu cabulon rēmono: t suburbanā ei: t thabor cū suburbanis suis. Trans iordanē qz ex aduerso hiericho/ptra orientē iordanis. De tribu ruben/bosor in solitudine cū suburbanis suis: t iassa cū suburbanis suis. Cademoth qz t suburbanā ei: t miphāath cū suburbanis suis. Necnon et de tribu gad/ ramoth in galaath t suburbanā ei: et manaim cū suburbanis suis. Sed t ezebon cū suburbanis ei: t iēcer cum suburbanis suis.

Ca. VII

a **T**alias samrom.

Dorro filij isachar thola t phua: iasub t samārō: qttu d or. Filij thola/oq t raphaia t hierihel t iemair t ephraim t samuel pncipes p domos cognitionū suaz. De stirpe thola: viri fortissimi numerati sūt in dieb' dauid vigintiduo milia sexcenti. **a** **T**alias isai. **b** **T**annumerato patre qui vnicus fuit patris sui. Filij oq ierabia: de q nati sūt michael t obadia t iohel t iessia: qui in s q oēs pncipes. Cū eis p familias t pplos suos accincti ad plū vi ri fortissimi trigintasex milia. Qdltas enī habuere uxores et filios. Frēsqz eoz p oēm cognitionē isachar: robustissimi ad pugnandū octogitasēptē milia numerati sūt. Filij beniamin/bale et bochor et b iadibel tres. Filij bale/eshbon et oq t oqiel t hierimoth et yrai: qnqz pncipes familiarū t ad pugnādū robustissimi. Numerū autem eoz vigintiduo milia t trigintaqttuor. Porro filij bochor camira t ioas t eliecer: t elionai t amiri et hierimoth et abia et anaōoth t almathā. Qēs hi filij bochor. Numerati sūt autem p familias suas pncipes cognitionū suaz ad bella fortissimi videt: qz fide lis fuit dō in oib'. **Ca. VII**

Dorro filij. a **C**omebis hi filij bochor. Tbcungin legē scribit: omēs hi filij istius vel illius aut pmeritorum excellētia est: aut pro merito rum deterioratione vt eius dicantur esse filij cuius fuerūt imitatores. **L**ocubinaqz ti ad p̄lū pcedētes. Sephan quoqz et phan: filij hir: et asim fi ljaber. Filij autem neptalim: sasibel et guni et a ser et sellū/filij bala. **f**

a **F**ilijs autem caath re. i. qui nō erant sacerdotes: ita q dicebantur caathite tū t non aaronite: vt dictum est supra. istis dederunt alia habitacula.

b **P**orro filij gerson. **D**ic p̄r agit de habitaculis gersonitarū t mera ritatū: ostendēdo que ciuitates: t a qb tribub assignate sunt eis. t cū hoc etiā intermixt aliquā de filij caath. t patet l̄ra vsq ibi: **c** **Q**uas vocaverunt ex nōibus suis. i. leuite t sacerdotes denōiauerunt loca eis assignata ad habitandum et nutriendum pecora ex nōibus suis: ad hoc q istud esset testimoniū in futurū: qz ista erāt eis assignata a filij israel: qz tribus leui nō habuit hereditatē distinctā sicut alie tribus. **alē hechma**

Letera patet in l̄ra. **Ca. VII**

Dorro filij isachar. **D**ic cō sequēter ponit generationes alias sex tribū. **s** isachar: beniamin/neptali/manasse/ephraim t aser. de tribub vero dan t cabulon nō facit mentionē. Primo ergo agitur de generationibus istarū tribuum. scđo resumitur tribus beniamin: vt diffusius describatur ca. viii. Circa primū describit primo generatio tribus isachar. secundo beniamin/ibi: Filij beniamin. tertio neptalim/ibi: Filij autem neptalim. quarto manasse/ibi: Porro filius manasse. qnto ephraim/ibi: Filij autem ephraim. sexto aser/ibi: Filij aser. De tribu vero dan t cabulon non describit aliquā genealogia. cuius causa ab aliquibus assignatur: quia quelibet tribus habebat librum genealogie sue. Esdras autem scriptor: hui libri (vt dictū fuit a pncipio) forsitan nō inuenit libros genealogiaz tribus dan t tribus cabulon: qz perditū fuerunt in captiuatione decem tribuum: vel alio modo. Circa primū dicit: Filij isachar t̄c. t subdit: **e** **G** Et sa maron. Istevocat semrom. Ben. xlvi. **f** **N**umerati sūt in dieb' dauid. An precepit numerare p̄plū: vt habetū. Reg. xxiiij. **g** **Q**uinqz omnes pncipes. Hoc intelligit cōnumeratio p̄p̄. Letera patet vsq ibi: **h** **F**ilij beniamin. **D**ic cōsequēter describit genealogia tribus beniamin. t patet l̄ra vsq ibi: **i** **S**ephan quoqz et haphan filij hir t asim filij aser. In hebreo habet: Filij aher. et ponit hic filij in plurali p filius. vel cū isto asim intel ligunt aliū filij aher. Dicit autem hic glossa hebraica qz esdras istos sephan t ceteros posuit hic vltimo in genealogia beniamin: qz nesciebat vtrum essent de tribu beniamin vel nō: eo q nō inuenit reductionem genealogie ipsoz ad tribū beniamin certitudinaliter: sed hoc nō vī detur cōuenienter dictū. **T**ū qz hebrei dicunt qz esdras scripsit hunc librū per adiutorium t directionē aggei t cabarie pphetaz sibi pteporaneoz q spiritu ppheticō loqbanz. Tuz qz in scriptura sacra si aliqd esset positū dubiū: hoc eēt a spiritu humano t nō a spiritu diuino. **k** **F**ilij autem neptalim. **D**ic ponit genealogia tribus neptalim: t multum breuiter. **l** **F**ilij bala. Ista autem fuit ancilla rachel ab eadē in coniugio sp̄i iacob data: vt habet Ben. xxx. de qua natus fuit neptalim: vt habetur ibidē. t ideo cū dicitur: Filij bala. Si filij refertur ad neptalim: t est singularia numeri t genitū casus. si autē sit pluralis p

Actiones

Glo.ordi. I Paralipomenon Ca. IX Nico.de lyra

Universus ḡisrl. **a** Nathinei **Ca. IX** bitsbat in regno iuda. scz tribū iuda & beniamin & leui: qz de ista captiuitate post septuaginta annos redierūt i hierlm & in terrā iſrl de licetia cyri regis persarū: vt br. ii. Paral. vle. c. z. i. Esdrei. i. & aliq redierūt in p̄prijs psonis q adhuc viuebat vt br. i. Esdrei. ii. q fundato tēplo sedo: illi q viderat p̄mū te plū s̄ebat, aliq aut̄ redierūt in filio: in qbus p̄res manet aliq mō. Scit dū tñ q de alijs tribubus aliq euase rūt man̄ theglathphalasar & salmanasar, qui venerūt ad habitandū in regno iuda: s̄ isti postea fuerūt trālati in babylonē p̄ nabuchodonosor cū alijs: & de captiuitate redierūt en ip̄sis aliq in p̄prijs psonis q nondū erant mortui: & aliq in filio suis. vt habet. i. k **C** Qui aut̄ habita. p̄mi. **b** Ic p̄nr agit de illis q redierunt: & p̄mo de tribub in generali: sedo de tribu leui in speciali: ibi: De sacerdotib aut̄. Circa p̄mū dicit: Qui aut̄ habita. p̄mi. i. p̄mo re deuentes de captiuitate babylonica. **I** In vrbib **z** & q d̄ illis loq̄ p̄z p̄ simile modū loqndi d̄ isti. Esdrei. ii. vbi dicit: Hi sunt aut̄ p̄unie filij qui ascēderūt de captiuitate, & sequit̄. At reuersi sunt in hierlm & iudea v̄nusqz in ciuitatē suaz: & in fine ca. dicit: Habitauerūt ḡ sacerdotes & leuite de pplo & cantores & Ianitores & nathinei i vrbib suis. **m** Et nathinei. isti erat gabaōnīte ad iudaismū p̄uersi: & fuerūt deputati ad portādū aliq & ligna ad locū cultus diuini. vt habet Josne. ix. **n** Cōmorati sūt **z**. in redditū d̄ captiuitate babylōica solliciti fuerūt illi q presidebat pplo: vt ciuitas hierusalē habitaret: eo q ibi reedificatū fuit tēplū ad cultū diuini: sed multi de pplo maḡ volebān̄ habitare in alijs locis iudee ad colēdū agros et vineas & p̄similia: & qz habitatorib in hierlm iminebat pericula ab aduersariis: eo q ciuitas illa erat odio sa gentib̄ habitatibus in samaria & ciuitatibus circūadiacētibus. **u** & frequenter impedierūt reedificatiōnē templi & ciuitatis vt p̄z Esdrei. i. z. ii. in plurib̄ locis. propter qd̄ aliq de pplo israel q erat deuotiores obtulerūt se volvitarie ad habitandū in hierusalē. ppter qd̄ b̄sidixit illis deus vt habet Neemie. xi. sed qd̄ illi nō sufficiebant: misse sunt sortes ad determinandū qui habitaret desigulis tribub in hierlm vt habet ibidē. **S**ciēdū aut̄ q istoz habitant in hierlm numeri & noia i plurib̄ varians hic & Neemie. xi. cui variatio nis triplex rō assignat. **P**roīa est qd̄ nō integralē exp̄munt ī vitroz loco s̄ ptim h̄ & ptim ibi: p̄p̄ qd̄ aliq h̄tacēt q ibi exp̄munt & ecōuerlo. **S**cūda rō est qd̄ plures de istis fuerūt binomij: v̄l trinomij & sub uno noie hic exp̄munt: & ibi sub alio. **T**ertiarē qd̄ idē nomē variaſt aliq i hebreo sic & i latino: vt freqnē dictū est: ppter talē variationē vidēt aliq̄ variari p̄sonē: qd̄ tñ se eedēt: & sic p̄nt solui dissonātie apparētes: & discurrat l̄a sic iacet. o **D**e la. aut̄. **V**ic p̄nr agit d̄ tribu leui i speali: & p̄io de sacerdotibus. et patr̄ l̄a v̄lq ibi p̄ **S**ilij sa. iste fuit aliq̄ ab illo sadoch quē p̄stituit salomon̄ summū s̄cerdotē p̄

Et quiete mentis in contemplatione dei
Ps. 121. a habeat. dices cum psalmista: Letat
sum in his quod dicta sunt mihi. a **T**u
ahel. Qui in regnum abihel pater cis
patris saul: et interpretat pater meus
deus. Iahel disertus dei. forte per
meritos distatia. Et notandum quod iter
filios iahel cis et ner fratribus vocant
et sunt. Et in regnum ita habentur. in se
quenteribus vero dicitur quod ner genuit cis:
non quod genuerit: sed quod educaverit.

Nota **a** **A**minadab. Dic ut in regnum cum
patre occisus narrat aminadab vo
cat. et interpretat abinadab pater me
us votum. Aminadab propositus meus vo
tum. **c** Hisbaal. Ignis maritus hic
est isboleth. i. vir profluo. **d** **A**de
al. et malech ribaal. Litigans in maritus: hic est
miphiboseth: qui interpretat de ore

Dignominia. **L**a. **X**
Hilistium autem. **C**onsiderat omis
sia de lamuele et saule narrat histo
ria. casum saul et familie eius come
moratur. **D**ystice innuens: quod non est
necessaria vita eius describere cuius im
alsthesel

Re. 31. b **A**les et phili
scos

Epo. 2. **D**avid se trastulit: cuius facta et dispes
tatione regni coeterum: quod typum tenet ve
ri dauid regnum celi et terre possiden
tis. Quo imminente philistium more
suo pugnat contra israel: et vincit: quod ap
propinquate gratia gentiles sicut anno ca
stitate israelitice fidei oppugnabat: nunc mala ope: nunc idolatrie cultum

ostendendo sicut balaam docebat bala
ac mittere scandalum coram filiis israel
edere et fornicari. **F**ugerunt
viri vi. **C**. Qui fortes videbatur in
dei contemplatione dum incaute ope gen
tilium et doctrinam sequuntur: hereticorum
quod priditione non parum iuvit secula
ris scientia. An quidam ait: Philosophi
priarche hereticoz ecclie puritate p
uerisa maculauere doctrinam.

Judi. 9. **G** approu. Erruerunt gentiles vnde
et in regnum iudee et filios eius: et cor
ruperunt sacerdotes scribas et phari
seos filios. s. et seductores illius re
gnis: hereticos quod ne similitudine gra
tia spissanti predicarent aut colerent
vetuerunt. **H** Aminadab. Me

patrem qui nos sibi adoptauit spissi
dono digna confessione laudarem: quod significaliter interfecit: abinadab. i.
patris mei spontanei. **b** **M**el
chisue. Ne in Christi regno salutem fu
turam credamus. melchisue enim inter
pretat rex meus salus. **P**hus quod Ar
rius seduxit quod melchisue occidit: qui
Dacedoniion ionatham. quod Maniche
um abinadab. Quia hunc veri regis
Christi omnipotentiam negare: illam spissi
donis derogare: istum summi patris bo
nitatem blasphemare magis corruptio
nis edocuit. i. **L**et dixit saul ad
armi. **C**. Hunc hebrei docebat idu
meum dicunt esse: quod videt saul esse mor
tuum: timet dauid se ipsum interfecit.
Puerum vero (quod diadema et armilla
saul attulit ad dauid) esse filium do
cebat et ipse docebat esse puerum cum quod saul
querebat a sinas patris sui. k. **A** Ad
armi. Legisdoctores sicut enim
arma et sagitte philistium prauorum de
ceptiores: sic israelitarum arma doctri
ne spissalis

a rati sunt pater gabaon iahel: et nomine
vixoris eius maacha. **F**ilius primogenitus
eius abdō et sur et cis et baal et ner et na
dab. **E**dor quod et ahio et sacharias et
macelloth. Porro macelloth genuit
semaan. Isti habitauerunt e regione fra
tilium portio pollui. An non introie
runt in pretoriū: ut non contaminare
trū suorum in hierusalem cum fratribus suis. **N**er
autem genuit cis: et cis genuit saul: et saul
genuit ionathā: et melchisue et amuna
a Ignis maritus. **L**itigans in maritus.
d dab et hisbaal. filius autem ionathā miriba
al: et meribaal genuit micha. Porro si
lī micha phiton et melech et thara er
ahaç. Ahaç autem genuit iara: et iara
genuit aliamath et acimoth et cari: et amri
autem genuit moosa: moosa vero genuit
baana: cuius filius raphaia genuit et elasa:
de quo ortus est esel. Porro esel sex filios
habuit his noib: ericā: bochru: isma
el: saria: obdia: anā: hi filii esel. **C**. **X**

Dhilistium autem pugnabat
contra israel. Fugeruntque viri
israel et palestinorum: et ceciderunt
a superbia. b luxuria. Sel
boe enim lubricum significat
vulnerati in monte gelboe. Cumque ap
propinquassent philistei psequentes saul
a columbe donum. **T**als abi
s et filios eius. percusserunt ionathā et amina
tore viribus agebant gentiles ut regnum inde tollerent
et dab et melchisue filios saul. Et aggrena
tum est hilium contra saul. Inuenieruntque
a viri dolosi et astuti. b occultis deceptiōib:
eum sagittarij et vulnerauerunt iaculis.
Tunc gladius. i. aperta impugnatione.

k Et dixit saul ad armigerum suum: Euagi
na gladiū tuū et interfice me: ne forte
veniat incircūcisi isti et illudant mihi.
i Noluit autem armiger eius hoc facere timore
perterritus. Arripuit igitur saul ensem:
et irruit in eum. Quidam cum vidisset armiger
eius videlicet mortuum esse saul: irruit etiam
ipse in gladiū suū et mortuus est. Inte
rit ergo saul et tres filii eius: et omnes domini
a ne amplius regnaret et gente iudeorum regnum
amisisse monstraret.

ill paterter occidit. Quidam cum vidissent vi
ri israel quod habitabat in capistris: fuge
runt: et saul ac filii eius mortuus dereliqui
runt urbem suas: et huc illucque dispersi
sunt. Inuenieruntque philistium: et habitaue
runt in eis. Bie igitur altero detrahentes
philistium spolia cesorum: inuenierunt saul
et filios eius iacentes in monte gelboe. Cum
que spoliassent eum et amputassent caput
armisque nudassent: miserunt in terram
suam: ut circuferret et ostenderet ido
lorum templis et populis. Arma autem
eius consecrauerunt in phano dei sui:

ne spissalis proba qua se ppis dei de
buit munire a piculis. **S**aul usque
ad desperationem vulneratus: maluit
armigeri sui quod circumcisus gladio
perire: quod principes iudeorum arrepto
semel proposito in petre moriendi:
maluerunt a doctoribus suis mada
ta legis sollicitibus perimit: et gen
tilium portio pollui. An non introie
runt in pretoriū: ut non contaminare
trū suorum in hierusalem cum fratribus suis. **T**ob. 18

i **M**oluit autem armi. **C**. Non est
ambigendum inter reprobos legido
ctores fuisse aliquis quod verbi acumen
ad occidēdos auditores querere
nolle: et tamen ipsos auditores quod recte
dicta a magistris acceptarunt: despicien
do vel blasphemando in sua vertisse
pernicie: quoque visa morte. i. pecc
di obstinatio: et ipsos verbis mini
stros peremptorios testimonia
legis quod male interpretari timuerant
sibi occasione fecisse ruine. Hereti
ci quoque periculum suorum iaculie crux
tim: cum proba diuina in argumentum fut
errois trahunt: arma sua contra pe
ctus suū mortuorum inuertunt. Quilibet
etiam catholicus cum arte quam pro
comuni utilitate didicit: supbie: ce
nodoxie: philargirie: vel cuiuslibet
vici pragiae polluit: suo se gladio
proficit: quod defendi ab hoste de
buit: ipsum irruit. **m** Quidam cum vi
armi. **C**. vidētes indocti vere hu
militare medicamina. lauacrumque ba
ptismi ignorantes in iudea magis
tros certam spissali victos: et vul
gus non paucū eorum auditui proximum
psequente aduersario vel prisca pstan
tie sue sede fugatum: maiorum ruina
turbati ope fortuitū et munimis sc
entie spissalis que habuerat amise
rat. veneruntque per gentilium et cum
cita iudeis incredulis studia virtutis
guera habitatione corrupserunt.
Venerunt immodici spissas: et corda quod si
dei constantia deseruit occupauerunt.
Venerunt gentes et optimis quodam
iudeorum studia credendo: sua fecerunt
vni. **A**useref avobis regnum dei: et
dabat genti facienti fructum eius. **D**at
Et caput

Non. **i** **D**ilige
Dilige **H**ilistium autem. **C**. **X**
hic ictipit scriptura delcri
bere actus ipsius dauid et eius
regnum. **s** quo principali intedit in libro:
et id primo describitur ipsius de
electio. secundo electi solenitatem inunctio
ca. **xiiij**. Circa primū notandum quod licet da
uid viuente saule electus fuerit in re
gē a domino: ut hunc. i. **R**eg. xvi. tamen ista
electio non habuit effectum nisi quod
mortuo saule translatum fuit regnum
ad ipsum. et idem in hoc capitulo primo descri
bitur saulus et filius eius occisus. secund
o occisi vituperatio ibi: **D**ie igitur
altero tertio vituperati solenitatem tu
mulatio ibi: **D**ocet cum audissent vi
ri labes. quarto regni translatio ibi:
Mortuus est ergo saul. **T**res pri
me partes patent ex his que dicta
sunt. i. **R**eg. ultimo. hoc excepto.
* Et caput
Amoralem. a **T**hophilistium autem
pugna. cō. israel. **D**oc. ca. i. **R**eg.
xxv. expositus est mystice usque ibi:
* Mortuus est

a *Et caput as.* Caput saulis in templo dagō philistei affixum est cū malum spūs aīam in pētis mortuā in abyssum inferni demergat. *Interptas enim* dāgō pīscis tristis. *Discis aut̄ tristis* meritō dī: qui in infernū demersus eterno dolore cruciatur. *Aliq̄ adeo hostes* visibiles vel iūvisibiles iudea impietas armis pīsecuti sunt: ut primatū regni radicē afferent: et munimina saepe legis eriperent. *Cuius deectionē* si gnu triūphi et cām leticie longe latecō copicib⁹ suis diuulgarūt: et celestis militie armaturā iudeis exemptā laribus suis. i. demoniorū doctrinā epararūt: vel spūalia carnaliter interprādo; vī diuinās līas q̄si cōes. p voluntate ventilo. *Bentē* vō ipam regno priuata: q̄si ad nibilū redactam sub pītate inimici corū in derisum et publicum posuere p uerbūz: q̄d est corpus saulis truncum in muro bethsan. i. domus inimici ostē tatuī suspēdissē hereticos quoq̄ peccatorū sagittis stratos cū pīsidio cabaritatis (q̄ eit ars virtutū) fraudant. *Quā* si caput saul immūdi spiritus trūcant: cū sūmī magis q̄ sacre scripture sensum sequi pīfident. *Armis* spoliāt: cū diuina eloquia demoniaco spiritū puerunt. Arma saulis in templo astaroth ponunt: q̄ interptas factura exploratorū: et significat doctrinā demonū: qui cītūtēnt q̄rentes quez deuorent: cū opa q̄o sideles seruēt: ad sui malignitātē obsequiū permūtāt. membra nīmīrū sine luce et vita in muro domus inimici suspendunt. *Prius* caput ei affixerunt. postea vero miserunt in terraz suam ut circūferretur ostētandi causa. In Regū autē dīcis: q̄ corpus saul suspenderunt in muro bethsan. sed hebrei tradunt bethsan vocari domū dagon: que interptas domus dormiētis: ibi caput et corpus saul suspēluz esse. Aliā est enī bethsan in Judicum et Iōsus: que interptas domus securitatis. *Hoc* cū audīsset vi. *Viri. s. ecclie* (iudeaz de qua sibi predicatorēs missos esse meminerant a gentib⁹ derīsam) surrexerunt viriliter agentes: et inter errantēs tenebras pītū iter ambulantes, pībuerunt gentes de eius irrisione letari. dicentes: Si delibatio sancta est: et massa. et si radix sancta: et rami: Noli gloriari aduersum fractos ramos. Cadauera carnales sunt vel quelibet carnalia. *Os* fortes sunt vel virtutū opa. *Os* in nōmō labes sepeliunt (cū q̄ in infirmis virtutis vel firmitatis inueniunt) non quasi nihil despiciunt: sed fructuosis sanctorū operibus adiūgunt: si quos inter carnales virtutib⁹ studere nouerint: sanctoz consortio annuerant. Per nemus enim honorū fructus exprimitur. *N*ero in Regum legitur: q̄ combusserunt viri labes cadauera saul et filiorū eius: significat sanctos iudeorū casum superno relinquere iūdicio. Unde: *Altitudo* diuitiarū sapientie et scientie dei. *Iūdā* illud. Si quid residuum fuerit igne cōburatur. *Gala-* ad. Que interptas exiccatā: et eccliam significat: quam feruor solis iusticie: ab omni concupiscentie fluxu exiccatā. Unde in monte sita describit: qui galaad. i. aceruus testimonij vocatur: vt significet vitam sanctorū sublimē idoneis scripturarū testimonij firmatam. hec est ciuitas quam primis regni sui auspicijs saul ab hostiū obsidione liberavit. *Et* ieiunauerunt septē diebus. Ut ad requiē perueniant. Post sex enim huius seculi etates quibus in carne laboramus: sequitur septima quietis animarū. *Dystice* de cecitate iudeorū sabbatum carnaliter obseruantium contribules sui. i. fideles cōtinue dolent: et quasi septem diebus ieiunāt. Percepto autē mysterio octauē diei resurrectionis: utriq̄ perpetua festiuitate gaudebunt. *Moraliter* autem: *Viri* sancti detestantur mortem impiorū: et exempla eorum sepulture obliuionis tradunt. Septem dies ieiunāt. i. omne tempus huius vite quod septenario dierum numero voluntur: in continentia ducent: et abstinent ab omni malo/ ne similiter moriantur.

S. Maiores.

* a *Et ca. affi. in tem.* dagon. Nonēdo illud in loco **L** eminēti lupū stipite vel lanceā ad lūmā magnificētā de victoria habita: et idoli venerationē cui principaliter attribuebant illā victoriam. b *Subter quer.* q̄ erat in iabes. i. *Re. vi.* dicit: in nōmō iabes. iuxta enī ciuitatē erat nemus in q̄ erat q̄rē notabilis sub q̄ fuit ista sepultura.

c *Ahor tu⁹* est ergo saul. *Pic* pīr agit de trāslatiōē regni ad dō p mortē saulis/cū dī: *Ahor tu⁹* ē *rc.* Utrū autē saul sit dānat⁹ vel saluat⁹: dictū fuit diffusē. i. *Reg. vi.* et fīm opinōē que dicit ipm ecē saluat⁹. exponit qđ dī hic: d *Propter* ini. suas. i. in penā iniq̄tātū suaq̄ pīcedētiū: sicut fur suspēdit pīter fūta sua: si tñ peniteat et penaz patienter sustineat saluat⁹. et sic fuit de saule: ut dictum fuit. i. *Reg. diffusē fīm istā viā.* e *Ho* q̄ pīua. sit mā. dñi. Regē amalech viuū cōseruādo et spolia capiēdo: ut bī. i. *Re. xv.* f *Sed* in etiā phy. *rc.* *So* q̄ nō habebat rīsum a dñō: ut habef. i. *Reg. xxvii.* *Altat pīuari cassēt*

g *Nec spe.* i. dñō. *Qd* pīt ad phy tonissam recurrēdo: tñ vīm istā opinōē de oībus istis et alijs malis suis finaliter vere penituit: et sperauit in dñō de pīsecutiōē vite eterne: licet nō spauit de pīsecutiōē pītis vite: q̄ sīnam dñl de sua morte et filioz suoq̄ audiuerat et acceptauerat acq̄escēdo volūtati diuīne. Scđm vō opinōē q̄ dicit ipm esse dānatū aliter exponit ista līra/cū dī: *Ahor tu⁹* est ḡ saul. p. ini. suas. pīter q̄s fuit derelict⁹ a dñō et manib⁹ inimici coz suoq̄ traditus. nec sperauerit in dñō: q̄ ex desperationē le occidit: et sic de salute etiā nō spauit. b *Et trāre. ei⁹* *rc.* Sicut pīdixerat pī samuelē. i. *Reg. xv. et. xvi.*

* c *Ahor tu⁹* est saul p. iniq̄tā. *Moraliter* suas. *Cerius* finē huius capiti. *Per* mortē igis saulis q̄ pīter iniq̄tates suas fuisse dīcit: dānatō pītōris q̄ mōrē scđa dīcit in Apoca. significat: q̄ nūlūs nīs. pīter pītōm suū dānat⁹. *D* *Urus* vō damnationis causa tangit̄ cuz dī: d *Propter* iniq̄tates suas. *Gnī* q̄tās dīcit pīrie que opponiē eq̄tati. *In ca. r. vbi* dīcit in postilla: *Utrū autē saul.*

Additio. Prīma istarū opinōē q̄ tenet q̄ saul fuit averitate sacre scripture. Scđa vō opīnōē q̄ dīcit ipm saulē eē dānatū est doctoz nrōz pīcorditer. q̄ qđē opīnōē scđa scđoz doctoz tenēda est tāq̄ pīsona veritati: put plēnī hf in addītōē sup pītū *Re. vi.* vide ibi. *Eilde* replicā generalē post. *xix. ca. scđi toti⁹ hui⁹* posīta: vbi p. pītī ca. et ei⁹ addītōē replicator ad correctorū pītī *Re. vi. ca. se remittit.*

XI *Ongregat⁹* est igis. *Pic* pīr describit ipi⁹ dānid electi iunctio. scđa iebuseoz debellatio. tertio pīmoz dāvid expīssio. scđa ibi: *Abūt quoq̄. tertia ibi.* *Hi* principes virōz fortū *rc.* Circa pītū dīcit: *Ongregat⁹* est igis oīs isrl ad dāvid in hebron. *Hoc* nō fuit statim post mortē saulis: sed post mortē isbōeth filii sui: ut habef. ii. *Reg. v.* k *Os* tuū su. et caro tua. *Hec* exposita sunt. ii. *Reg. v.*

Moraliter. i *Ongregatus* est igitū omnis israel ad dāvid in hebron dicens. *Hoc* expositum est. ii. *Reg. v.* v. usq̄ ibi: *Horro dāvid cepit arcem sion.* Sequitur:

P iii * *Dixitq̄ q̄*

E S a Maiores. Prophete apostoli pari deuotione ad christum concurrunt. vñ: Principes populi conuenient in unum cum deo abraam. b **Dixeruntq.** Lescos et claudos et leprosos ad contemptum regis statueretis super muros et dicentes: quia prohibuerunt eum ceci et claudi. **Dystice**

Dystice

Luc.10.c

2.Re.5.b

P.75.a

Josephus

1.Cop.3.c

Doraliter

a Generunt ergo omnes maiores natu israel ad regem in hebron: et iniit dauid cum eis a iusticie obseruatiōis mandatorū et remunerationis future. b **T** quia omnium credentium una est confessio et una est militie religio.

sedis corā dño. **Unxerūtq** eum rēgē sup a israel iuxta sermonē dñi quē locutus est in manu samuel. **Abiīt quoq** dauid et omnis b a **H**ec sub abraā solyma vocabat. Quidā vero dicit q Homerus postea hierosolymā vocabit. israel in hierusalē. **H**ec est hiēb⁹: ubi erat b hiebusēi habitatores terre. **Bixerūtq** qui habitabāt in hiebus ad dauid. **N**ō ingredieris huc. Porro dauid cepit arce sion: quē est ciuitas dauid. **Dixitq**: Omnis qui t p̄cussiterit hiebusēū in primis: erit p̄nceps et dux. **A**scēdit igitur p̄mus ioab filius saruiet: et factus est p̄nceps. **H**abitauit autē dauid in arce: et idcirco appellata est ciuitas dauid. **E**dificauitq vrbē in circūtu a mello vsq ad gyrum. **Joab** autē reliqua c vrbis extruxit. Proficiebatq dauid vadens et crescēs: et dñs exercituū erat cū eo. **H**i p̄ncipes viroū fortū dauid: qui adiuuerūt eū ut rex fieret sup omnē israel: iuxta verbū dñi quod locutus est ad israel: et iste numerus robustorū dauid. **I**esbaan filius achamoni p̄nceps inter triginta. **I**ste leuauit hastā suam super trecentos vulneratos una vice. Et post eū eleaçar filius patrū eius ahoites: qui erat inter tres potentes. **I**ste fuit cū dauid in ap̄hesdomum: quādo philistijm cōgregati sunt ad locum illū in p̄eliū. Et erat ager regionis illius plenus hordeo: fugeratq populus a facie philistinorum. **H**is stetit in medio agri: et defendi eum. Cungs percussisset philisteos: dedid dñs salutem magnā populo suo. **D**escēderūt autē tres de triginta principibus ad petrā in qua erat dauid ad speluncam odollā: quādo philistijm fuerāt castramenti in valle raphaim. Porro dauid erat in p̄sidio: et statio philistinoꝝ in bethleē. **B**esiderauit igit̄ dauid aquā et dixit: O si q̄s daret mihi aquā de cisterna bethleē: quē est ī porta. **T**res ergo isti per media castra philistinoꝝ perrexerūt et hauserūt aquā de cisterna bethleē: quē erat in porta: et attulerūt ad dauid ut biberet: q̄ noluit: s̄z magis libauit illam dñs. dices: **A**bsit ut in p̄spectu dei mei hoc faciā: et sanguinēviroꝝ istorum bibā: quia in periculo animarum sua rum attulerūt mihi aquā. **E**t ob hanc causam noluit bibere. **H**ec fecerūt tres robustissimi. **A**bisai quoq frater ioab: ip̄e erat p̄nceps triū. Et ipse leuauit hastā suā contra trecentos vulneratos: et ip̄e erat iter tres nolatissim⁹: inter tres secūdus: inclyt⁹ et p̄n-

* a **U**nixerūtq eū re. so lenniter sup totū populū israel: quia ante fuerat iūstus per sa muelem sed secrete: ut habef. i. Reg. vi. et per tribū iuda. sup illum tribum tantū. ut habet. i. Reg. vi. b **A**biūt quoq dauid. **P**ic consequēter describit hiebusēi debellatio: et patet sentētia ex dictis. i. Reg. v. hoc excepto. c **J**oab autē reliqua vrbis extruxit. erat enim princeps militie: et ideo circa dominum regiam edificauit tabernacula bellatorū. vnde. i. Reg. xi. dicit de via etheo: qui fuit vñ de triginta fortibus. Dominus autem viras ante portā domus cum alijs seruis dñi sui. i. viris bellatoribus qui remanserāt cū rege. d **C**ipi p̄ncipes. **P**ic consequēter exprimitur illi qui virtute armorū iuuerunt dauid ad consecutionē regni: et primo nominant p̄ncipaliores. secundo min⁹ p̄ncipales. ca. xii. Tententie prime partis patet ex his que dicta sunt. i. Reg. xxii. vbi isti fortes ponunt: licet quantum ad aliquid diversimode: que diversitas ibidem est exposta. hoc excepto qđ hic dicit de eleaçar.

e **H**i steterunt in medio agri et defenderūt eum. i. Re. xxii. b. d. **S**tituit ille in medio agri: et tutus est eum. licet enim alijs de populo israel fugerint: tamen duo remanserūt: sc̄ eleaçar et sammaa filius aggel. i. Reg. xxii. singulariter istud factum attribuit. **T**um quia in hoc facto fuit p̄ncipalis: licet h̄tateatur. **T**um quia allud factū valde notabile ante immediate ascribitur ipsi eleaçar: ut pater ibidem.

* f **D**ixitq: omnis qui p̄cussiterit hiebusēū ī primis erit p̄nceps. **P**er dauid significat xp̄s ut in pluribus locis dictū est superius. **P**er hiebusēū vero significat gentilis populus nam hiebusēi gentiles erāt. **I**git̄ ille qui ex edicto xp̄i p̄mo percussit gentile populu gladio verbi dei ip̄m ad xp̄i fidē cōuertēdo: p̄nceps esse debuit spiritualis militie christiane: et sic factū est ex divisione ordinazione. **N**am petrus aplūs legis p̄dicasse gentilibus Act. x. sc̄ cornelio et amicis eius quos gladio verbi dei percussit et xp̄o per fidem incorporavit: propter quod a dño sibi dictū fuit Act. x. b. **S**urge petre occide et manduca. **G**ic igit̄ in percusione hiebusēi ioab qui p̄mū percussit hiebusēū ut dicit̄ in texu figurauit beatū petrum: et interpretatio noīs ad hoc congruit. **N**am ioab interpretat̄ est pater. petr⁹ autē post christū pater est et p̄stor: fideliū et p̄nceps apostoloꝝ: et per p̄sequēs spiritualis militie christiane. d **H**i p̄ncipes viroū for. i. c. **E**xpositio mystica hui⁹ posita est supra. i. Reg. xxii.

tat. David

At. David concupiscētie mucro ne trāfixus: alienam vīcē abfūlit: et malum quod ppetrauit per penitētie lamenta correxit: qui cū longe post ptra hostiū cu neos sederet: aquā bibere ex eo rum cisterna desiderauit: quam electi milites inter hostiū cater uas erumpētes illesī attulerūt. Sed flagellis eruditus: se p̄tinus cū pericolo militum aquā desiderasse reprehēdit: et ea domino libauit: quia in sacrificiū aqua effusa cōuersa est. culpam enim cōcupiscētie mactauit per penitentiā sue reprehesionis. qui ergo quondā alienā coniugem cōcupiscere nō timuit: post cū aquam cōcupiuit: et pauit. Qui enim se illicta perpetrassē meminerat: cōtra se rigidus etiam a licitis abstinebat.

Glo.ordi. **I** Veruntū vīcē ad tres primos. Hic apparet q̄ abisai princeps erat inter tres sequentes ad tres p̄mos nō peruenit lebaan eleaqaz et semmaa. **D**ystice aut̄ significat q̄ nemo sanctorū licer virtutib⁹ eminēt ad equalitatē potētie pa. et p̄. 88. b. si. et spiritu san. pueniat. Quoniam quis in nubibus equabit domio t̄c. b. **A**riel moab. **R** 8. 13. Id est leones. sic in Regū dicit viros. i. fortissimos i regno mo ab tanq̄ leones. **C** Interfe

B cit leonē. Hebrews hunc leo nem iob arbitratur qui in domo dñi tenēs cornua altaris occulus est. Altare enī cisterna di citur: Quia sicut aqua cisterne mundat: ita sanctuarī dei hominū expiat peccata. Utrū egyptium quē liber regū dignū spe traculo dicit. semel filium gera qui maledixit dauid qui fuit de baurim. i. de electis. Egyptius dicit: q̄ egyptii blasphemantem deum quē moyses interficit imitatus est. Ille deum: iste regem et pphēta blasphemauit. Dignus spectaculo: quia spectabat: ut si hierusalē egredereb̄t: interficeret habēs in manu hastam. i. legem dei: quā si meditatus esset pmanendo in hierusalem nō periret. Sed q̄ pceptuz regis irittum fecit: et exūt banias in virga. i. recitudine iusticie descēdit: et hastam quā nō recte tenebat extorsit. **D** Tempore niuīs. qua potest gratia christi que mūdo resplenduit: et frigus charitatis. qua refrigescunt boies significari. Banaias vero qui edicator dñs interpretatur: christū significat. de quo dicit: Edificās hierusalē dñs t̄c. **R** 146. a. 50. 5. Hic multa opera ppetrauit: q̄ ait: Pater meus vīcē mō opera tur: et ego operor: hic est de capseel. i. de congregatiōne domini: q̄ ad eum omnis sanctorū cestus p̄tinet: qui descendens de celis: et factus homo leonē. i. dia bolus qui infidelitatis sue frigore torpēt mundū possidebat: morte sua interficiēs in infernū demersit.

a ceps eorū. Veruntamen vīcē ad tres primos nō peruererat. **T** Banaias fili⁹ ioiade⁹ viri robustissimi q̄ multa opa ppetraraat de capseel: a **T** pronocatus ab illis. b **T** leones dei. **b** ipse percūssit duos ariel moab. Et ipse descēdit: **a** T qui nescius inciderat in cisternā nūlbus plenā. **c** dit: et interfecit leonē in media cisterna tēpore niuīs: et ipse percussit virum egyptiū: cuius statura erat quinq̄ cubitorū: et habebat lanceam vt lictorū texentū. **D** Escēdit igitur ad eum cum virga: et rapuit hastam quā tenebat manu: et interfecit eum hasta sua. **H**ec fecit banaias fili⁹ ioiade⁹: qui erat iter tres robustos nō minatissimus: inter triginta primus. Veruntamen ad tres vīcē nō peruererat. **P** oīs autē eum dauid ad auriculā suam. Porro fortissimi viri in exercitu: asahel frater ioab: et eleanan fili⁹ patrui eius de bethleē: semmotharoides: helles/ fallonites/ hiras filius acces the cuites: abiecer anathotites: sobochai asotites **f** Ilaiahōtites: marai nechophatites: heleth fili⁹ baana nechophatites: ethai fili⁹ ribai de gabaad filiorū beniamin: banaia pharatonites: viri de torrente gaaç: et abiel arabathites aq̄moth bauramites: eliaba salabonites. **F** ilij tassen: geconites. Jonathan filius saie arathites. **T** habiā fili⁹ sachar ararithes. Cliphal filius vir epher meherathithes. Abia phellonites acri: carmelites. **T** Maarari filius acri: iohel frater nathan. **T** Mibaar filius agarai: schlech ammonites. **T** Maarai berothites. Armerger ioab filij saruie: hiras iethreustareb iethreus: vras ethēus: cabad fili⁹ ooli: adina filius sechar: rubenites princeps rubenitaz: et cum eo triginta. **T** Haanan filius macha: et iosaphat mathanites. **C** ias astharothites: semma et iahibel filij bothan̄ araorites. Jidel filius samri: et ioha frater eius thosaites helihel mahumites. Et ieribai et iosoia filij elnaem. Et iethma moabites: elihel et obed et iasibel de masobia. **C** apitulū XII

D I quoq̄ venerūt ad dauid in sice a lech: cū adhuc fuderet saul filium quis qui erāt fortissimi et egregij pugnatores tendētes arcū: et vtraq̄ manu fundis sara iacentes: et dirigentes sagittas. **E** fratribus saul ex tribu beniamin. hoc exprimit ad declaratiōne bonitatis dauid: q̄ p̄p̄ qui saul venerūt in adiutoriū dauid in psecutiōe eius existētis: q̄ sciebāt ip̄s dō innocētiā et saulīs maliciā.

demersit. hic egyptiū. i. an tichristū peccat nigrum. id est quinq̄ sensib⁹ corporis abutentē ad scelera: per virgā crucis superās: p̄p̄ reum nequitia virtute damnavit ppetua. In diebus nūiis: q̄ per mortē peccatū. vñ: **T** auabis me et super nūne dealbabor: e **T** Inter tres. Abisai et sobochai et ionathan: quibus viribus equabat: qui erat super triginta: sicut hebre⁹ affirmat.

P 59. b.

D I quoq̄ La. XII ob ven. **V** culos enderauit fortis dō q̄ adiuuerūt eūt regna ret sup isrl. **T** Qui erāt fortissimi. Scōm litteraz significat eos agiles esse et strenuos om̄i genere belādi. **D** ystice vero milites xp̄i nō legnes sed studiosos describit in p̄spēris et in aduersis: a dextris et a sinistris.

V eloci

ales tarothi tes vel aro rites

N ICO. DE lyra

D I quoq̄ La. XII **L** hic psequēter ex primuntur adiutores dauid minus principales: et p̄mo adiutores eius in saulis psecutiōe. secūdo in regni adeptōe ibi: Iste quoq̄ est numer⁹. Circa pri mā partē nominant adiutores dauid: stante psecutiōe saulīs: et trib⁹ de q̄bus fuerūt: et loca de q̄b⁹ ad dauid venerūt. p̄mo ergo ponunt isti adiutores i generali cū dicunt: a **T** hi quoq̄ ve nerūt ad da. in sice. que erat ciuitas assignata ip̄s dauid ab achis rege geth: ut habetur. i. Regum. xvii. b **T** tendentes arcū. i. habentes artez sagittandi. unde subditur: c **T** Et dirigentes sagit. sc̄vraq̄ manū: sicut premittit de arte fundibularia. Consequē ter ponunt in speciali. cum dicit: d **T** De fratribus saul ex tribu beniamin. hoc exprimit ad declaratiōne bonitatis dauid: q̄ p̄p̄ qui saul venerūt in adiutoriū dauid in psecutiōe eius existētis: q̄ sciebāt ip̄s dō innocētiā et saulīs maliciā.

Sed et de

Adoratis. **T** hi quoq̄ venerunt ad dauid t̄c. Sequitur: b **T** Utraq̄ manu sun. sa. ia. et diri sagit. Per fundibularios qui cum sonitu magno sara iaciūt contra aduersarios: significatur p̄dicatores qui clamādo contra vītia deter rent peccatores. Per sagittarios aut̄ significat orātes deuote: tales enim orānes sunt sagitte spūiales ipugnationē demonū repellentes.

D y **S** et

D oraliter

A l est go go bad

A l est sapthia

Glo.ordi. I Paralipomenon La. XII Nico.de lyra

Ea **V**eloces. **D**icit p sensus acumine vel corpis agilitate.

Mystice **E**ystice vo q christi militia pfitens: nō debent esse paruuli sensu sed puidere dona: nō tm corā deo / sed etiaz corā oībus hoībus. b **N**ouissim⁹ & maxim⁹. **H**ic significat doctores iudeorū et gentiū de qbus paulus ex tribu beniamin ait:

alio tribu gad Petrus iacobus et iohānes: q videbant columnne esse dextras mihi dederūt et barnabe societas tē. **M**ai ad christū venientes p oīa explorari sunt. **A**n: **D**os autē quē me esse dicitis? **R**edit per trus p oībus: **T**u es christus filius dei vni. **C**ui dñs: **T**u es per trus et fugā petrā edificabo ecclsiā mē. **E**t alibi: **A**ccepit sp̄ritū sanctū: quo remiserit pec. re. eis. c **T**ransierūt iorda nē. **J**ordanis in q christus bapti cat⁹ est. baptism⁹ significat: hunc transire doctores mēse primo qn inundare con. sup. r. qz dñō in carne apparente: et annū acce ptabilem p secratē. post qz baptis mū suo baptismate p secravit: ipz pdicando et bapticando toto orbe diffuderūt. d **E**t omnes fu gauerunt et. **Q**uia iudeos q̄s orientalis plaga ppter orū scie tie legis significat: vel gētiles in quibus naturalis prudētia occidit: dñ culū dei attribuit idolis: euāgeliū pdicatōe fugauerūt. vñ: **P**l.17.f **I**ntimicos meos dedisti mihi dor sum: et. o.m. dispdisti. e **P**orro de manasse. **M**isq̄ lep̄tem pncipes q̄ de manasse venerūt: significat primos ecclie doctores de iudea venientes: qui septifor mi sp̄ illustrati adiuuant nostrū dauid ptra latrūculos. i. hereti cos vel sp̄us malignos: q̄ nō ces sānt de ecclia rapere et captiuare quos possūt. vñ: **D**eo autē grās q̄ semp triūphat nos i christo iusu.

Exercitus

Nico.de lyra

* a **S**ed et de gaddi. **D**oc est de tribu gad: sicut p̄t: q̄ istis noīatis subdit: **H**i de filiis gad et. trāfugērūt ad dauid cū lateret in deserto: longo enī tpe fuit in deserto maon. et i desto qib: et in alijs locis ad fugēdū aptis. b **F**acies eoz et. **I**nuadēti bus relēdō. c **E**t veloces q̄si capree. Fugētes psequen do. est tm hic hypbolica locutio: ad designādū magnā eoz audaciā et agilitatē. d **H**i de filiis gad vñ. exercit⁹. s. fuerūt post q̄ dauid habuit regnū: q̄ q̄diu fuit in fuga saulis nō habebat tā tū pplm q̄ faceret exercitū. vnde subdit: e **N**ouissim⁹. i. mi nor iter istos pncipes. s. cētū militiib⁹ p̄erat et maxim⁹ mille. **N**ō enī legit dauid habuisse viros an mortē saul nisi tm sercētos: vt habet. i. **R**eg. xvij. et. xxx.

f **I**sti sūt q̄ tran. iordanē. Ad iuadēdū hostes. g **A**n inun. p̄suevit. **D**oc ponit ad oīdēdū maiore eoz fortitudinē et audaciā: q̄ tūc cum maiore difficultate poterat iordanis trāsiri. h **E**t oēs fu. q̄ mo. in vallib⁹. Illi enī erāt gētles q̄ partē terre filioz isrl̄ occupauerāt. i **E**lenērūt autē de ben. et de iu. Illi enī de beniamin timētes ne dauid ad uētū eoz haberet suspectū: sicut accidit de facto. vt patz in l̄a sequenti.

sequenti. rogauerūt illos de tribu iuda vt associarent eos: vt sic dauid q̄ erat de tribu iuda eos recipere securius: vñ et illi de tribu iuda respōderūt p̄ eis ip̄i dauid de eoz adūctū dubitāti. vñ subdit: k **S**piritus vero. i. audacia et cōstantia lo quēdū: q̄ nō accipit p̄ spiritu p̄phetic. l **I**nduit abisai. In hebreo hr̄ amasai. et dicit he brei q̄ iste fuit amasa: ut ergz tm su it nepo dauid: de duab⁹ sorori bus ei⁹: vt dictū fuit. vñ. **R**e. xvii. m **T**le enī ad. de tu⁹. q. d. me rito iustū est q̄ homies te iuuent. n **A**uscepit g. d. et. **L**ofides de vbo nepotis lui. o **P**orro de manasse et. **N**on venie. cu phili. **N**ō est itēlegēdū q̄ illi ve nirēt ad pugnādū ptra saul et ali os filios isrl̄. sed illo tpe venerūt ad dauid. s. aliquātūl post qn de illa via dauid reuersus fuit in sice lech: vt hr̄ in l̄a. p **H**i p̄bue rūt auxiliū dauid aduer. et. Et pplm captiuū duxerāt: vt hr̄. i. **R**e. xx. q **S**z et p̄ singulos dies veniebat ad dauid. maxime post mortē saul. r **G**z dū fieret grādis nume. et. **H**oc dicit ad denotādū venītū multitudinē: qz de deo dicit Job xxv.a. **N**ūqd est nūr⁹ militū et. **N**ōste q̄ est * a **S**ed de gad. et. **T**enē tes clypeū et. **P**er istos signifi cant isti q̄ sūt in exercitu xp̄i armati clypeo patiētie ad sustinēdū tr̄bulatōes: et hasta p̄stātie ad argu endū tyrānos potētes. iō subdit: b **F**acies eoz et. **P**ro. xxvij. a. **J**ust q̄si leo p̄fides absq̄ ter rore erit. c **E**t ve. q. ca. i. pm. ptissimi ad exēqndū mādata xp̄i. f **I**sti sunt q̄ trā. ior. mē. p. qn inun. p̄sue. et. **P**er iordanē q̄ inter p̄tāk riūs iudicū: significa tur cursus hui⁹ mundi q̄ currit ad mortē: q̄ est particulare iudicium hoīs. de q̄ dr. Eccl. xxvij.c. **D**emor esto iudicij mei: sic enī erit et tuū: mihi heri et tibi hodie. **P**er in undantia autē iordanis: significat incremētū tr̄bulatōis. **P**er istos igif q̄ trāsierūt iordanē tpe inūdātiōis figurati fuerūt martyres in maximis tr̄bulatōis patiētes: et qd mal⁹ est aliqui eoz gaudētes **A**cc. v.g. **I**bāt apli gaudētes a cōspectu psilij: qm digni habitū sunt p̄ nose ielu p̄tumeliam pati. i **E**lenērūt autē de ben. et. **J**uda p̄stes interpretat. et beniamin fili⁹ dextre. **P**er h̄ ḡ veni entes ad dñ de iuda et beniamin sit p̄bināt: significat q̄ illi q̄ p̄fici sua pure fideliter q̄ p̄fites: ad dextera christi i finali iudicio statuen. **D**at. xxv.c. **S**tatuēt oues a de xtris. qb⁹ diceat. **E**lenēt bñ. pa. m. p̄cipite pa. vobis re. et. o **P**orro de manasse et. **D**anasses obliuio iter p̄tāt: iō q̄ istos de manasse significat paupes religiosi q̄ xp̄i xp̄m tp̄alia dimittētes ea dare debet obliuio et abelare ad p̄mla paradisi: vt cū aplo dicat illis **Phil. ii.c.** Que retro sūt obliu scēs ad anteriora extēdēs melpm. **E**t de istis subdit: p **H**i p̄buerūt auxiliū dauid cō. la. et. **P**er quos significat he retici q̄ occulte simplices xp̄ianos decipiūt ad errore suū p̄tābētes: et ptra istos latrūculos p̄bēt auxiliū dñ paupes religiosi p̄ salute fidelū laborātes. i. **A**do. iii.b. **D**el adiutores sum. *De filiis le

A q̄si exercitus dei. Qui s. egressus est de egypto. i. sexcēta milia: sic exponat hebrei. Sed mystice in exercitu nr̄i dauid quotidie numerus fidelium crescit donec compleans qui ad vitam p̄destinari sunt eternam.

b Ut trāsferret regnū. Quia sancti doctores maxie desiderāt ut veteris legis cultus in spiritualē intelligentiā euāgelij trāsferantur: et fiunt oīa noua. **c** Ioiada q̄z p̄n ceps de stir. aaron. Hūc tradūt hebrei fuisse phinees filii eleaçari. ad cul̄ copārationē sadoch puervo catua tanq̄z etate et merito minor.

d De filijs q̄z Isa. Doctores legie in tribu isachar fuisse tradūt: q̄ singula tpa ceremoniaz obseruāda docebat: q̄d facere deberet isrl̄ prescribebat. Ni doctores ecclie significant: quo p̄ceptis subditi obiceperant. e Ciri bella. Apłi. i. apostolici viri ad nostrū dauid conueniunt et ipsaliter copulan̄t: et aliū taz ex iudeis q̄ genitibus vno corde: et parvoto certates: vt fiat rex dauid et ipsi sint regnū xp̄i.

f Trib⁹ diebus. Omni tpe. s. fidē trinitatis tenentes: et q̄m doctores. i. apłi ex divina scriptura alimēta p̄parauerāt accipientes et oīm bonoz largitioni gratias agētes. **Ca. XIII**

Hūt autē consi. da. cū tribunis et cen. r̄c. Apłis: euā gelis; qui fidē incarnatis a iudeo in salutē gentiū trāstulerūt. **D**oc est enī de colle cariathiarim q̄ est in iudea: et interptat ciuitas siluarū ad se arcā dii trāsserre. de eminentia. s. scripturaz apud iudeos posita: vbi umbra nemorosa figurārū abūdat: ad intellectū gentilis pp̄l vbi fundat ecclie fidē domini perducere.

N. de ly. **M**ō enī re.

a Iste q̄z est nu. prin. r̄c. hic p̄n ponunt adiutores dauid in regni adeptiōe. et p̄t̄ l̄ra paucis exceptis. **b** Filii iuda por. r̄c. Nō est mirāt si de aliquibus tribus aliis in sequentib⁹ ponit maior numerus venientiū ad dauid in hebron. v̄ habet in l̄ra: q̄ ante q̄z dauid veniret in hebro maior pars tribus iude adheserat ip̄i dō. **c** Ioiada q̄z p̄n. dicit hic glosa hebrei: q̄ iste fuit pater banaie: q̄ supra noīat est inter fortis dō. **d** Ha doch etiā puer egre. indo. istud addid ad reddēdum rōnē q̄re noīat inter principes: licet esset iuuenis.

e De filijs q̄z Isa. vi. eru. erat enī isti studiosi i. lege: et sciebat optime psulere qd et q̄n esset aliqd agentiū. ppter h̄ sequit. **f** Q̄is autē retr̄. eoꝝ p̄l. seq. q̄ cetero trib⁹ etiū r̄c. regē sup vni. isrl̄: q̄ an fuerat iunc⁹ rex sup tribū iuda tm̄: vt is. hoc est et illi q̄ nō venerūt i hebro in ciuitatib⁹ alijs remāserāt: desiderabant p̄motionē dō ad regnū.

g Preparauerāt enī eis frātres sui. hoc enī subdiſ ad ostendē dum qualiter tanta multitudine veniens ad dauid in hebron habuit vicinalia trib⁹ dieb⁹.

h De filiis leui r̄c. Tribus leuitica ad ministeriū tabernaculi

bernaculi fuit deputata: ppter qd per illos de tribu leui significatur plati et clericī deuoti q̄ sūt ad ministeriū ecclie deputati. **i** Porro de filiis eh̄rai. intelligi possunt diuites et portates clipeū et hastā sex milia octū geti: expediti ad p̄liū. Be filijs symeo viroꝝ fortissimorū ad pugnādū septē milia cētū. Be filijs leui q̄ttuor milia et sexcēti. Ioiada q̄z princeps de stirpe aarō: et cū eo tria milia septingēti. Sa doch etiā puer egregie idolis: et dom⁹ numerū sacerdotū significat: qui in domo patris sadoch. i. leuitici ordinati sunt. patris eius p̄ncipes vigintiduo. Be filijs autē beniamin fratribus saul tria milia. **M**agna enī ps eoꝝ adhuc seq̄ bat domū saul. Porro de filijs ephra et im viginti milia octingēti fortissimi robore viri noīati in cognatiōibus suis. Et ex dimidia pte trib⁹ manasse decē et octo milia: singuli p̄ noīa sua venēt et p̄stituerūt regē dauid. Be filijs q̄z et isachar viri eruditī q̄ nouerāt singula et tpa ad p̄cipiēdū qd facere deberet isrl̄ et p̄ncipes ducēti. **O**is autē reliq̄ trib⁹ eo et rū p̄siliū seq̄baſ. Porro de cabulon q̄ et egrediebāt ad p̄liū: et stabāt in acie instructi armis bellicis qnq̄inta milia venerūt i auxiliū nō in corde dupli. Et de neptalim p̄ncipes mille: et cum et eis instructi clypeo et hasta triginta et septē milia. Be dan etiā p̄parati ad p̄liū et liū vigitiōocto milia sexcēti. Et de aser et egrediētes ad pugnā et in acie puocātes q̄dragita milia. Trās iordanē autē et de filijs ruben et de gad et dimidia pte trib⁹ manasse instructi armis bellicis centū viginti milia. **D**ēs isti viri bellā storess et expediti ad pugnādū corde pfecto venerūt in hebron: et p̄stituerēt regē dauid sup vniuersum isrl̄. Sed et bōes reliq̄ ex isrl̄ vno corde erāt vt rex fieret dauid. Fuerūtq̄ ibi apud dauid trib⁹ dieb⁹ comedētes et bibētes. **P**reparauerāt enī eis frēs sui. Sed et q̄ iuxta eos erāt: vscō ad isachar et cabulon et neptalim afferebāt panes in asinis et camelis et mulis et bob⁹ ad vescedū: farinā palatas vuāpassam/ vinum oleū boues arietes ad oēm cōpiā. Saudiū q̄p̄e erat i isrl̄.

T disposuit.

I Hūt autē consi. **Ca. XIII** k
lūm dauid cum tribunis et

Moraliter. **k** Hūt autē consi. dauid cū tribu. r̄c. Expositio mystica huius ca. posita est. **v. Reg. vi.**

Diuissio

* dēū in arce

Moraliter

Slo.ordi I Paralipomenon La. XIII Slo.ordi.

E N Dō enī re. r̄c. Quia interpretat veteris testamēti spūale sensum q̄ latebat. ppls ille aperire nō potuit: sicut nūc revelatus est aplis & prophetis: gentes. s. esse coheredes & cōpartic̄pes p̄missionis dñi. b **A syo.** Syo: fluui⁹ egypti est: q̄ a nīlo vt ferūt deriuat. & interpretat firmamētu nouū & turbidū.

Dicere.2. d

Vnde: Quid nūc tibi vis in via egypti vt bibas aquā turbidā. c **Mariathiarim.** Ciuitas damasci que i amos emathabaal. i. emath magna q̄ nūc epiphania nuncupat. Per syo aut & emath totam terrā p̄missionis cōphendit. Per syo riūl. s. vel torrēte: significat egypti australē parre. q̄ emath dō septētrionalē. **Mariathiarim.** q̄ alibi cari athabaal ciuitas saltuū: vna de vrib⁹ gabaonitaz in tribu iuda in nono miliario ab helia eūtib⁹ diopolim de qua fuit vias p̄pheta quē interfecit iacobini in hierusalē s̄m Hieremīa. Fili⁹ q̄z lobal cariathiarim d̄r: sicut superius ōndit. d **Ois isrl.** Elect⁹ nobilior. Numer⁹ aut hozi rorū in regū cōprehēnsus est: vbi legit⁹. Cōgregauit aut dauid ōes electos ex isrl triga ta milia. e **Cū aut pue.** ad areā chidon. Gentū est ad areā chidon. i. clypeū: q̄ in ecclia certa est dei p̄tectione. vñ Dñe vt scuto bone voluntatis tue coro. nos. Abi sacerdos incaut⁹ arcā tāgēs a dño p̄cussus est: hic & ppls iudeorū q̄ gētibus inuidet: et dñ legē vult euāgeliō miscere: vtrūq̄ p̄dit. Occiso sacerdote: diuer tit dauid arcā dñi in domo obede/ gethei: q̄ respuentib⁹ iudeis verbū dei: apli p̄uersi sunt ad gentes. And & locus aree nachor: q̄ gentiū p̄para tionē demōstrat: p̄cussio ōca dicit⁹: q̄ relicto illo salus gētibus facta est. Obededom q̄ interpretat seruīs homo ppls gētilem significat. de q̄ dicit⁹: **P̄s. 17.8** Popul⁹ quē nō cognoui ser mihi. Ablectio q̄z iudeorū: q̄ si percussio ōce premittit sic: **Ibidē. f** Cripies me de p̄tradictionib⁹. p. Beth q̄ interpretat torcular crucē significat: in q̄ vi tis vera calcata est & expressa. An gentiū ppls p̄t dici ge theus. tāq̄ dicat: Hibi absit glari nisi in cruce dñi nostri ieu christi. f **E**go ḡ diu sisset dñs ōcam. Tradunt hebrei aminadab sacerdotes iussisse filiū suis ōca & haio: vt portaret arcā humeris s̄m preceptum legis. Sed q̄ nō portauerūt nec caathitis portandā dederūt. percussit dñs ōcam & diuisit. Aruit enī (vt aiūt) brachiū & humeris q̄b⁹ arca portanda fuit: & facta est distinctione obediecie & inobedientie. g **In domū obe gethei.** Quia & ip̄e leuita. cognita aut causa p̄ qua ōca p̄cussus est: iussit dauid arcā portari p̄p̄iūs leuitarū humeris: sicut p̄t in sequēti. Notādū quā tum delinquit q̄ corpus dñi indigne accipit. si deuotus sacerdos interiūt: q̄ arcā dñici figurā corporis minori q̄ debuit venere ratione

t2. Re. 6.3

P̄s. 5. c
z. Re. 6. b.

Ibidē. f
t2. Re. 5. b

Sal. 6. d.

Nota

ratione corripuit. **T**all. aut dauid chāstū: arca eccliam signifat: quā vult christus in ciuitate suā adducere. vñ: Non sum missus nisi ad oues q̄ perierūt dom⁹ isrl. et alibi/ **L**ectitas ex pte p̄tingit in isrl. r̄c. **La. XIII** Isit q̄z hirā rex ty. r̄c. b **Accepit quoq̄**

david alias vxores. Dul teiores david multas gētes significat. que per fidē christi copulant. Cōcubine heretico rū ecclias que christiani noīs titulo gloriant. Sed q̄ ppter carnalia lucra christū sequūt̄: nō coniuges sed concubine dicunt. Nūc reges si plures habent vxores crimen est: q̄ si ḡure trāsierunt. i **Audiētes autē philistūm.** Diffamata euangelij gratia et regno christi vbiq̄ p̄dicato: gentes vndiq̄ surrexerunt contra dicentes euangello pacis.

In ca. pi

Nico. de lyra

¶ deum in arce venerat̄. secūdo in templi edificatione. ca. xvij. tertio in cultus diuini ampliatione. ca. xxij. et inter ista ponunt illa que pertinet ad bonitatem sui regiminis. Circa primū arce deportatio inchoat̄. et secūdo interrupta summa. ca. xv. Circa primū primo describit̄ reverentia dauid in diuinis. secūdo eius p̄dētia in humanis. ca. xiiij. Reverētia vero dauid in diuinis ostendit̄ in reverenti deportatione arce testamēti: que quidē deportatio primo incipit. secūdo ppter impedimentū su p̄ueniens interruptis ibi: Cū autē peruenissent. Sententia autē huius ca. p̄t ex dictis. ii. li. Reg. vi. ca. hoc excepto.

a **T**ū aut p̄. r̄c. u. Re. vi. dicit̄: Id areaz nachor. ad q̄d dicēdū est p̄ iste locus erat bī nomi⁹ vel dñs loci. & sic ponitur hic vñ nōmē. Aliud vero

ii. Re. vi. ca. **Ma. XIII**

¶ Isit quoq̄ hirā rex tyri. **D**ic̄t̄ describit̄ pri dētia dauid in agēdis. et p̄mo in multiplicatione amicoz. se cādo in debellatione aduersarioz. ibi: Audientes autem. & vtrumq̄ faciebat ad regni sui firmamētu. vt p̄t: Sūnia aut̄ hui⁹ ca. p̄t ex dicti. ii. Re. ca. v. vloq̄ ad finē illi⁹ ca. b excepto.

Moralr. b **A**hisit q̄z r̄c. Expositio mystica hui⁹ ca. po sita est. ii. Reg. v. vloq̄ ibi:

¶ **A**ccepit dō r̄c. Per dauid significat p̄ps vt dictuz est frequēter. Per p̄mas ei⁹ vxores intelligi p̄n synagoga et ecclia prout diuidit p̄ synago gā. Que qdē ecclia in allegori co sensu hierlm noīnat. igit p̄ vxores q̄s accepit dō in hierlm psone deuote significant: q̄ in ecclia p̄ obseruātiā castitatis vel itegritatē fidei p̄po despōsan tur. ii. Co. xi. a. Despōdi vos vni viro virginē castā exhibere christo. **¶** **A**udiētes autē philistūm eo q̄ vñct⁹ esset dō in regē sup yniuersū isrl: ascēde

vñct⁹ esset dō in regē sup yniuersū isrl: ascēde vñct⁹ esset dō in regē sup yniuersū isrl: ascēde

Dui⁹ expolitio mystica posita est. ii. Reg. v. ca.

A In cacu piroz. In hebreo vo flentiu. i. idolo z venire inber: in qbus psidebat: qz ad fieri eternu ducit. **C** au- dier inq sonitu gradieis in cacumie flentiu. i. cu audieris ab angelis pagano z idola de strui in qbus est ois fortitudo eoz tuc iniibis plii: qz dñs an te peccat castra philistinorū. Invisibilis de q in maestate sua peminet vniuersis p invi- sibilis pfectia sua ondit. vñ invi- sibilis ipi a creatura mu di p ea q facta sunt: intellecta plicunt. Innuis qz fidelibz vi auxiliu dei qrat in oibus: z pfectere se in certamine co- sit: cu dñi aduertit sibi adesse sentiat. Sacrumna vo piroz significat altitudine sanctiorū. dat de signū doctoribz scitis ad pdicādū missis: vt se qnt. s. deuotis ministerio: qz spiri- tussancus dirigit pmonedo.

b De gab. vsc ga. Per- ent ips q in colle supbie p- fuit z pterit sepē duricie eoru diuides primacu vi sol dñc in orbeterraz. En sequit: Di uulgatum est nomē dauid z c.

a Ecit qz Ca. XV si. do. zc. c Tūc dix. da. illi. est zc. Mo vnl xp̄s vt idigni ecclia- nico fungant officio: s̄ erudi- ti sia z mo honestate specta- b. uponat arcam dei. i. ecclia humerū pī laboris z exaltē. vñ fac opus euāgelistē: mini- steriu mū iple. d Lōgre. vni. s. in hie. Mo solū dō s̄ etiā oēs pphē in ecclia xp̄i di- citis z factis incarnatiōi p- bue re locū: vt citi aduenies susci- pere: cu fuissest an pphēt.

e Sanctificati sūt g sa. Ministri noui test. vita z do- mina debet esse mūd: qb dī: Sc̄i estote: qm ego sc̄tū suz. Qui recte fidei p̄bis z exem- plo opis debet fidelibz cōmē- dare incarnationē christi z re- déptionē hūani generis zc.

H u. dly. Mablis

a Nō ascēdas post eos: rece. zc. p hoc nō est in- telligendū q dō retrocederet ab aduersariis: s̄ de mādato di declinauit a latere gyraido exercitu philistinoz: vt in alia pte signo sibi a deo dato inua- deret s̄m: vt h̄. ii. Regū. v.

b Diuulgatūz est no- da. ppter duplice victoriā p- dictā. c Et dñs de. pa- zc. q erat in circuū regni sui ita q nullus audebat regnū suum molestare. **M** a. XV Ecit qz. si. do. hic deductio arce prins interrupta ex causa dicta. m. c. sūma. z pmo de scribz arce deportatio. secundo h̄ius deportate debita vene- ratio. c. xvi. Prima in duas: q pmo describit ad p debita pparatio.

pparatio. sedo subdis deuota portatio ibi: Et tulerūt filij leui ar. Circa pñmū dī: d Fecit qz si. do. in ci. dī. de ista edificatiōe dictum est. s. xi. ca. sed hic b̄ reuter resumit: eo q dō fecit sibi apportari arcā ad ciuitatē regiā: vt haberet ppe se locū cultui diuīo aptū. vñ s̄ dit: e Tētenditqz et ta- istud fuit aliō a tabernaclo qd fecerat moyses: qz illud remā- sit i gabaavsq ad edificatiōez tēpli p salomonē. vt h̄. i. xxi. f Tūc di. da. Illi. est zc. ar. dei. hoc enī dicit p pfectiōne legis. Mu. iii. c. z. vii. z p mortē oē: eo q arcā fecerat deportari sup plaustrū per bo- ues. g Lōgre. vni. il. vt cu maiori solēnitate fieret de- portatio arce. h Necnō z fi. aa. vt dirigerēt leuitas in arce deportatiōe: ita q offēsio dei nō veniret sup eos. vñ po- stea s̄dit: i Me vt a pñ. sc̄ portatiōis arce: vt dictu est ca. xiiij. k Quia nō era. p sen. vos q sc̄it legē. l Per- cul. nos do. qz pfectiōdo oēa morte subita: dō z tot ppls fu- it timore pcessus. qd nō fuisse factū si sacerdotes sc̄tēs legē fuissest pfectentes: qz nō pmiss- sent arcā sup plaustrū portari. m Sancti. sūt zc. p pfectiōti ab uxoribus: orones z leiu- nia z pñilia. n Et tu. fi. le. Descripta debita pparatiōe. h pñr describit deuota depo- ratiō. s. cu laudibz diuinis z sa- crificis. z h eit qd dī: Et tule- rūt fi. le. ar. d locovbi erat in gabaō. o Sicut p. moy. Mu. iii. vbi p̄cipit q arcā p leuitas de stirpe caath i pñs humeris et vectibz deportat. p Diritqz da. zc. canto. ad canēdū diuīas laudes: nō solū vocibz hūanis: s̄ etiā cu h instrumētis musicis. id s̄dit:

* In organis

A moralr. d Fecit qz zc. p quā significat ecclia q est ci- uitatis xp̄i. ciuitas enī dī: qz ci- uitatis vñitas. Qis aut q nūero z merito sūt de ecclia dei: vñ- ti sūt i fide z charitate xp̄i. per domos igis i ciuitate dō signi- ficant diversi statū i ecclia. s. p- latoy. clericoy. religiosoz z la- icoz: i qb oib habitat p grāz ver dō iesus xp̄s. f Illici- tū est. zc. a leuit. p qd signi- ficat q i ministerio sac̄i encha- risticie in q pñtē xp̄s soli sacer- dotes z mistri ad h ordinati ac- cedere debet z nō alij. pp̄t qd sequit. i. m Sanctificati sunt g sacer. z leui. vt por- ta. arca dñi zc. per qd signi- ficat q in ministerio sacramē- ti encharisticie vt debite fiat nō sufficit gradū ordinis nisi cu h sit puritas mētis et corporis. p Diritqz dauid pñ. le- uitay z cōstitutę de fratri- bus lus cato. in or. zc. per

* q signant

Glo.ordi. I **Paralipomenon** **La.** XV **Glo.ordi.**

C **S**a Nablis vid. Nablū hebraice: psalteriū grece: laudato-
riū latine. Habet psalteriū ventrem obesum in superioribꝫ vt
chordarū filia religata disciplinabiliter p̄cussat suauissimā red-
dāt cātilenā. Huic cithara videt̄ p̄ria q̄ in imo cōtinet qđ psal-
teriū in capite. psalteriū cū decc̄ chordis ecclīa est cū decalogō

legis. Huic opposita est cithara: q̄
vīgintiqt̄uor chordis in modū del-
te līe p̄ponit (vt peritissimi tradūt)
z p̄ digitos i diūlos modos cōcīat
Hec ecclīam significat q̄ cū vīginti
q̄taor senior̄ dogmatibꝫ trīnā habz
formā in modū delte līe. et fidē sc̄re
trīnīat̄ significat. Per manus aut̄
aploꝫ z euāgelistaz i diūlos modu-
los vete. z no. test. alit̄ in līa: alit̄ in
sensu p̄cīat̄ figurālī.

b **T**lyris.
Lyra dī a poto lyrim. i. a varietate
vocum: eo q̄ dīversos faciat sonos.
Hec ecclīam significat: q̄ in varieta-
te diūversarū disciplinaz historice: al-
legorice/tropologice z p̄ anagogēn
suauē sonū exprimit: sed a simphonie
simplicitate n̄ recedit. Cymbala aut̄
adiuicē p̄cussa sonū faciūt. vñ: Lau-
date eū i c. be. so. z c. Cymbala bñ so-
nata: sūt labia n̄ta: q̄ p̄cussa adiuicē
ce suauē humane vocis armoniā red-
dūt. c **P**ro octaua. In die. s. in
diciū adiectū dñi significabat: in q̄ si-
nita seculi hebdomada veniet ad iū-
diciū. Un̄ sext⁹ psalm⁹ q̄ cū tremore
iūdicii cāta: tali titulo p̄notat. Dic
aut̄ numer⁹ magna p̄tinet sacramē-
ta. Octo aīe ingresse sūt in arca noe
z mūdo pereute saluete. Octau⁹ fl/
lius iesse sūt dauid quē dñs elegit.
Die octauo purificat circūcisio. Die

Bell.6.d.

d **P**orro se. z io. z c. Hi septē sa-
cerdotes corā arca tubis canētes sā-
cti p̄dicatores sūt septiformis spirit⁹
grā plenit: q̄ euāgeliū in ecclīa xp̄i p̄-
dicat: z sac̄m incarnationis auditō
ribꝫ p̄dicat. e **C**langebant tu.
Aliter fit tuba z gregādi p̄pli. aliter
cōductiōis: aliter victorie: aliter pse
quēdī inimicos: aliter cōclusiōis ciui-
tatū z c. Tuba aīt p̄suetudīaria ap̄o
rez peritos hoc mō format: vt trib⁹
fistulis ereis in capite angusto inspi-
ref: sicut q̄ tūtor vociducas ereas
q̄ p̄ereū fundamētū q̄ternas voces
p̄ducit: mugitū vēhemētissimū p̄fe-
rāt: q̄ significat euāgeliū trīna p̄fes-
siōe triū p̄sonaz i capite angusto. i.
in nativitate xp̄i diuinit̄ inspiratiū. p̄
tūtor vociducas ereas. i. p̄tūtor
euāgelistas ero. i. stabili fidei z opis
fundamēto in toto orbe vōcē vēhe-
mētissimā q̄si tube p̄gregantis vōcē
emittere. f **D**auid aut̄ in. z c. Christ⁹ incārtiōis sue z passionis
exēplū antea iudeis occultus manife-
stat. lignū nāq̄ de terra ortū m̄t̄ipli-
ci labore ad cādorē vestis quenīcēz
veritatē hūane carnis inter flagella
triūphāt̄ oñdit. z hoc ē: dauid erat
indut̄ ephot linea. **G**reg. Liber
intueri q̄nta vōtū munera dauid p̄
ceperat: z in oībꝫ q̄s fortē se hūilita-
te seruabat: quē nō extolleret ora leo
nū frāgere: v̄sor̄ brachia dissipare:
despectis fratribꝫ eligi: reprobato re-
ge in regē vngi: horēdū goliā vno
lapide sternere: a rege p̄posita extin-
ctis allophilis numerosa p̄pucia re-
portare: p̄missum tādē regnū p̄cipe-
re: totū israelē sine p̄tradictō posse
dere. Cū

ποτο λύ/
ριμ

P.150.a.

alētīchībel

Bell.6.d.

dere. Cū tñ arcā dei hierlm̄ reuocat oblit̄ se p̄latū: oībꝫ pp̄ts
admixt̄ aīt̄ arcā saltat. Et q̄ corā arca saltare (vt credit̄) mos
vulgī fuerat: in diūto obseq̄o se p̄ saltū rotat. Ecce quē dñs cū
cīls p̄tult: se sub dñō exequādo minimis et abiecta exhibēdo
p̄tenit. Nō p̄tās regni ad memorīa reducit: nō subiectis vīle
sc̄ere metuit: nō se honore p̄latū aīt̄ ei
arcā q̄ honorē dederat recognoscit. Co-
ram dñō egit debilia v̄l extrema: vt illa
hūilitate se solidaret: q̄ corā oībꝫ gesse,
rat fortia. Quid alii sc̄iāt̄ ignor. Ego
dauid saltat̄ plus stupe q̄ pugnat̄.
Pugnādo hostem subdidit/saltādo se-
ipm. Quē cū filia saul adhuc tumore re-
gū gener̄ isana eū hūillat̄ despiceret/
dices: M̄ glōsūs fuit hodie rex isrl̄ dis-
coopiēs se aīt̄ ancillas suoz: z nu-
datus q̄s

Nico. De lyra

a **I**n organis z c. Pue sūt spe-
cies cithare. lyra enim tāgīt cū plectro.
nablū vero cū digitis. vñ tamē p̄ alio
frequenter ponit z ecōuerso. z legat̄ līa
sicut iacetyz ibi: b **P**ro octa. ca.
epi. Aliq̄ libri habēt līnchion: tñ idē si-
gnificat bñ p̄ dicūt expōsitores nři. z est
significatio ista victori deo triūph⁹ sūe
palma. z bñ expōsitores nřos hoc erat
principiē cantici quod cantabant. z fre-
quenter resumebat in p̄cessu cantici: si-
cut in cantilenis. quod autem dicit̄ hic:
Pro octaua canebat epinichion.
Per hoc intelligit octaua resurrectio-
nis christi: q̄ tūc obtinuit palmā et triū-
phū. que quidē resurrectione sine glīa re-
surrectionis figurabat p̄ cantū illū. In
hebreo vō habeat sic: Super octaua ad
fortificandū vel vincēdū. quod sic expo-
nunt hebrei: sup̄ octauā. i. super instru-
mentū octo chordarū in quo canebat
laudes. z est modus loquēdi hebraicus
super octauam. q. d. Instrumēto musicō
octo chordarū. Ad fortificandū vel vin-
cēdū. sicut enī in solēnitatibus magnis
vnus chorus in ecclīa nitit in cantu aliū
superare: sic etiam isti leuite faciebat.
c **P**rophetie p̄erat. Quia ostēde-
bat eis que dicta p̄pherica debebant ca-
nere. d **E**t ba. z hel. ia. ar. Quia
dū portaret arca: cauebant sollicite ne
aliqui indebito modo appropinquaret
ad eā. sicut qñ erat in tabernaculo custo-
diebant portas ne aliqui indebito se in-
gereret. e **L**unc adiu. deus z c.
Dicūt hic hebrei p̄ istud adiutoriū intel-
ligit p̄ hoc q̄ arca portabat seip̄am. hoc
est dictū p̄ diuina virtute sic portabat q̄
leuite portatores eius nullū p̄odus sen-
tiebant: z p̄ isto miraculo sūt facta īmo-
latio. f **P**orro dauid erat indu-
stola bysina. Quia depositis regali-
bus insignijs accepit vēstē simile leuite
se humiliādo z corā deo exultādo. p̄pter
quod michol filia saul despexit eum. de-
quo cōtemptu plenius sūt dictū. g. Re-
gū. vi. in fine.

* que signant oratiōes deuote q̄ sūt
in ecclīa in quibus etiā cantus abden-
dus est aliquādo z melodia p̄ quāto fa-
cit ad excitationē deuotionis. varie nā-
q̄ melodie varias excitāt passiones.
nam aliq̄e excitāt ad audaciā: quibus
vtunt̄ homīes in bellis. z aliq̄e ad cō-
passione: quibus vrebāt antiquitus in
sepulturis. et aliq̄e ad dissolutionem:
quibus iūenes vtuntur in choreis: et
aliq̄e ad deuotionem: quibus et non
alijs vtendum est in ecclīis.

* Michol II

Gatus q̄s v̄nus de scurris audiuit. **Audā** ā dñm; q̄ elegit me
p̄t̄ q̄ patrē tuū. et paulo post: **Audā** et v̄līor fiam plus q̄ fa
cūs sum r̄c. Quasi v̄lēscere corā hoībus appeto: q̄ seruare
mibi corā dño et humilitatē regnū q̄ro. **H**ūt q̄ de se h̄ūilia sen
tūt̄: et in honorib⁹ positi nihil se esse nisi puluerē ḡp̄dūt̄: s̄
hoībus v̄lēs apparere refugūt̄: et q̄d
interi⁹ cogitēt̄ rigidā exteri⁹ venustate
palliat. **H**ūt q̄ v̄lēs hoībus videt̄ ap
petūt̄ et oīno q̄d sunt defectos se exhi
bēdo cōtēnūt̄: sed int̄ ex merito ostēle
vilitatis intumescūt̄: et tāto corde elati
sūt̄ q̄d i specie elationē p̄mūt̄. v̄rāq̄
elatiōis bella magna dñaid circūspecti
one dephēdit̄: mira virtute superauit.
Qui enī de se int̄ humilia sentiēs ho
norē exterius nō q̄rit̄. dicit lūdā r̄. v.f.
Et q̄d q̄d v̄lē se exteri⁹ p̄buit̄: interi⁹
v̄d nō iūmescit̄: adiūgit̄. Eroq̄ h̄ūilia
in oculis meis. q.d. q̄lē me exteri⁹ de
spicēs exhibeo: talē interius atēdo.
Michol si. saul. Tūctis exultat̄
bus et ad arce introit̄ hymnis resonā
tibus sola michol filia saul abest. Imo
in speculie dñb̄ h̄ūlia humiliat̄ despicit̄
q̄p̄ credēt̄: in fine iudeis qdā xp̄m p̄/
fessione: antīq̄m sequunt̄ ope: qb̄ cō
gruit̄ q̄ michol q̄ ad figurādā carnaliū
instabilitatē aqua oīs interpt̄at̄: non
v̄or dñs filia saul dñ: **Q**ui eī xp̄o spe
ciet̄ h̄ūiliū: nō cū illo coronant̄: s̄z cū
p̄secutorib⁹ q̄s iniūti sūt̄ dānānt̄. **O**r̄
uis aut̄ prauī humiliatē p̄tēnant ecclie:
mīlomin⁹ arca dei iālōci suū quenit.

Atulerūt̄ igit̄ **C. XVI**
ar. dei et cōst̄. r̄c. Ponit̄
arca i medio tabernacli q̄d
tēderat ei dñs. i. fides ecclie p̄dicat̄ p̄/
fidei tērēt̄ cordib⁹ fidelii q̄s de⁹ advi
ta p̄ordinat̄ eternā. c **B**ēndixit̄
po. Christ⁹ fidē et deuotionē ecclie cō
mēdat patrī: q̄ etiā ad dexterā pris in
terpelat̄ p̄ nobis: et tanq̄ verus dñ
bēndicit̄: et salutario mysterii p̄scit ali
mentis. d **E**t diūl. vni. Hec mu
niera fideles accipiāt̄: q̄nūnus panis et
vnū corpus multi in xp̄o carnis sue la
sciūa castigātes et servitūt̄ subiūctes
sanctisp̄s igne decoquūt̄: et fruct⁹ bo
tōp̄ operū oleo mīscōde pinguissimos
copassioē primi seruere faciūt̄. At cō
tra filia saul frustra cubiculū regis in
gressa nō fructificat̄: q̄z qui v̄bū del au
retoe p̄cipium sine boni op̄is ple mo
riunt̄. e **S**crit̄a oleo si. Carnem a
p̄ci sale. s̄z mādūlūmā: ob h̄ūane salu
tis causam crucia sartagine tostā: oleo
charitatis plena. sic enī de⁹ dilexit mū
dū: vt filiū v̄nigenitū dare: q̄ ex chari
tate passus est. f **I**n il. die r̄c. Quia xp̄s ordinē doctorū
in culmine ecclastice dignitatis p̄st̄tit̄. Asaph enī p̄gregās
interpretat̄. Asaph ḡ et frēs eius sunt aplī et aplīcī viri ad agre
gandos fideles iūstitiūt̄: de q̄bus dñ: Cōst̄ituit̄ eos p̄n. su. o.
ter. **D**ōdā aut̄ laudatiōis quē ip̄e dñaid cōpositūt̄: scriptor hi
storie inferuit̄. i. **C**ōst̄emini dño r̄c. g **C**ōst̄emini dño r̄c.
Alleluia huic psalmo p̄titulatū est: r̄ s̄m h̄ero. neutri gene
ris est Alleluia. laudate. ta. inūsibilē deū significat̄: q̄d est vñū
de deū dei noībus: sicut in ep̄la ad marcellā tradit̄ **H**ero.

Nico.de lyra

* **T**āchol filio saul r̄c. et despexit̄ eū. eo q̄ erat in
humili vētitū corā pp̄lo suo. vt habeat plenius. v. **R**egū. vi.
Per michol igit̄ significat̄ iudea q̄ verū dñaid iesum xp̄m de
sperit̄: eo q̄ corā iudeis apparuit̄ in humiliatē et paupertate ma
gnā: cū m̄ ea ex hoc debūisset honorare: sicut p̄monita fuerat
abo. sacharie. p̄phete. tr.ca. Crulta satis filia sion: iubila filia
h̄ierlm. Ecce rex tuus venit tibi iustus et saluator: ip̄e paup̄ et
alcedens sup̄ astnā r̄c. Et sicut michol ex illo p̄ceptu facta fuit
de cetero sterilio: vt dicit̄. iij. **R**egū. vi. Igit̄ michol filie saul
non est

nō est natus filius usq̄ ad diem mortis sue. sic et iudea ppter
cōtemptū xp̄i sterili facta est in bonis grātie: et etiā fortune.

Attulerūt̄ igit̄. **D**ic p̄n̄ describīt̄ **C. XVI** **D**ivisio
deuotio dñaid in arce iā portate veneratione. et p̄l
mo in hostiis oblatis dño et bñficiis collatis pp̄lo.

secūdo in deuoto obsequio ibi: **C**ōst̄
tuit̄ corā arca. Tētentia prime pris
pr̄z ex dictis. q. **R**eg. vi. hoc excepto.
b **T**ortā panis. q. **R**eg. vi. dicit̄
Collyridā panis: et dicūt̄ expositores
cōmunit̄: q̄ est idē genus panis. et d̄r
torta a torqueo torq̄s: q̄ pasta vnde
format̄ per manū p̄istoris bus concu
tis et torqueſ. c **C**ōstituit̄q̄. hic
p̄nt̄ ostendit̄ deuotio dñaid in ob
sequio deuoto corā arca q̄d instituit̄.
et p̄mo ponit̄ cantoz nominatio. scđo
cātus determinatio ibi: **C**ōst̄emini
dño. tertio vtriusq̄ stabilis ibi: **R**e
reliḡ itaq̄ ibi r̄c. Circa primū dicit̄:
Cōstituit̄ corā arca dñi de le.
q̄ mini. in diuersis obsequiis: et ma
xime in laudib⁹ diuinis. ideo subdit̄:
Et recordarent̄ operū eius r̄c.
Sequit̄: d **A**saph p̄ncipē: q̄
dñaid cōstituit̄ eu p̄centorē. e **E**t
secū. eius zachā. istum enī insti
tūt̄ succentore: f **C**antere tu. iu. i.
q̄ offerebat̄ iuge sacrificiū mane et
vespere. g **C**ōfitemini dño.
Dic p̄n̄ describīt̄ cantici sive diuine
laudis determinatio: et accipit̄ ex duo
bus psalmis. videlz cōfessioē tertio et
nonagesimoq̄to. in quo cantico pri
mo: ad dei laudē pp̄ls inuitat̄ specia
liter. secūdo totis mundus generali
ter ibi: **C**antate dño. Circa primū di
cīt̄: **C**ōfitemini dño. confessione
humilitatiōis p̄ctā p̄pria recognoscē
do: q̄ humiliatē disponit̄ ad efficaciā
ōrōnis. s̄m illd **E**ccl. xxv. c. **D**ianio
humiliantis se nubes penetrabit̄ r̄c.
secūdo cōfessione diuine laudis. ideo
subdit̄: h **E**t inuoca. no. eius.
eius misericordia et grām implorando.

* **M**otas facite
Moraliter. a **A**ttulerūt̄ igit̄
arca dei. Per quā sicut dictū est in
telligit̄ eucharistia p̄tinēs iesum xp̄m:
et cōstituerūt̄ eā in medio tabernac
li. Per q̄d ecclie significat̄ in qua en
charistiā sicut lignumvite in paradisi
medio collocat̄. t **E**t obtulerūt̄
holo. s̄z diūtē laudis: q̄ debēt offer
ri corā eucharistia. P̄s. xlii. d. **S**aci
ficū laudis honorificauit̄ me. t **E**t
diūsifit̄ vni. per sui. Per q̄d ostē
dūt̄ dona xp̄i sine acceptione p̄sona

tp̄s. 104. a.
Esa. 12. b

rū p̄ferri. Oct. r.e. In vitate cōperi q̄ nō est p̄sonaz acceptor
de⁹. S̄z in oī gētē q̄ timet deū et op̄at̄ iūsticiā acceptis est illi
b **T**ortā pa. i. p̄t̄ in meritis xp̄i q̄ est panis vite et tort⁹ fu
it in sua bñdicta passiōe. t **E**t p̄t̄ asse car. i. p̄ticipatiōez
in martyrū merit̄ quoq̄ caro fuit assata in igne tribulatiōis.
c **E**t fri. oleo si. i. p̄ticipatiōē in merit̄ viginū et ḥessoꝝ.
Fuerōt̄ enī simila q̄ ē farina tritici purgatissima p̄ mēt̄ et cor
poris puritatē et oleo frixa p̄ misericordie pleratē. c **C**ōstituit̄
q̄ co. ar. r̄c. vult enī nī dñaid iesum xp̄s q̄ corp̄ luū i eucha
ristia a ministris ecclie debitevenere. t **I**n illa die. i. p̄ge
ecclie p̄mitine. t **E**fecit da. i. xp̄s. t **P**rinçipe ad co
dño asa. et fra. ei⁹. Per asaph q̄ p̄gregās interpretat̄ sumus
p̄tis̄ex significat̄ sub cui⁹ cura xp̄ianus pp̄ls p̄gregat̄. q̄ frēs
eius cardinales patriarche archiepiscopi ep̄i intelligunt̄: q̄z
frēs summi pontificis nominant̄. Ipsi v̄o p̄stituti sunt a xp̄o
ad cōfendū dño p̄fessōe laudis sub p̄ncipatu sumi p̄tificis.
g **C**ōfitemini domino. **D**ic consequētēr ponit̄ di
cte laudis cōfessioē cum dic̄t̄: **C**ōfitemini dño. s̄z cōfessio
ne laudis et gratiarūactiōis pro bñficiiāz acq̄situs. b **E**t
inuocate no. eius. pro bonis spiritualibus multiplicādis.

* **M**otas facite

Nico.de lyra I Paralipomenon La. XVI Nico.de lyra

a Notas sa. i po. adin. ei^o. l. q̄liter modo mirabili et in audiito saluauit p̄p̄l̄m isrl̄ de egypto. b Cātate ei. ore.

c Et psal. ei. Corde. d Et nar. oia mi. ei^o. Que fecit in rubri maris diuiniōe et iordanis siccatoe et in alijs factis mirabilib^o. e Cātate no. s. ei^o. Pro tot bñficijs ab eo collatis. f Letet cor q. dñz. Leticia enī dī: q̄li latitiae eo q̄ tunc dilataſ cor in bono inuēto/qd marime est in deo: cū sit bonū ifinitū. g Querite fa. ei^o sp. Quia quāto plus a deuoris in uenit: tāto ardēti plus q̄rit. h Re cordamī mi. ei^o. Repetitio est sn̄e pdicte de mirabilib^o filijs isrl̄ factis: si cur freq̄nter sit in cāticis, dicunt tñ mi rabilia in q̄tū recedūt a facultate intel lectū hūani. i Signor. iqtū sūt fi gure alicui futuri. k Et iu. ei^o. In q̄tū sūt punitua alicui maleſicij: sicut submersi egyptioz in mari rubro et similia. l Semē isrl̄. s. el^o. Supple lauda deū. m Filii ia. ele. el^o. Ide enī homo fuit iacob et isrl̄: vt h̄ Ben. xxii. et dī hic elect^o dei: q̄ tota genera tio sua fuit electa in duodecim patriarchis: vt dictū fuit. s. ca. ii. nō sic aut fuit de isaac et abraā et p̄farchis p̄cedētib^o.

n Et ipse dñs deus n̄. p̄verā fidē et culturā. o In vni. i. z. q. d. Līz speciali mō dicat de p̄pli isrl̄: tñ ei^o po testas se extēdit ad oēs. p Recordamī in sem. pa. ei^o. Qd sit pactum illud, postea subdit: q̄ Sermonis quē p. z. Hic accipit numerus deter minat p̄ in determinato: q̄ stud prece ptū factū est oībus imitatoribus abrae p̄verā fidē. iō subdit: r Quē pepi cū abraā: t iu. il. cū isaac. De isto iuramēto h̄ Ben. xxii. c. Per memetip̄z iurauit dīt dñs, qd factū fuit non solū ppter abraā sed ppter isaac. vñ de pa cto cadēte sub illo iuramēto subdit ibi dē: Possidebit semē tuū portas inimicōz suoz. qd ipletū fuit in posteris ab rae descēdētibus ab eo p̄ isaac. Et bñ dicen̄t in semine tuo oēs gētes terre: qd ipletū est in christo ab abraā p̄ isaac p̄m carnē descēdente: et sic p̄t q̄ pactū pdictū et p̄ceptū ad oēs fideles se extē dūt. s Et cōsti. il. ia. in p. q̄ sicut fides ab abraā deriuata est ad isaac: ita ab isaac ad iacob. et p̄t ad duodecim patriarchas et ulterius ad oēs fideles.

t Tibi da. t. cha. In hac p̄missō p̄ncipaliter intelligif p̄missio glie q̄ est ēra viuētū: q̄ cū p̄miū ip̄i^o dei excedat meritū hūanū: oportet q̄ sub p̄missōe boni terreni p̄ncipaliter intelligaf aliquid bonū spūale. s. celeste: q̄ act^o meritorij p̄ cellūt bonis terrenis. sicut diffus^o dictū fuit Ben. xv.

v Cū eēt pau. nu. Sicut p̄t de abraā Ben. xii. vbi vocat^o a dño et segregat^o ab infidelib^o habuit in comitiua sua sa rai uxore suā et loth nepotē suū tñ excepta familia. Jacob etiā p̄farcha delcēdit in egyptū cū. lx. p̄sonis: vt h̄ Ben. xlvi. vñ lxxv. vt h̄ Bro. i. q̄ p̄t q̄ tpe itermedio quod fuit satis ma gnū fideles fierūt in paucō numero. x Et tran. de gē. in gētē. Quia abraā delcēdit in egyptū et inde rediit i terrā chanaā: et inde in terrā palestinoz. Sūt isaac pegrinatus fuit in gerara. sūt iacob in syria apud laban et itey de terra chanaan delcēdit in egyptū vt p̄t ex decursu libri Ben. et sic tāq̄ pegri ni trāsierūt de gēte ad gentē et de regno ad regnū. y Nō di. quēḡ calū. eos. Reprimēdo eoꝝ aduersarios. sicut p̄t de isaac ad quē venit rex gerare ad querēdu fedus et amicitia cū eo duct^o timore diuino: q̄uis seruī ei^o aliq̄s molestias pasto rib^o isaac intulissent: vt h̄ Ben. xxv. sūt laban in se q̄ns iacob fuit a deo repressus ne aliqd duꝝ tra eū ageret Ben. xxxi. sūt vicini habitatoz sichen a deo fuerūt territi ne p̄sequerent ia cob et filios ei^o ppter intersectionē sicut limitarū Ben. xxv. ca.

z Sed incre. p. eis re. Quia pharaonē regē egypti fla gellauit, ppter uxore abraā: vt h̄ Ben. xii. et sūt regē gerare vt h̄ Ben. xx. sūt rex egypti post mortem iacob fuit multipliciter flagellat^o

flagellatus cū toto regno suo p̄ filijs isrl̄ quos iniuste afflige bat: vt h̄ in Bro. a Nolite tan. chri. meos. Vocant au te hic p̄farche xp̄i. i. vñcti. s. vñctiōe grē. Al q̄ de ipis exierēt reges et sacerdotes q̄ p̄ vñctionē institueban̄ in lege. b Et in p. meis nomalignari. Habuerat enī p̄farche sp̄m p̄

pheticū: vt p̄t de abraā Ben. xv. et de isaac Ben. xxv. et de iacob Ben. xlvi.

c Cātate dñs. Hicq̄r dauid i cātico inuitat ad dei laude oēs generali, terz p̄mo ponit ista inuitatio. scđo sub dit quedā additio ibi: Et dicit. Circa p̄mū dicit: Cātate dñs oīs terra. i. oēs habitātes in terra. et accipit hic cō tinēs p̄ cotento. d Annūciate ex die in diē sa. ei^o. Salus enī corporalis et spūalis oīm dependet a deo p̄tinue. et iō debet recognosci quotidie.

e Narrate in gē. q̄ nō sūt de filijs isrl̄. f Chlia 3 ei^o. i. maleſtate sue po testatis. iō subdit: g In cunctis p̄pli mi. ei^o. Que fecit educēdo fili os isrl̄ de egypto et in terra p̄missōis iducēdo. h Quia ma. dñs et lau. nimis. Est enī magnitudinis et boni tatis infinite. et iō nō p̄t ab intellectu

creato cōprehēdi: nec p̄t se q̄ns quātū laudabilis est laudari: ppter qd dicit Eccl. xlii. d. Benedicētes dñm exalte illū quātū potestis: maior est enī oī laude. i Et hor. sup dēs deos.

Hoiib^o malis q̄s p̄t p̄ voluntate sua punire: nō at sic p̄t dū falsi. iō subdit: k Dēs enī dū idola. i. quedā cō

ficta et vana nullā potentiam habētia. l Dñs autē ce fecit. Et h̄ Ben. i. m Confessio et ma. co. eo. Qd p̄t exponi dupl̄. Uno modo de celo em p̄pyreō vbi est habitatō dei et sanctoz

speciali mō. Iz sit vbiq̄ p̄ essentiā p̄tū et potentia. ibi autē corā deo est confessio diuīe laudis: q̄ ibi ē laus iugl̄ et magnificētia del vbi magis relucet q̄ alibi.

* a Notas facite tē. Predicādo eis diuīos modos saluandi fideles suos p̄m eoꝝ star̄ varios. b Cātate ei. ore. b Et psallite ei. mēte.

d Et nar. o. mi. eiul. q̄ fecit diuīis t̄pib^o. e Lau. no. ei^o. In officiis diuīis. g Querite dñm. i. deū patrē. g Et vir. ei^o. i. filiū ei^o. q̄ dī dei dñs. i. Coz. i. d. Predicam p̄m dei v̄tē tē. b Recordamī mi. ei^o.

Repetitio est sn̄e pdicte sicut freq̄nter sit in cāticis. l Ge mē is. s. ei^o. i. xp̄iani q̄ vere seruīt ei semē isrl̄ debet dici Ro. ii. d. Nō enī q̄ in manifesto iude^o neq̄ q̄ in manifesto in carne circūcisio. Sz q̄ i abscondito iude^o ē: et circūcisio cordis i spū: nō lfa cui^o laus nō ex hoib^o lz ex deo est. p Recordamī in sem. pa. ei^o. i. euāgelū qd est lex noua: cui nō succedit alia: p̄p̄ qd dī i semipētū recordāda. r Quē pe. z. i. btō Petro que p̄stituit ecclē pastorē et p̄t multaz gētū patrē. t Et iu. ra. il. cū Isa. i. cū btō Clemētē q̄ petro succedit i ecclē regimē. et dī isaac q̄ iter p̄tāt risus. Nā btūs clemēs fuit valde dulē et amicabilis oib^o. s Et co. il. ia. i. vñculoz q̄ studet diabolū supplātare. t Et isrl̄. i. cuilibet celestī p̄tē platoi. t Di cēs: ti. d. trā. s. viuētū q̄ ē hereditas fidelū p̄ trā p̄missōis figurata. v Cū es. nu. pau. s. in ecclia p̄mitua. v Par ui. i. abiecti i p̄spectu potētū hui^o mūdi. r Et trā. de. g. in gē. pdicādo p̄ orbe. y Nō di. q. ca. eos. s. ad ip̄dimētū si dei et meriti: nā in p̄secutōe maria fidelū marie crevit fides ei eoꝝ meriti. z Sz in. p. e. re. vt p̄t de Costatino quē xp̄e p̄cussit elephātie morbo. a Nolite tā. chri. s. tactu noduo ip̄dētē eoꝝ meriti v̄l fidelī cōmetū. c Cātate dñs.

Repetitio ē sn̄e. s. posite ad maiorē deuotiōis excitationē. b Quia ma. d. Magnitudis cui^o nō ē finis. i Et lau. ni. z. i. s. v̄tē oīs creature Eccl. xlii. d. Benedicētes do. et et al. eū quātū po. maior. enī oī laude. m Confessio. s. laudis. m Et ma. co. eo. Ps. lxxvii. a. Iti q̄ habi. s. domo tua z. *

Affirte

Adicat ois po.amen. Gentilis scz q adhuc infidelis erat qn iste canebat q tñ pphetic virtute introduct est vt amore vniuersitat diceret: amē amē. i. fiat fiat: sic hodie orātib sa cerdotib respōdēt amen: vt p̄cordet in p̄cibus pia sacerdotū intentio: et pp̄li sana deuotio fm ilud: Amen amē dicovobis: q̄ si duo ex vobis consen̄erint sup ter ram ex oī re quacūq petierint fier illis z̄. b **I**n excelsō qd erat in ga. **C**ili dicit tabernaculū dei post q̄ si li isrl intrauerūt in terrā chanaan pri mū fuisse in sylo: deinde in nobe: post in gabaon: tandem in syo. Alij locū eē in hierim appellatū gabaon: ibiq̄ dauid tabernaculū et arcā collocasse. Gabaon **S**enim collis in

Nico.de lyra

a Fortitudo et gau. qd est de bono p̄senti. bonū autē diuinū p̄ntialit̄ h̄ ibi: Alio mō p̄t exponi d̄ tēplo seu tabernaculo ybi erat arca et propitiatio rū qd erat q̄li sedes dei. vt dictuz fuit Eto. xxv. ibi em̄ erat confessio p̄tōz: et magnificētia dīne laudis p̄ sacerdotes et leuitas p̄tā. p̄tia ac pp̄li et magnifice nā di p̄fitētēs. **F**ortitudo: qz d̄ erat p̄tēt: et desēt sp̄alis illi loci fm q̄ bellidorus h̄ expert̄ dixit. u. **D**ach. iii. g. Ille q̄ in cel h̄z habitationē visita tor et adiutor ē loci z̄. **E**t gaudiū. qz sacerdotes deuoti ibi gaudebat ī dñō. **A**fferte dñō fa. po. i. oīm gen tū. **G**loria et imperiū. p̄fitētēs et maiestatē et dominū sup oēm crea turā. **L**euate sacrificiū. i. ap portate leuādū: qz portabant sacrificia ad locū diuini cult̄: que sacrificia leua bantur super altare a sacerdotibus.

Et veuite in p̄spe. ei: qz sacri fia offerebant ī atrio qd erat coram ta bernaculo seu tēplo ybi dicebat d̄ ha bitare sp̄ali mō. Iz em̄ alie natiōes a iudeis nō intrarēt locū ybi sacrificia offerebant in altari holocausto: tñ bñ p̄ eis offerebāt ibi sacrificia: vt h̄. i. **D**ach. vii. f **E**t adorate dñm ī de core sc̄tō. et non sicut hypocrite q̄ adorant in decore nō sc̄tō: qz Iz exteriū ha beant decore religiositat̄: nō tñ subest veritas sanctitatis. **G** Lōmouea tur a facie illi oīs terra. i. oēs inha bitantes terram faciat ei reuerentiam. **H** Ipse em̄ fundauit orbē imo. qd p̄t duplē intelligi. **A**no mō q̄tū ad motū locale. Iz em̄ in aliquib partibus orbis sit mot̄ localis: vt pote ī ele mentis et mixtis in aliquib est mot̄ re cius: t̄ in orbib celestib̄ q̄ circulariter mouent: tñ celī empyreū q̄ est sup̄mus orbis et terra q̄ est circa centrū sūt imobilia: et p̄ h̄ habet orbis quādā imobilitat̄ fm totū: Iz aliq̄ ptes moueant. Alio mō q̄ tñ ad mutationē de esse ad nō eē: qz Iz orbis incepit esse per creationē: durabit tñ ī eternū: et fm hoc habet imobilitatem. **L**etēt celi. i. angeli et sancti habitantes in glia celesti. **E**t exultet terra: et dicant ī nationibus domi nus regnauit. i. homies terreni. **G**el etiam ad l̄ram: q̄ dicū tur metaphorice letari qn aere serenato appet facies celi clara et lucida. et p̄ oppositū turbari qn obscuris nubib̄ et tem pestatib̄ obtegit. **E**t exultet terra. q̄ d̄ h̄ mō exultare qn incipit renascēt̄ p̄ducere. **T**onet mare et pleni. ei. ex multitudine em̄ aquarū in mari existentū de facili multiplicā tur. vñ et colliduntur ad rupes in mari et littore existētes et etiā adiuicēt: et inde generat son̄ q̄ vocat̄ mar̄ rugit̄: et habet si multitudinē tonitru. **M** Exultet agri et. dicunt̄ autē agri metaphorice exultare: qn in eis appet̄ flores et herbe: sicut et pratuz d̄ ridere. **N** Tūc lau. li. sal. dicunt̄ autē metapho rice laudare ī q̄tū folia et cetera q̄ p̄ducunt̄: potētiaz et sapiam deo dñū. Inducunt̄ autē ista insensibilia ad dei laudē ī cantico: q̄ sunt

co:q̄ sunt hoib̄ materia dīne laudis: ī q̄tū q̄cqd est pulchri. **L**itudins et bonitat̄ ī eis reducēdū est in gliam p̄ditoris: fm q̄ d̄ Gap. xii. b. **A**mplitudē speciei et creature cognoscibl̄ poterit creator hoz videri: et p̄ p̄ns laudari. o **Q**ui venit iū. ter. istud iducit p̄cā p̄dictē laudis dīne. item p̄uiden tia del tñ se extēderet ad celestia et nul lo mō ad ista īferiora generabilia et cor ruptibilia: fm q̄ dixerūt aliq̄ in q̄rū p̄so na d̄ Job. xxv. b. **N**ubes latibulū eius nec n̄rā p̄siderat: circa cardines celi per ambulat. pulchritudo et bonitas q̄ sunt ī isti īferiorib̄ nō eēt reducēde ī laudē et gliam sapie diuise: s̄z qz ei sapia et p̄uidētia ad oīa se extēdūt q̄tūcūt̄ minima: ideo q̄cqd pulchritudinis et bonita tis est in eis reducēt in laudē diuinā. et xp̄e h̄ d̄ hic: **Q**ui venit iūdicare terrā. q. d. qz iūdiciū sue discretōis et p̄uidētia se extēdit vsc̄ ad elemētū terre qd est īfīmū: tō oīa p̄dicta in laudez et gliam dei sūt reducēda. Alio mō expo nitur q̄ p̄ ista īsensibilia p̄dicta intelli gunt̄ iūt̄ simplices q̄ habebūt materi am leticie et laudis in vltimo adūtu iūdicens fm q̄ dicit saluator discipulis suis Luc. xxi. e. loquēt̄ de signis p̄cedētib̄ iūdiciū futurū. **D**is autē fieri īcipiētib̄ respicite et leuate capita v̄fa. i. exhibilate corda fm q̄ dicit btūs Greg. sup̄ locū illū. p **L**ofitemi d. q. bo. **H**ic ī si ne resumit p̄ncipiū cātici: Iz v̄ba aliq̄lē mutēt s̄i ī cātikenis ī fine p̄ncipiū repe titur. q **E**t dicite sal. nos z̄. fm aliquos ista additio facta fuit ab ip̄o da uid: qz Iz tpe eius filij isrl nō eēt capti uati nec per orbē dispersi nec p̄ p̄ns cōgregandi: tñ sp̄l p̄pheticō preuidit ista fieri d̄ suō p̄ theglathphalasar et sal manasar reges assyrioz et per nabucho donosor regē babylonis: vt h̄. iii. **R**egū. iō post canticū p̄dictū istud addidit ad ip̄trandū cōgregationē dis̄plōnē et captiuitat̄ future. **S**cđm alios vero ista additio posita fuit ab Esdra scripto re h̄i libri q̄ ī reditu captiuitatiōis ba bilonice fuit sacerdos et doctor pp̄li: vt h̄. i. Esdre. et qz tūc multi de filijs israel erat adhuc dis̄pli in natiōib: iō p̄ ipso rū cōgregatiōe addidit p̄ esdras in fine p̄dicti cantici qd a leuit̄ in tēplo sc̄o cā tabat. **E**t dicat oīs po. amē. i. sic fiat. s **E**t hymnū deo. i. laudē. **T**ereliquit. **H**ic p̄nr̄ describitur p̄dictoy stabilitio: qz dauid non ordina uit p̄dicta tñ ad horā s̄i etiā p̄ futuro. ideo sequit̄: v **E**t ministrā. in cō ar. **S**ū h̄ etiā ordinavit q̄ fieret cult̄ dī uinus ī loco vñ adduxerat arca: qz ibi remanserat tabernaculū quod fecerat moyses et altare holocaustoz. et hoc est quod dicitur: x **S**adoch autem sacerdotem et fratres eius z̄. et p̄t̄ bra.

* b **A**fferte do. glo. q̄ est clara noticia cū laude. c **E**t īp̄riū. i. reuerētā et timorē. s. filiale. d **D**ate glo. dñō. repetio ī eiusdē s̄i. s. f **E**t adorate do. ī deco. san. nō sicto s̄i hypocrite ado: at. g **L**ōmoueat̄ a fa. il. oīs ter ra. i. oēs h̄tates terrā et̄ potētia cōtremiscat. ipse em̄ fundauit orbē imobilē. **A**licet em̄ ptes eī moueat̄: tñ totū manet ī eodē loco. i **L**etēt ce. i. ciues celestes. et exultet terra. i. militas ecclia. l **T**onet mare z̄. **P**er mare qd ē loc̄ aquarū in telligūt̄ doctores ecclie p̄tinētes aq̄s sapiētē salutaris et ip̄i tonare debēt tonitruo p̄dicatiōis. n **T**ūc laudabunt li gna sal. i. p̄ncipes catholici q̄ sūt sup̄ alios elenati. m **E**x ultē agri. i. simplices xp̄iā. i. **Z**o. iii. b. **D**ei agricultura est. **T**ereliquit itaq̄z. s. dauid. t **I**ibi corā arca fe. dñi asaph. et fratres eī vt mini. z̄. vult em̄ ver̄ dauid iesus xp̄s q̄ in ecclesiis ī q̄bus est corp̄ suū ī eucharistie sacramēto sint semp ministri ad eius obsequiū preparati.

E enī collis interptāt. Excelsum autē locū dictū esse existimāt p dignitate diuinī cultus. **S** in libro locoz legim⁹ gabaon metropolim eē eueoz in tribū beniamin: t nūc oñd villa eiusdē noīs in q̄to miliario bethleē ad occidente iuxta rama t ramō vbi salomō hostiis simolatis dñiū meruit oraculū. Sunt autē separata leuit. a **T**at bñdi. Generatiōi filioz vacaret: alij p antiphrazim bñdictionē accipiūt. Domū autē michol siliā saul quā increbat dauid: qz desperit eū saltantē corā arca domini.

Q Uam autē habitaret z̄c. b **E**t ait nathan z̄c. Datet q̄ pphie sp̄rīma nō lḡ pphetarū mētes irradiat. vñ heliseus: Dūmīte cā qz aīa ei⁹ ī amaritudine est: t dñs celauit a me z̄c. Qd diuina disp̄satione sit: vt accipiētes sp̄m inueniant quid de deo fuit. t amittētes qd de ip̄is. c **H**ō edifi. Quia vir sanguinū es. Debet enim in se mūdus esse. qui aliena corrige vult: vt terrena desideria fugiat: t tanto perspicaci⁹ fugiē davideat: quāto ip̄e hec p̄ sc̄iaz t vitā veri⁹ declinat. Sup̄iectas sordes man⁹ detergere nō valeret q̄ lutū tener: qd iūx antiq̄ trāstatiōis seriē bñ ad dauid erga exteriora bella laborantē p̄ significatiōē et diuina voce dr: Nō tu edificab̄ mihi teplū: q̄vir sanguinū es. Teplū dñi edificat q̄ corrigēdis primoz mētes vacat. Teplū dei sumus q̄ ad verā vitā ex el⁹ habitatiōē p̄stitui⁹ mur. Enī teplū dei sc̄tm est qd est⁹ vos. Vir sanguinū templū dei nō edificat. Qui ei ad huc carnalib⁹ incūbat: necesse ē vt instruere primoz mētes erubescat. d **N**ec filij. Hostes alienigenē p̄ iterualla tpm sic olim p̄pus par mō bellū. Inuentū tñ ibi plixiora tpa pacis q̄ salomō habuit. Sub ahort⁹ em̄ octuagīta anni pac⁹ fūerit. Absit ḡt de salomone hec accipiāt. e **L**ū qz ip̄e. Salomō āt regnātē p̄fe regnare cepit: qd nulli ilorū regū t̄git ut ip̄m nō eē appareat quē pphetia ista p̄signat: xps p̄over⁹ pacific⁹ post mortē dauid vere regūt. **A**ug. Hāc p̄missionē q̄ putat in salomone cōpletā errat. Attēdat qd dictū est. hic edificabit mihi domū: qz salomō nobile teplū extruxit: t nō atēdit qd dr: Fidelis erit dom⁹ ei⁹ z̄c. Attēdit q̄ salomonis domū plenā mulierib⁹ alienigenis coletib⁹ deos falsos: t ip̄m regē quondā sapientē ad eādē idolatriā seductū. Nec audiat estimari deū: vel h̄ē dāciter dixisse vñ p̄mississe. t tale salomonis domū nō p̄scisse. In xpo autē q̄ fac⁹ est ex semine dauid bz carne: videm⁹ ista cōpleta: nō aliū q̄rīm⁹ sicut in dei. **I**bi enī hūc filiū dauid p̄missuz salomō nō intelligūt: sed eo q̄ p̄missus est declarator: aliū se sperare dicūt. Precessit quidem alij imago rei future in salomone: q̄ templū edificauit t fm nomē suū pacē habuit: et in exordio regnī sui laudabilis fuit. f **E**dicabit mi. do. Domū. i. eccliam. dom⁹ dauid p̄pter teplū dei de homib⁹ factū: non de lapidib⁹ vbi pp̄ls in eternū habitet cū deo t in deo: t de⁹ cū pp̄lo t in pp̄lo. **I**ō cū fm septuagīta dictū sit p̄ nathan: t nūciabit tibi dñs qm̄ domū edificab̄ ip̄i: postea p̄ dauid dr: Qm̄ tu de⁹ isrl̄ reuelasti aurē serui tui dices: Domū edificabo tibi. Hāc ei⁹ domū t nos edificam⁹ bñ viuen dor: t de⁹ iuuādo. vñ: Nisi dñs edificauerit domū in vanū laborauerūt q̄ edificant eam. g **E**t thron⁹ ei⁹ z̄c. Hypbolice de filio isai accipi p̄t. At vñ christus q̄ de semine dauid natus est exaltatus est sup̄ oēz principatum et potestatē t virtutē: cui pater donauit nomen quod est super omne nōmē: vt in nōmē iesu omne genu flectatur.

12 Re. 7. a
4. Re. 4. e

11. 28. a
1. 28. a

1. Cor. 3. c

11. 28. b
1. Heb. 1. b

Ps. 126. a

sup̄ altare holocaustomatis iugiter ma- ne t vespere iuxta oīa q̄ scripta sūt in le ge dñi quā p̄cepit israeli. Et post eū he- man et idithun t reliquos electos: vñū quēq̄ vocabulo suo ad p̄fitendū dñs: qm̄ ī eternū misericordia ei⁹. Heman q̄z t idithun canētes tuba t q̄tiētes cymba la t oīa musicoz organa ad canēdū do mino. Filios autē idithun fecit esse por tarios. Reuersusq; est oīs pp̄ls i domū a suā: t dō vt bñdiceret etiāz domui sue. b

O + Uam autē habitaret **C**a. XVII dāuid ī domo sua dixit ad na than pphetā: Ecce ego habito in domo cedrina: arca autē b fēderis dñi sub pellib⁹ est. Et ait nathā ad dāuid: Oia q̄ in corde tuo sunt fac: dñs enī tecū est. Iḡt nocte illa fac⁹ est sermo dñi ad nathā dices: Gade t loq̄ re dāuid seruo meo: Hēc dicit dñs **H**ō edificabis tu mihi domū ad habitādū. Neq; ei māsi ī domo ex eo tpe q̄ eduxi isrl̄ de terra egypti vñq; ad hāc diē: s̄f sui sp̄ mutās loca tabernaculi: t in tentorio a **T**a nullo iudicū sibi domū cedrina edificari iussit q̄ h̄ē hostes pugnauerūt t oēs viri sanguinū fuerūt. manēs cū om̄i isrl̄. **N**ūnqđ locut⁹ sū salētēvni iudicū līl̄ q̄b⁹ p̄ceperāt pascerēt pp̄lm meū et dixi: Quare nō edificasti mihi domū cedrinā: Hūc itaq; sic loq̄rē ad suū meū dāuid. Hēc dīc dñs exercituū: Ego tuli te cū ī pascuis segrerēt gre gē: vt esses dux pp̄l̄ mei isrl̄: t fui tecū q̄ cūq; preexisti: t interfeci oēs inimicos tu os coram te: Feciq; tibi nomen quasi a Tabrā: Isaac: Jacob: moy. t ioue q̄ p̄ noīa famosa. vñmāgnor⁹ q̄ celebrant̄ ī terra. Et dedi locū pp̄lo meo isrl̄. Plātabit t habi tabit ī eo t vñtra nō cōmouebit. Nec filij iniqtat̄ attēret eos: sic a p̄ncipio ex di ebū q̄b⁹ dedi iudices pp̄lo meo isrl̄: et hūliaui inimicos tuos vñuersos. Annūcio ḡ tibi q̄ edificatur⁹ sit tibi dñs domū. Cūq; ip̄e uerēt dies tuos vt vadas a **D**avid germen iustum. ad p̄res tuos: suscitābo semen tuū post te qd erit de filijs tuis: t stabiliā rēgnū a **T** de vñis lapidibus.

f eiust **I**pe edificabit mihi domū t firma bo soliū ei⁹ vñq; in eternū. Ego ero ei in patrē: t ip̄e erit mihi in filiū: t misericor diā meā non auferā ab eo: sic abstuli ab eo q̄ aīt te fuit. Et statuā eū ī domo mea t ī regno meo vñq; ī sempiternū: t thronus ei⁹ erit firmissim⁹ ī ppetuū. Juxta oīa verba hec: et iuxta vñuersam visio nem istam: sic locutus est nathan ad da

a **R**eversusq; est oīs po. q̄ nō erat deputatus ad misstrādū corā arca in hierālm vñ ī ta bernaclo moyū ī gabaō. b **E**t dāuid bñd. **B**ē bñfaceret. c **D**omiui sue. i. familiē: t̄ se cerat alijs: vt pdictū ī pñci. hūi ca.

O **L**api. XVII **C**lm autē ha. Descripta de notiōē dō ī arce dñi vēneratiōē: hic p̄t̄ ponit ei⁹ deuotio ī tēpli edifica tiōē: habuit enī volūratē pfectā ip̄m edificādī s̄f sui p̄hibit⁹ a dñō t dilata fuit hec edificationisq; ad tps salomōis filiū sui: vērūt̄ dāuid magnā partē materie p̄gauit. Primo ḡ ip̄i dāuid osse dīcī sc̄m̄ p̄positū ad tēpli edificationē. sc̄do ip̄i studiū circa materie p̄parationē. ca. xii. Prima ī tres: qz pri mo circa h̄ē ponit̄ declara tio sancti p̄positū ad tēpli edificationē. sc̄do dilata tio sui ip̄eri p̄ aduersari orū dep̄ssionem. ca. xvij. tertio p̄cussio pp̄l̄. p̄t̄ dō elationē. ca. xiii. **D**ivisio autē pñtis ca. t el̄ s̄nia p̄t̄ et dīc. ii. Regū. vii. exceptis que sequunt̄. e **N**ūnqđ locutus h̄ sū z̄c. vi. Reg. vii. a. dr. **N**ūnqđ loquēs locut⁹ sūz ad vñ ī de tribub⁹ israel. **D**icendū q̄ q̄libet inde isrl̄ fuit de aliquā tribu isrl̄: vt patet ex decursu libit. **J**udicū. t q̄libet eoz tūc tps in sua tribu erat p̄cipalis: t iō idē est loq̄ h̄ vñ ī iudicū t vñ ī tribuū. f **E**t dedi locū z̄c. ii. Reg. vii. b. dr. Et ponam locum populo meo israel. **D**icendū q̄ locus vbi fui fundatum teplū per salomonem iam erat sub potestate dāuid: qz hornan cuī erat: ip̄i dāuid erat subiectus: t idō hic loquīt̄ deus per modū preteriti. Et dedi locum pp̄lo meo israel. t̄ teplū adhuc non erat ibē edificatū nec fundatum: et p̄pter hoc loquīt̄ de⁹ per modū futuri. iii. Reg. vii. b. dices: Et ponā locum z̄c. **E**l p̄t̄ dici t meli⁹ q̄ loquīt̄ hic de futuro p̄ modū preterit p̄pter certitudinē imple tōnis verbi diuinī: quia ita erat cert⁹ de futuro ac si ī ēt̄ p̄terit. **A**dorat̄. d **L**ū āt̄ habitaret dāuid z̄c. **H**ec historia et eius expo sitio mystica posite sūt. ii. Reg. vii. ca.

Eccū est autē tē. a Et filias ei⁹. binores ciuitates ad metropolim pertinet, quos enim erat illigae ciuitates philistini non posse: gaeca: geth: et acharō. Quae q̄ i terra promissiōis erāt et filii isrl̄ opitate erāt: ab eis vīc⁹ ad dō minimē possesse imo sepe cōgebant isrl̄ sibi suire. David autē humiliavit eas et fecit tributariorum. De quicq̄ ciuitates qn⁹ sensus corporis significantur: q̄ regnare in nob̄ vetustate: varijs tornēt nos affligunt: s̄ cū verus dō regnat i nob̄ sum tributarij: et caro cogitur suire spiritui. b Adadecer, q̄ iterptas dōcor auxiliū: res lobā q̄ iterptas iūclavī cōuerterēt gētilitātē: vitia naturali seruore accēsa: s̄ quez sp̄ sliḡt rovicit gladio sp̄us qd̄ ē p̄bū dī. c Subneruauitq; Subner uauitq; re pugnare sibi supbia mūdi alitudinez hūane sapie: qd̄ tñ oportuni et aptuz p̄dicationi rep̄git rep̄uat sibi. d Inda. Damasc⁹ nobil ciuitas phenic̄ sanguis poculū iūerp̄at. Syria sbl̄imis v̄ humecta. Sēilitas em̄ p̄l⁹ libidīe fluida et sp̄u supba sanguinem hūanū silebat: nūc baptisma te p̄mūdata p̄fuctu virtutē exalata sanguis ei⁹ poculū defiderat. e Pharetras. Dogmata gēlū qd̄ discipline liberalei p̄tinet: q̄ r̄ps gētilitātē abstulit: et in hūitū ecclēsie p̄uertit: p̄st ei⁹ ad expugnationē errorē et p̄firmatio ne veritatē. f Salomō. Quia ḡ rex n̄ pacific⁹ vetustate elocutionis de humiliitate euerse gētilitātē ad emūdādā grām baptismū et firmamētū fidei p̄dicationē p̄i dogmatis i vīl ecclē p̄uertit. Thebath em̄ iterptas p̄uulus venit: et thūn pulchritudo. Qui em̄ parvū se agnoscit: pulcher et speciosus i decorē v̄tu efficit. g Invalle sa. In regū ita scriptū ē: fecit sibi dauid nomē cū reuertere c̄t̄a pta syria i valle salinaz: c̄esis dē et octo milib⁹: q̄. l. erexit sibi fornīc̄ triūphale: fecit etiā sibi nomen: q̄ victa syria damasci et syria lobal altēz erevisse dī: h Decē et oc. In qd̄s dū autē codicib⁹ uenit tur dō nō vigintiocto milia i valle salinaz occidisse: quod vītio scriptor̄ faciūt est. Joab vero duodecim milia prostrauit sicut in titulo. lviij. p̄s. scribitur. hic autē decē et octo ab dignitate regia ascripta ē dauid victoria: Et quia christus examinis sui districtioē i his qui de eo praua sentiū scultiū iūmoderati laporis extinxit. Unde

vid. Cūq; venisset rex dauid: et sedisset coram dōno dixit: Quis ego sum dñe de⁹ et q̄ dom⁹ mea: vt p̄stares mihi talia? Sed et h̄ parū visū est in p̄spectu tuo. Ideoq; locut⁹ es sup domū serui tui etiā in futurū: et fecisti me expectabilē sup oēs hoies dñe de⁹ me⁹. Quid ultra addere p̄t dauid: cū ita glorificauerit seruū tuū: et cognoueris eum: Bñe ppter famulū tuū iuxta cor tuū fecisti omnē magniſcientiā hanc: et nota eē voluisti vniuersa magnalia. Bñe nō ē similis tui: et nō ē ali⁹ de⁹ absq; te ex oib⁹ q̄s audiimus aurib⁹ n̄ris. Quis es̄ ē ali⁹ vt ppl̄s tū⁹ isrl̄: gēs vna

a Thomo factus. b Christianus. c Acceptabilem. d A potestate diaboli. in fra ad quā p̄rēxit de⁹ vt libēraret et faceret ppl̄m sibi et magnitudie sua atq; terrorib⁹ ejaceret nationes a facie ei⁹

spirituali.

quā de egypto liberarat. Et posuisti ppl̄m tuūz isrl̄ tibi i ppl̄m vīq; i eternū: et tu dñe fact⁹ es de⁹ ei⁹. Nūc igit dñe sermo quē locut⁹ es famulo tuo et sup domū eius p̄firme tur in ppetuum: et fac sicut locutus es: permaneatq; et magnificet nomē tuū vīq; in sempiternū: et dicat: dñs exercitū de⁹ isrl̄ et dom⁹ dauid serui ei⁹ p̄manens̄ corā eo. Tu a cordis interioris. b Progeniē. l. multiplicando: ideo dedisti ei fiduciam loquēdi de te: et gloriam tuā predicare.

e m̄ dñe de⁹ me⁹ reuelasti aūriculaz serui tui vt edificares ei domū: et idcirco iūenit seru⁹ tu⁹ fiduciā vt oraret coraz te. Nūc ḡ dñe tu es de⁹: et locut⁹ es ad seruū tuū tāta bñficiā: et cepisti bñdicere domui serui tui: vt sit semp corā te. Te em̄ dñe bñdicta erit i ppetuū. **Ca. XVIII**

Eactū ē āt post hēc: vt p̄cuteret dō philistīm et humiliaret eos: et tolleret geth et filias eius de⁹ manu philistīm: p̄cuteretq; moab et fierēt moabite serui dō offerētes ei mūera. Et tpe p̄cussit dō etiā a ciuitatē syrie p̄tinētē ad emath metropolim q̄ et epiphania. q̄ autē dauid syriam vastauerit iosephus ostendit.

b adadēcer regez sobā regiōis emath: qñ p̄rēxit vt dilataret ipiū suū vīq; ad flumē euphraten. Cepit ḡ dō mille q̄dri. c gas ei⁹ et septē milia eq̄tū: ac vīgītū milia viroq; peditū. subneruauitq; oēs equos currū exceptū centū q̄drigl̄ q̄s reseruauit sibi. Supuenit autē et syr⁹ damascen⁹ vt auxiliū p̄beret adadēcer regi coba: s̄ et hui⁹ p̄cussit dō vīgītūuo sui et lia viroq;. d posuit milites i damasco: vt syria q̄z seruiret sibi et offerret munera. Adiuuitq; eū dñs i cūctū ad q̄ p̄re

Christus.

e xerat. Tulit q̄z dauid pharetras aureas q̄s habuerat fui adadēcer: et attulit eas in hierlm. Nec nō et de thebath et chun vīrib⁹ addadēcer erit plurimū: dō q̄ fecit salomō mare ēneū et colūnas et vasa ēnea. Qd̄ cūz audisset thō rex emath p̄cussisse videlicet dō oēs exercitū adadēcer regi q̄o ba misit adurā filiū suū ad regē dō vt postularet ab eo p̄cē: et p̄gratularet ei eo q̄ expugnasset et p̄cussisset adadēcer. a R̄ps oēs q̄s ḡtēb⁹ vocat: alios fēsū p̄claros: alios eloq̄ntia splēditos alios p̄dicationē sonoros sanctificavit dō in tabernaculo et fidelis seruantur. f Abisai p̄fi. lar. p̄. edo in val. salinaz. dō. Reg. viij. hoc atribuit ī dō dauid. Dicendū q̄ attriuit dō sic ut regi. g abisai

g laboraliter. a Factū ē au tez post hēc vt p̄ci. dō phi. tē. Expositio mystica hui⁹ historie posita est. ii. Reguz viij. ca.

Ca. XVIII
Actuz
ē autē.
Hic cō

lequēter describitur dilatatio ipse rū ipsi⁹ dō per ad ueriaroz suorū dēpōssionē. Circa qd̄ p̄mo ponit de bellatio aduersātiū. scđo punitio in iurislatū cā. xl. Plūlio at et sīnīa hūl̄ ca. xvij. p̄z ex dict. ii. Regū viij. ca. exceptis que sequuntur.

b Et tolleret geth. Nomē est vni⁹ ciuitatē philistīnōz d̄ qn̄ p̄ncipalib⁹: vt p̄z. i. Reg. vi. c Et si. ei⁹. i. villas et adiacentes et subditas. d Le. pit ḡ dō mil. q̄. ei⁹ et se. mi. eq̄. tū ac. xx. milia viro. peditū. ii. Reg. viij. dō: et captis dō ex pte eius mille septingentē eq̄tibus: et xx. millibus peditum tē. dicendū q̄ non est contradic̄to quia minor nūer⁹ includit in maiorī: et iō si fuerunt. viij. milia eq̄tum vt hic dicit: fuerunt etiā milie septingentī: vt dō ibi: sed hic maior numer⁹ exprimis et ibi minor⁹ q̄ nō ponit ibi p̄cise numerus alios excludendo.

e Et hū. p̄da. xx. milia viro. ii. Reg. viij. dō. xx. milia: et eodē mō solūtur sic et piecedēs: et q̄ scripture nos curauit hic exprimere. ii. milia q̄ erant vītra summa principale.

f Abisai p̄fi. lar. p̄. edo in val. salinaz. dō. Reg. viij. hoc atribuit ī dō dauid. Dicendū q̄ attriuit dō sic ut regi. g abisai

g laboraliter. a Factū ē au tez post hēc vt p̄ci. dō phi. tē. Expositio mystica hui⁹ historie posita est. ii. Reguz viij. ca.

Et q̄

Glo.ordi. I Paralipomenon Ca. XIX

Guit. vñ q̄ dñs illa
guā suā incidit in
malū. a **Ahi-**
mlech. i. frater
meus rex: q̄ in re-
guz abimelech. i.
p̄ meus rex ecclē-
sie sacerdotes in-
struit: vt q̄ p̄ ordi-
nē dignitat̄ p̄ris
tenet locum: p̄ hu-
militatē frēs cen-
seant & nō dñent
in clero.

b **Pheleti.**
admirabiles v̄lvi
uiscitores: q̄s q̄
dā dicūt fuisse se-

¶ **Re.10.2** p̄magita iudices
more eoꝝ q̄s moy-
se dño precipite
in heremo elegit.
Alij dicunt cere-
theos ad h̄ depu-
tatos vt reos pu-
nit̄: pheletheos
vere vt insontes
defenderent.

c **Dorro filij**
da. filij dñ. i. xp̄i
sūt fideles: q̄s ei-
scā parit ecclā q̄
sunt gen̄ electum
regale sacerdotiū
primi ad manū re-
gis: q̄ bonis opti-
bus merent sibi
regnuz celi tanto
do viciiores q̄s
to sanctiores.

d **Lapi. XIX**
Hdit au-
te r̄c.
d **Hanō.** q̄ in-
terptat dolor eo-
rū: significat dia-
bolū q̄ amonitar̄
i. demonū rector
esse videt. p̄pli. s.
meroris & in agu-
stia p̄stituti: h̄ ra-
dit dimidiā bar-
bā nūcioꝝ dñ p̄di-
catorꝝ. p̄monē vel
cōversationē ma-
culādo p̄cidit tuni-
cas v̄scos ad genua
v̄inguina: cū tur-
pia facta q̄ ḡsuase-
rat i oculis hoīm
reuelat. h̄ sedent
in hiericho donec
crescat barbe eo-
rū opprobriū. s. et
ignominia alioꝝ:
et effecti anathe-
ma omnium do-
nec per bonū stu-
dium barbarū. i.
v̄ltutum species
renascantur vt p̄-
sentia regis sui di-
gni habeant: cu-
lus vultus est su-
per facientes ma-
la: vt p̄dat de ter-
ra memorā eoꝝ.

Dō.33.c per facientes ma-
la: vt p̄dat de ter-
ra memorā eoꝝ.

uiret idumq̄a dauid. Saluauitq̄ dñs dauid i cūctis ad
q̄ prexerat. Regnauit ḡ dñ sup vniuersuz isrl̄ & faciebat
iudicū atq̄ iusticiā cūcto pplo suo. Porro ioab fili⁹ sar-
a cōmētar̄s. i. cōmemoratores fuēt q̄ cās ānotatas regi ad memoria
uię erat sup exercitū: & losaphat fili⁹ ahiluth ācōmētar̄s
reducebat. a **T**frater me⁹ rex. T̄ q̄ in regū abimelech. i. pater meus rex.
a **Sadoch** aut̄ fili⁹ achitob & abimelech fili⁹ abiathar sa-
a **T**qui in regū saraia. interptat aut̄ susa gaudiū: saraia princeps dñi.
cerdotes: & susa scriba. Banaias q̄z fili⁹ iolada sup legio
a **T**exterminatores. b **T**in regū legit̄ vel scriptū est: q̄ fili⁹ dauid sacerdo-
tes crāt: s. et hic primi: & illic sacerdotes dicunt̄ p̄p̄ nobilitat̄ & p̄oratū.
b **Nes** cērethi & pheleti. Dorro fili⁹ dñ p̄mi ad manū regl̄.
a **T**quē primum expugnauit saul in descensione iabes ga-
laad: & q̄ inimicus saul erat dauid gatiam prestabat quan-
do ad se veniebat.

Ccidit aut̄ vt morereſ naās rex f. **C. XIX** b
lioꝝ āmon: & regnaret hanō fili⁹ eius pro eo.
Bixitq̄ dñ: Faciā misericōdā cū hanon filio naas. Pre-
stitū enī p̄ ei⁹ mihi misericōdā. Misitq̄ dauid nūcios
ad psolandū cū sup morte p̄ris sui. Qui cū puenissent i
terrā filioꝝ amonō vt psolareñ hanō: Bixerūt p̄ncipes
filioꝝ amonō ad hanō: Tu forsitan putas q̄ dauid hono-
ris cā in patrē tuū miserit q̄ psolareñ te: nec aiauertis
q̄ vt explorant & inuestigēt & scruten̄ terrā tuā venerūt
ad te serui ei⁹. Iḡit hanon pueros dauid decaluauit et
a **T**in regū scriptū est q̄ rasit dimidiā partē barbe eoꝝ & p̄scidit v̄stes me-
dias v̄scos ad nates: s. nondū diuersum: q̄s hic deest ibi habetur.
rasit. Et p̄cēdit tunicas eorū a natibus v̄scos ad pedes &
& dimulit eos. Qui cū abissēt & hoc mādassent dauid: mi-
sic i occursū eoꝝ (Brādē em̄ ptumelā sustinuerit) & p̄ce-
pit vt manerēt i hiericho donec cresceret barba & capilli
eoꝝ & tūc reuerterēt. Cidētes aut̄ fili⁹ āmon q̄ inuiriā
fecisset dauid: tā hanō q̄ reliqu⁹ p̄pls miserit mille talēta
argēti vt p̄ducerēt sibi de mesopotamia & d̄ syria macha
& de soba curr̄ & eq̄tes. Cōdixerūtq̄ triginta duo milia
curruū: & regē machan cū pplo ei⁹. Qui cū venissēt cas-
tratēti sūt e regiōne med̄iba. Filij q̄z āmon ḡgregati d̄
vrbib⁹ suis: venēt ad bellū Q̄d cū audisset dñ nūsi ioab
& oēz exercitū viroꝝ fortū. Egressic̄ filij āmon direxerit
aciē iuxta portā ciuitati. Reges aut̄ q̄ ad auxiliū ei⁹ ve-
nerāt: separati i agro steterit. Iḡit ioab itelligēs bellū ex
aduerso & post tergū p̄tra se fieri: elegit viros fortissimos
devniuerso isrl̄ & prexit p̄tra syrū. Reliquā aut̄ p̄te p̄pli
dedit sub manu abisa fr̄is sui: & prexerunt contra filios
ammon. Bixitq̄: Si vicerit me syr⁹ auxilio er̄ mihi. Si
aut̄ supauerint te filij amonō: ero tibi i p̄sidū. Cōfortare
& agamus viriliter p̄o pplo n̄o et p̄ vrbib⁹ dei nostri.
Dominus autem quod in conspectū suo est bonum faci-
at. Perrexit ḡ ioab et populus: qui cum eo erat contra
syrum ad p̄lūm: et fugauit eos. Dorro fili⁹ ammon vi-
dentes q̄ fugisset syrus: ipsi quoꝝ fugerunt abisa fratrē
eius: et ingressi sunt ciuitatem. Reuersusq̄ est etiā ioab
in hierusalem. Cidētes aut̄ syrus q̄ cecidisset corā israel
misit nūcios et adduxit syrum qui erat trans fluuūm.
Sophat autem princeps miltē adadecer erat dux eorū f
Q̄d cū annūciatus esset dauid: congregauit vniuersum
israel: et transiuit iordanē iuxtaq̄ in eos: et direxit ex ad-
uerso aciem illis contra pugnātibus. Fugit aut̄ syrus
israel. Et interfecit dauid de syris septem milia curruū &
et quadraginta milia peditum: et sophat exercitus prin-

Nico.delyra

* abissai vero sicut duci vñl̄
us aciei q̄ secit qd notable
illa victoria. a **Dorro** fi-
lij dauid r̄c. q̄ erāt primi
honorib⁹: & iō vocant sacer-
dotes. i. **Reg. viii.** i. maiores
inc illos: q̄ assistebat regi dñ.

Capitulū XIX

Hacedit autem p̄t de
scribit punitio iuri-
antiū dauid. & primo descri-
bit illata iniuria. scđo vindicta
debita ibi: Q̄d cuꝝ audis-
set dauid: & hec ps diuidit in
duas p̄tes: q̄ p̄mo describit
debellatio auxiliantium filiis
ammon q̄ dauid iniuriati fue-
rant. scđo punitio filioꝝ am-
mon q̄ iniuriā fecerāt. scđo inci-
pit a p̄ncipio. x. ca. s̄nīa autē
hui⁹ ca. x. p̄t̄ ex dīc̄. i. **Re-**
gū. x. ca. exceptis q̄ sequunt̄.
c Et p̄cēdit tunicas
eoꝝ r̄c. aliqui libri habēt v̄-
sos ad inguina: s̄nīa tamen est
q̄ illa pars vestū suit precisa
q̄ a natib⁹ descedēbat inferi⁹
ita q̄ apparebat eoꝝ turpia.
d Cōdixerūtq̄ triginta
duo milia hoīm pugnātū in cur-
ribus. Scindā tñ q̄ nō fue-
runt tot pugnātes in currib⁹
q̄ in vniuerso nō fuerunt nō
si trigintaduo milia pedites
cū alijs cōputādo: vt patet. i.
Regū. x. sed q̄ pugnātes in
currib⁹ erāt p̄ncipales: iō sub
numero eorū alii hic ponūt &
ab eis denomināt. e **E**t
regem macha cū po. el.
iste p̄pla nō vñtē in num-
ero p̄dictio: q̄ ab isto habueſt
mille viros v̄lra trigintaduo
milia p̄dicta: vt p̄z. i. **Re. x.**
f Sophat aut̄ p̄nceps
mi. ad. iste vocat lobath. i.
Regū. x. q̄ talia noīa variā-
tur frequenter in p̄ncipio vel
in fine: vt als dictum est.
g Et iterfecit dauid de
syris septē mi. cur. & qua-
drugin. r̄c. i. **Reg. x. d. ii.**
Et occidit dauid de syris se-
ptingentos currus: & pl. mi-
lia equitū. Ad cōcordiantia
huius dicendū q̄ ibi fuerunt
septingenti currus tñ: vt ibi
dñ: s. in q̄libet curru decē p̄-
gnatores: & sic erāt ibi septē
milia hoīm pugnātū in currib⁹
b⁹: q̄ dicunt̄ h̄ septē milia cur-
ruū. i. i. currib⁹ pugnātū: eo-
mō q̄. s. dictū ē: fuerit etiā ibi.
x. milia peditum: & pl. milia
eq̄tū: sed eq̄tes hic tacēt q̄
ibi exprimunt̄: & ecōuerso pe-
dites ibi tacēt qui hic exprimunt̄:
q̄ illud q̄d invno loco
scripture omittit: in alio fre-
quēter suppleſ: sicut pater in
decursu euangelioꝝ: & eodez
mō in libris **Paral.** et in lis-
bris **Regum.**
h Moraliter. b Accidit
aut̄ vt morereſ. Huius hi-
storie mysticā expositionē reg-
re. i. **Regū. x. ca.**

Capitulū. XX

Factū est aut̄ post
ani. t̄c. a **N**ogre
gauit ioab exerci-
tio ab bellū ichoauit dō p̄fecit.
Xps em bellū agit cū p̄dicator
ordo ī mādi potētē scutū fidei
oppōnit; s̄ finis certamīs; t̄ tri
umph ad xp̄m referē q̄ opaf ī
nob velle t̄ p̄ficerē. Qui coro-
nā quā diabolo abstulit sibi ap-
tauit: fideles. s. q̄ q̄li corona euz
ni beniguit tue. b **L**oro
nā t̄c. fecitq̄ si. di. q̄ p̄fādo
purgavit s̄m legē. Tradūt aut̄
hebrei (q̄ illiciū erat hoi iusdō
de idolis aliqd aurivl argēti ac
eipe; q̄ ler idolatriā yetat) ethai
ethēū (q̄ de philisteis ad dō ve-
nerat) corona d̄ capite melchon
rapuisse vt liceret iudeo de ma-
nu hoīs cape q̄d de capite idoli
Nota nō licebat. c **B**ellū. Notā
dū q̄ i Paral. tria bella dō p̄n-
cipaliē legunt. In regū q̄tuor.
H̄i em quartū bellū est vbi dō
philisteos p̄liate iesbidenob:
q̄ fuit de genere arapha cui ha-
sta. ccc. vñciae appendebat t̄ ac-
cinc̄ erat ense nouo: n̄sis ē p̄-
cutere dauid: p̄sidio fuit ei abi-
sai fil̄ sarui: t̄ p̄cussū philisteū
interfecit. H̄i t̄ tres sunt distin-
ctiones tēpoz: p̄teritū: p̄sens t̄
futurū: t̄ q̄tuor viciſtudines:
verastas: autūnus: hyems. At
bellū t̄p̄ oī t̄pe vite ī vñſibiles
vñſibiles hostes agit in mē
bris suis t̄ triūphat in ipso. vñ

b **I**n deo faciem̄ virtutes: t̄ ipse
ad nihilz deducet tribulantēs
nos. d **A**liud bellū q̄z ge-
stū est aduer. philisteos t̄c.
In regū ita: Tertiū fuit in gob
p̄ philisteos: in q̄ percussit adeo
dat̄ fil̄ salt̄ polimitar̄ beth-
leemites goliad getheum t̄c.
Gob laē interpretat: q̄ sic in la-
ci leoni misit se dauid ī goliaz
q̄ adeodatus. i. in regū elect̄
filius saltus in quo. s. oues pa-
scebat. polimtar̄: q̄ de gene-
re beseleel fuit mater eius. beth-
leemites: q̄ de bethleem ī qua-
pania causa ruth booc nota est.
Unde locus dom̄ panis voca-
tus est. Quod adeodatus ipse
dauid sit: p̄tz vñ dicitur: Hi na-
ti sunt de arapha in geth t̄ ceci-
derūt in manu dauid t̄ seruoū
eius. Hebrei vero araphā ma-
trem gigantū orpham nurum
noemi arbitrant. **C**a. XXI

Onsurrexit aut̄ sa-
than t̄c. e **E**t in-
uentus est oīs nu-
merus israel mille milia.
In regū ita: Q̄ iuēta sunt de
israel octingenta milia virorū
fortium: t̄ de iuda quinquagin-
ta milia pugnatorum. Afferunt
autem hebrei hūc numerum ab
ioab inuentum esse: sed scripto-
rem voluisse ostendere nisi q̄z
tum in samuelis libris scribi-
tur: in quo tantum cedi supersti-
tes continentur.

Et p̄cussit

cipē. Cidētes at̄ fui adadecer ab isrl̄ se eē
supatos: ad dō trāſfugerūt: t̄ fuiēt ei. Mo-
luitq̄ vñtra syria auxiliū hbere filijs āmō.

Factū ē aut̄ post āni Ca. XX a
a **T**i hebreo: q̄ reges ad bella p̄cesserāt
contra dauid.
circulū eo tp̄ q̄ solēt reges ad
bella procedere: p̄gregauit io
ab exercitū t̄ robur militie t̄ vastauit terrā
a **T**inuitas regni amon q̄ nūc philadelphia d̄r: īterptat
aut̄ rabba multi: q̄ multi veniēt ab oriente t̄ occidente t̄ re-
cubent cū abraā isaac t̄ iacob in regno celoz.
filiorū āmon: perrexitq̄ t̄ obsedit rabba.
Porro dauid manebat in hierusalē quan
do ioab percussit rabba t̄ d̄struxit eā. **T**u c
a **T**idoli quod interpretatur rex eorum.
b lit autēz dauid coronā melchon de capite
eius: t̄ iuēnit in ea auri pōdo talētū: t̄ pre-
ciosissimas gēmas: fecitq̄ sibi īde diadēa.
T. i. spolia.
Manubias q̄z vrb pl̄imas tulit: pp̄lm ēt
q̄ erant in ea eduxit: t̄ fēc sup eos tribulas
t̄ trahas t̄ ferrata carpenta transire: ita vt
disscarēt t̄ tererent. Sic fēc dō cūctū v̄
bib̄ filiorū āmon: t̄ reūsus ē cū oī pp̄lo suo
a **T**i regū gob. i. lac̄ v̄ locusta. gācer aut̄ ordiatio: q̄ si
cut locusta herbā ita filij araphē delebat filios israel.
c **H**ieroz **P**ost hec initū ē bellū ī gācer adū e
a **T**qui apud iosephū labuch ethēus d̄r.
sus philisteos: in q̄ p̄cussit sobōchaivsathi
a **T**in regū de stirpe araphas: q̄ filij erant orphe nurus
noemi de terra moab.

thes/saphai de genere rāphaim: t̄ hūlia-
uit eos. Aliud bellū q̄z gestū ē adūsus phili-
steos i q̄ p̄cussit adeodat̄ filī saltus beth-
leemites fratrē goliath gether: cuius hastē f
lignū erat q̄si liciatoriū texetiū. Sed t̄ ali-
ud bellū accidit in geth: i q̄ fuit hō lōgissi-
mus hñs digitos senos: id ē sil̄ vigitiq̄ttu-
or q̄ t̄ ip̄e de raphai fuerat stirpe generat̄:
h̄blasphemauit isrl̄ t̄ p̄cussit eū ionathā fi-
lī sāmaa fr̄is dauid. Hi sūt filij raphaim s
i geth: q̄ cecidēt ī manu dō t̄ seruoq̄ eī.

Onsurrexit at̄ sathan Ca. XXI b
ī isrl̄: t̄ icitauit dō vt numeraret
isrl̄. Biritoz dō ad ioab t̄ ad p̄n
cipes pp̄li: ite t̄ nūerate isrl̄ a ber-
sabeevq̄z dā: t̄ afferte mihi nūerū vt sciā.
Rñditq̄ ioab: Augeat dñs pp̄lm suū cē-
tuplū q̄z sunt. Nōne dñe mi rex oēs fui tui
sūt: Quare h̄ q̄rit dñs mē q̄d ī p̄ctū repu-
tef isrl̄: s̄ sermo regl̄ magl̄ h̄ualuit. Egres-
susq̄ ē ioab: t̄ circuiuit vñiuersuz isrl̄: t̄ re-
uersus est hierusalē. Deditq̄ dauid nume-
rū eoz quos circuiuerat: t̄ iuēta est om-
nis numerus israel mille milia et centum
milia virorum eduentū gladium. Be iu-
da autem trecenta septuaginta milia bel-
a **T**pro dignitate sacerdotij. b **T**quia nuper vñq̄ ad
internitionem pene coruerant.
latorum. Nam leui et bñiamin non nu-
merauit: eo q̄ innitus exequeretur regis

Actū ē aut̄ Ca. XX

Factū ē aut̄ debellat̄ adiuto
vib̄ filioz āmon ponit pu-
nicio ipsoz: t̄ scđo subiungit narratio

triuoz belloz dauid famoſoz ibi: **T**riuoz
Post hec initū est bellū. sn̄ia autem

p̄me part̄ ptz ex dictis. u. **R**eg. xii.
ca. in fine his exceptis. b **P**or-

ro da. ma. in hierisl̄. in hac remā
sione cōmisit dauid p̄ctū cū bersa-
bee vñore vrie: qd̄ hic omittit: quia

diffuse scribit. u. li. **R**eg. xi. ca. t. xii.
C Lulit aut̄ dō co. melchon:
nomē est idoli filioz āmon: vt dictū

fuit. u. **R**eg. xii. d **M**anubias
q̄z. i. spolia q̄ sic noian̄: eo q̄ mani-
bus rapim̄. e **P**ost hec. Dic

succincte ponit narratio triū bello-
ruz: t̄ p̄t sn̄ia ex dictis. u. lib. **R**eg.

xxi. ca. in fine vbi addit̄ vñ belluz
in q̄ iesbidenob n̄sis fuit occidere

dauid lassatū ex labore bellādi: sed
hic omittit: apter reuerentiā dauid:

vt dicunt hebrei. **D**ic tñ ponit duo
dubia. Primū ē cū d̄r: Post hec.

q̄si ista tria bella fuisset post p̄dicta:
q̄d̄ nō ē verū saltez de bello in q̄ dō

p̄cussit goliath: q̄ hic ponit in secū-
do loco t̄ tñ fuit primū belluz dauid

sm̄ cōem opinione. Secundū ponit cū
d̄r: f **F**ratrē goliath. q̄d̄ expo-
nit duplicit. vno mō q̄ iste sit idē

cū goliath quē interfecit dō: sīc fu-
it expositū. u. **R**eg. xxi. t̄ sm̄ hoc hec
est l̄ra: Fratrē goliath getheū: t̄ est

sensus q̄ dauid p̄cussit goliath ge-
theū fratrē istoz alioz gigantū duo
rū q̄ hic noian̄. Alio mō q̄ iste qui
d̄r hic p̄cussus fuit alī a goliath fra-
tre eius: t̄ sm̄ h̄ hec ē l̄ra: Fratrē **G**

goliath gether: t̄ est sensus q̄ dō
p̄cussit fr̄m goliath: q̄ erat sibi simi-
lis in fortitudine t̄ magnitudine: et

sm̄ istaz expositionē oportet p̄nr d̄l
cere q̄ istaz belluz omittitur. u. **R**eg.

xxi. tñ p̄ma expositio cōmunit̄ est.
Ghi sūt filij raphaim. i. gigā-
tiū: vel de genere giganteo.

Amoriliter. a **T**factū est aut̄
post anni. **D**ui historie expositio
mystica. u. **R**eg. xxi. ca. reqrat.

Onsurre Ca. XXI
xit autem sathan t̄c.
Dic consequenter descri-

bitur percussio populi propter ipsi
dauid elationem: t̄ p̄t diuīsio t̄ sen-
tentia huius ca. ex dictis. u. **R**eg. xxi.
vlti. ca. except̄ q̄ sequūt. i **M**az

leui t̄ ben. non nume. eo q̄ in-
exc. re. imperiū: t̄ ideo istas duas

tribus dimisit: quia habebat excusa-
tionem in promptu si de hoc regi ac-
cūsaretur. De tribu leui: quia statiz

poterat dicere q̄ non erat numeran-
da sic alie: quia alle tribus numerā-
tur a viginti anis supra: vt habetur

Nume. i. Tribus autē leui ab uno
mense t̄ supra: vt habetur Nume.
ii. Similiter de tribu beniamin po-
terat dicere q̄ propter vñzem leui

te fuit sere deleta: vt habetur Jadi-
latorum. Nam leui et bñiamin non nu-
merauit: eo q̄ innitus exequeretur regis

* cū. xx. t̄ ideo
Amoriliter. b **C**onsurrexit
autem sathan contra israel et
icitauit dauid vt numeraret

israel t̄c. Expositionem mysticam
huius historie require. u. **R**egum
xxii. capitulo.

E iii

G a Et peccavit isrl. Dor tem dicit que primū cā peti ve nit: hec in pplo grassata est: qz sepe p malo greg' delinqt vi ta pastoris. Tumore elat' dō pp̄lm numerando peccauit: z pp̄ls penā suscepit: qz s̄m me rita plebiñ disponunt corda rectoz. Justus vero iudex ex ipsoz aia duerione corripuit peccatis vitiū: ex quoz causa peccauit. Sed qz volūtate sua supbiens a culpa alienus nō fuit: vindictam culpe suscepit. Ira enī q corporaliter pp̄lm p cutit: rectorē cordis dolore p struit. b

2 Re. 24. d In regū ita: Peccavi valde i hoc facto. Sed precor dñe vt trāferas iniqtatē serui tui: qz stulte egi. In q notanduz est: qz dauid numerādo pp̄lm of fendit: qz legis p̄cepta nō ob seruauit. In libro enī nume roruz p̄cipit dñs moysi. Tol le summā filioz isrl p cognati ones suas: qcd sexus est ma sculini a. xx. anno z supra z̄. Quia vō dauid generaliter omēs iussit numerari incurrit indignationez dei. In erodo qz ait dñs moysi: Qn̄ tuleris summā filioz isrl iuxta nume rū: dabunt singuli p̄ciū dño p aīabū suis z. h̄ oblit' face re dō deum offendit. c

Exo. 30. b Et di. da. Si famē eligeret p̄tra alios facere videre: qz habēs multa frumenta in opia cū alijs nō patere. Si vinci ab hosti bus p̄ tres mēses eligeret: ha bens ip̄e circa se viros fortissi mos nihil metueret cū exerci tū neci subiaceret. Cōmūne & sibi et alijs passionē elegit: in q timor oībus eset eq̄lis.

d Septuaginta mi. vi. Capita tñ plebis & seniores numerati sūt. Ceterū de omni pplo tot milia īterfecta hebrei affirmāt: quot milib' numer' in Paral. scriptus numerū q in regū est excedit. Biunt ei q in Paral. & q remāserāt et q interficti sunt numerati sūt. In regū vō tñmodo viii.

e Extrueretqz al. Bene dauid cuz dñm placare vellit altare iubēt in area areuna: vel horne p̄struere: qz nō pla catur de' ab hoīe: nisi in arca cordis p lumē recte fidei & ve re dilectionis p̄stitut illi alta re hūilitatis: in q offerat sacri ficiū laudis. f Dedit ḡ dauid z̄. In regū ita. Emitt ḡ dō aream & boues argēti si clis qn̄qginta. An̄ autumnant hebrei boues argēti siclis qn̄ quaginta. Areā vero sexētis aureis esse emptā. Alij autem estimāt areā emptā quin̄qginta siclis: exprimere locū alta risybi holocausta obtulit. are am vero emptā sexētis siclis esse locuz totius templi quod postea salomon edificauit et atria eius.

a imperium. Displicuit aut̄ deo qd iussū erat: z pcussit isrl.

b Bixitqz dauid ad deū: Peccavi nimis vt h̄ facerē. Ob seco aufer iniqtatē hui tui: qz insipicē egi. Et locut' ē dñs ad gad videntē dauid dices: Vade & loqre ad dō & dic ei: Hec dicit dñs: Triū tibi optionē do: vñ qd volueris elige et faciaz tibi. Cūqz venisset gad ad dauid: dixit ei. Hec dicit dñs: Elige qd voluerit: aut trib' ānis pestilētiā famis: Aut trib' mēsib' te fugere hostes tuos: & gladiū eoz nō posse euadere: Aut tribus diebus gladiū domi ni & mortē versari in terra: et angelū dñi interficere i vni uersis finibus isrl. Nūc igī vide qd rñdeā ei q misit me. c Et dixit dauid ad gad: Ex omni pte me angustię p̄mūt. Sed meli' est mihi vt incidā in manus dñi (qz multe sūt miserationes eius) qz i manus hominū. Misit ergo dñs pestilētiā i isrl: & ceciderūt de isrl septuagita milia viroz.

a Diversis & occunitis infirmitatibus.

Misit qz angelū in hierlm vt percutēret eā. Cūqz p̄cu

a Tadoch vt latuit sacerdote pro populo orante.

teref vedit dñs & misert' est sup magnitudinē mali: & ip̄e rauit āgelo q p̄cuciebat. Suffic iā: cesset man'tua. Dor a T areuna iebusei. areuna ei area īfēta & horna latē resonāt lumē nob. ro āgel' dñi stabat iuxta areā hōrnā iebusei. Leuāsqz da uid oculos suos: vedit āgelū dñi stātē iter celū & frā/ eu aginatū gladiū i manu ei': & vñ p̄tra hierlm: & cecidēt tā ip̄e qz maiores natu vestiti cilicijs pni i frā. Bixitqz da uid ad deū: Nōne ego sū q iussi vt numeraret pp̄ls: Ego q peccauit: ego q malū feci: Iste grex qd cōmeruit: Bne de' me' obsecro vtāt man'tua i me & in domū patrī mei: pp̄ls aut̄ tu' nō p̄cutiat. Angel' āt dñi p̄cepit gad: vt di

a T hec est hierusalem. ceret dauid: & ascēderet extrueretqz altare dñi do i area hornā iebusei. Ascēdit ergo dauid iuxta sermonez gad quem locut' fuerat ei ex noīe dñi. Dorro hornā cū suspe xisset & vidisset angelū: quattuorqz filij ei' cū eo abscōde rūt se: Nā eo tpe terebat i area triticū. Igī cū veniret da uid ad hornā: sp̄xit eū hornā & p̄cessit ei obuiā d area: & adorauit illū pni i terrā. Bixitqz ei dauid: Ba mihi lo cū areē tuę: vt edificē in eo altare dño: ita vt quātū valet argēti accipias: & cesset plaga a pplo. Bixit āt hornā ad dauid. Tolle & faciet dñs me' rex qdcūqz ei placz. S̄z boues do i holocaustū: & tribulas i ligna: & triticū in sa crificiū: omnia libēs h̄beo. Bixitqz ei rex dauid: Neqz ita fiet: s̄z argētū dabo tibi quātū valet. Neqz eī tibi au ferre debeo: & sic offerre dño holocausta gratuita. Bedit ḡ dauid hornā p loco siclos auri iustissimi ponderis sex cētos: & edificauit ibi altare dño: obtulitqz holocausta a T sub moyse dauid salomone & helia super altare descendit ignis de celo: sub manu aut̄ angelus de petra flammam eduxit.

& pacifica & iuocauit dñm & eraudiuit eū i ignē d celo su per altare holocausti. Precepitqz dñs angelo: & cōuer tit gladium suum in vaginam. Protinus ergo dauid vi dens q exaudisset eum domin' in area hornā iebusei: immolauit ibi victimas. Tabernaculum autem domini quod fecerat moyses i deserto: & altare holocaustoz ea/ a T sicut preceptum est in lege: sed spacium illic eundi non habuit: vel for sitan in mente ei non occurrit.

tempestate erat in excuso gabaon: et non p̄euāluit da uid ire ad altare: vt ibi obsecraret deū. Ilimo enī fuerat a T plagam mortis illatam ministerio angelī: sicut in egypto factū est. timore p̄territus: vidēs glādiū angeli domini.

a cum. xx. & ideo postea fuit parue reputationis cō paratiue ad ali as: & propter hoc poterat se excusa re ioab ab ei nū meratione: quia parū creuisset nu merus. a T qz percutēret. Id est cum ange lins se disponeret ad percutiendum populum in hie rusalem.

b T Poro hor nā cū suspexi set & viciis an gelū: qtuorqz tilū eius cū z̄. p timore: nec mirum: quia etiā da uid qui erat fide lis et deuotus in visione angelī su pra modum pter ritus fuit.

c T Et tribu las in ligna et triticum in sa crificium. instru mēta sunt lignea dicta a tero is: eo q fruges cū ipsi teruntur.

d T Et exau diuit eū in igne de celo. s. da to: et hoc fuit si gnum manifestuz b acceptationis di uitie: sicut in obla tione abel Gen. iiiij. et Helie. iii. Reg. ca. xvij.

e T Et nō p̄ua luit dauid ire ad altare vt z̄. Nō est intellig dum q p̄ter hoc dauid altare con struxerit in area hornā iebusei: & ibi obtulerit: qz tenebatur ad hoc de mandato del sibi facto per gad prophetam: vt ha betur in littera: s̄z postqz fecerat istō sacrificium liben ter iussit ad off rendum iterū in gabaon vbi erat altare holocausto rum: sed non p̄tuit: eo q ex visio ne angeli fuit nū mis territus: et p̄ consequens infigidatus & debili tatus: ita q p̄tunc non poterat ire.

Dicitur XXII. **D**icitur dauid. **C**a. XXII. **H**ec est domus dei: et hoc b
gregaret oes ple. **H**e ecclesia xpus artifices domus sue elegit: q
in coditos mores hominum dolarent et poliret
ut in edificatione spirituali per diuersas iuncturas fidei et charitatis
sibi conuenienter. vnde:
Propter hoc dolauit in prophetis et occidi eos
in verbis oris mei.
Ferrum. **F**idei firmitatem sacris dogmatis ordinavit: ut ita
te in ecclesiam timoris aculeis configerent: et
sic per dilectionis et so
cietatis fidem mutuo ne
ceterent. vnde: **C**onfige
timore tuo carnes me
que edificat ut ciuii cui
parti. **E**t alibi: **H**ierusalē
Lectiones sonoras et cā
rica spiritualia que san
cipates ad instructio
nem ecclesie christo ve
ro pacifico prepararunt.
Ligna qz ce
drina. **V**iros virtutib
claros quos ad exēplū
instruerunt vel scriptu
ris suis inservuerunt.
Gideonij et tyrij.
Quia per predicatores
qui de gentib electi sunt
tales viri ad noticiā ec
clesie peruenierunt.
Paruulus est et
delicatus. Tempore
veteris testamēti obscur
a fuit noticia incarnati
onis christi: paruus qz
numerus fidelium q sūt
membra christi.
Preparauit im
penas. **M**oyses ipē
las dom dñi pparauit
dices: **O** isrl quid dñs
deus tuus petit a te: ni
si ut timeas dñm deum
tuū et ambules in vijs
eius r̄c, et alijs similib.
Multū sanguini
Significat iudeos xpē
carnalē legis obseruan
tiā et sanguinolēta opa
nō posse spūale edificiū
domino preparare. **A**el
q pollutas manus ha
bebant sanguine christi
et prophetarū. **V**ñ: **H**ieru
salē q occidis xp̄has: et
lapides eos q ad te mis
si sunt r̄c. i **A**uri.
Patres veteris testa
menti in scripturis suis
sensus profunditatem et
eloquii venustatem inse
rebant. k **T**alento
rum. **T**alentū ceteris
precellit ponderibus et
rei magnitudinē et per
fectionem significat.

Artifici

Dicitur dauid: **C**a. XXII. **H**ec est domus dei: et hoc b
a Thunc putauit esse locum in quo
abraam pro filio arietē immolauit.
altare in holocaustum israel: **E**t prece
pit ut congregarentur omnes proselyti
de terra israel et constituit ex eis lato
mos ad cedēdos lapides et poliedos:
b ut edificaretur domus dei. **F**errū qz d
plurimum ad clausos ianuarū et ad cō
missuras atqz iuncturas preparauit da
uid: et eris pōdus innumerabile. **L**igna f
e quoqz cedrina nō poterāt estimari: q si
donij et tyrij deportauerant ad dauid.
Et dixit dauid: **S**alomō fili' me' puer s
paruul' ē et delicat'. **B**om' aut quā edificare
yolo dño tal' ē debet ut in cūctis
regiōib noīt. **P**repabo ḡ ei necessaria
s **E**t ob hāc cām an mortē suā oes p̄pa
rauit ipēsas. **V**ocauitqz salomonē filiū k
suū: et h̄cepit ei ut edificaret domū dño
deo isrl. **D**icitur dō ad salomonē **F**ili
mi voluntati meē fuit ut edificare domū
noī dñi dei mei: s̄ fact' est ad me sermo
b dñi dices: **M**ultū sanguine effudisti et plu
rima bella bellasti: nō poterē edificare
m domū noī meo: tāto effuso sanguine corā
a Christus. b **P**er semine tuo.
me. **F**iliū q nāscet tibi erit vir q̄tissi
mus. **F**aciā enī eū reqescere ab oib' ini
a Toret in dieb' eius iusticia et habundātia pacis.
micis suis p circuitū: et ob hāc cām pāci
fic' vocabit: et pācē et ociū dabo i isrl cū
a **E**ccliam.
ctis dieb' ei'. **I**pē edificabit domū no
a **T**ipē innocabit me pater meus tu: et ego primoge
nitum ponam illum.
mini meo: et ipse erit mihi in filiū: et ego
ero illi in p̄rez: firmaboz soliū regni ei'
sup isrl i eternū. **N**ūc ḡ fili mi sit dñs te
cū: et p̄spere et edificia domū dño do
tuo sic locut' ē d̄ te. **N**et qz tibi dñs pru
dētiā et sensuz: ut regere possis isrl: et cu
stodire legē dñi dei tui. **T**ūc ei pficere
poteris si custodieris mandata et iudi
cia que p̄cepit dñs moysi ut doceret
israel. **C**ōfortare et viriliter age: ne time
a **T**paupertate legalis littere significat: lex enī babēs
vmbra futuro p nihil ad pfectū addurit.
as neqz paureas. **E**cce ego in paupera
cula mea p̄pauai ipēnas dom' dñi.
a **T**in perfectis numeris pfectio designat.
i **A**uri talenta centū milia: et argenti
a **T**quia diuinorum testimoniorum firmitas inest
mabilis est. **A**nde: Celum et terra trāsibunt: verba
autem mea non transibunt.
k mille milia talentorum. **E**ris vēro et fer
ri non est pondus: vincitur enī nume
rū mente elatos. b **T**uricia lapideos.
rūs magnitudie. **L**ignā et lapides p̄

Dicitur dauid. **C**a. XXII. **H**ostis descripta est deuotio dauid
in voluntate edificādi templū si dñs
pmilisset. **H** p̄fir ponit ei' deuotio i p̄paratiōe
materie ut salomō facilē tēplū edificaret. et pri
mo ponit materie et oparioz p̄patio. scđo iniū
git salomō edificatio ibi: **V**ocauitqz salomo
nē. **C**irca p̄mū dr: **D**icitur dauid. hec ē r̄c. isto
referit ad illud qd dictū est ca. p̄ce. q dñs exau
diuit dō i igne de celo. p **H** enī vidit dō q dñs
eligebat locū illū ut ibi edificaret tēplū et alta
re: siē et postea factū ē p salomonē. ideo dicit:
b **H**ec ē do. r̄c. i. h̄ edificabī. vñ statū sub
dit de oparioz cū dr: c **E**t p̄ce. r̄c. isti erāt
puersi ad iudaismū de alijs gētib. istis at ipo
sita sūt ista opa q erant ḡua et h̄ilia: sic et Jo
sue iposuit gabaonitas de portatiōe lignoz et
agrū ad locū diuini cult: ut h̄r Josue. ix. **D**i
cūt aut̄ expositores nr̄i cōter q h̄ factū fuit di
uina dispositiōe: ad designādū q ecclia eēt edi
ficāda p gētiles ad fidē xp̄i p̄uersos: iudeis p
maiori pte reprobat. **C**ōle qnter sb̄dī de p̄pa
ratione materie cū dr: d **F**errū qz r̄c.
ad p̄ungēdū fortiter aseres et ligna. e **E**t
ad cōmis. i. incastraturas clavis ferreis fortifi
cadas. f **E**t eris pō. innu. Ad faciēdū
mare enē et alia vasa: qz multa fuerūt enēat
vt dictū fuit. iii. **R**eg. **D**icit aut̄ innumerabile
nō simplr: q erat finitū. s̄ ad designandū ma
gnā multitudinem: et est hypbolica locutio.
g **E**t dixit da. salo. r̄c. ex h̄ dicunt aliq q
salomō erat tm̄ duodeci ānoz qn̄ cepit regna
re: s̄ hoc fuit īprobatū satis diffusē. iii. **R**e. xi.
h **D**om' aut̄ r̄c. vt in cūctis regionib no
minet xp̄t et eminentiā: sicut et dñs in infini
tū excellit oēm creaturā: xp̄t qd et salomō fecit
ei' altitudinē. cxx. cubitor: sicut diffuse fuit di
ctū. iii. **R**eg. et h̄r. i. ii. iii. i **E**t ob hāc
causam r̄c. i. aliqz de oibus: qz salomō mul
tas addidit: sicut dicit: omne animal fuit in ar
ca noe: qz de singulis speciebus fuerūt aliq in
diuidua: ut habeat h̄en. vi. k **V**ocauit
qz salo. **D**ic p̄n̄ in iūgū salomonē edificatio
dom' dei. et p̄t l̄ra v̄sqz ibi: l **S**z fact' ē **D**
ad me ser. dñi di. **M**ultū sanguī. effu
istud fuit dictū sibi p nathan q denunciauit sibi
domū edificandā nō p ipm sed eius filium.
m **N**ō poteris edi. do. no. meo: tanto
effuso san. co. me. dicūt hebrei q h̄ intelligi
tur p̄ncipaliter de sanguine vrie et aliorū cū eo
occisoz ad mādatū dō neqssimū: ut h̄r. ii. **R**e
gū. xi. et de sanguine sacerdotū effuso occasione
dō: ut h̄r. i. **R**eg. xxij. et de sanguine etiā multoz
iustoz et inocētū q fuerūt inf̄t alios gētiles ma
los qz dō pluries debellauit: et iō ex h̄ inep
fuit ad edificandū domū dñi. n **F**ili' qui
nasces tibi. **I**stud fuit expositū. ii. **R**eg. vii.
Sequit postea: o **E**ūc enī pficere po
teris si custodieris man. r̄c. **E**x hoc enī q
aliqz ponit diligentia ad obediendū deo effu
citur dignus de cōgruo vt de dirigit eum in
agendis. p **E**cce ego in paupertacula
mea p̄parauim p̄pen. do. qz oib creatura
ad deu coparata indigēs est et paup. hoc tamē
exponūt hebrei ad litteram de dauid qui fuit
paup respectu salomonis: **T**um qz venit pau
per ad regnum: **T**um quia oportuit eum mul
ta expendere in bellis frequentibus.
x Habes quoqz
Moraliter. a **D**icitur dauid: hec est
dom' dñi. In h̄ ca. agit de p̄paratiōe quā fe
cit dauid ad dom' dei edificationē: q̄ significat
allegorice militātis ecclie constructionē. **N**tū
autem ad materiā huius preparationis sex po
nuntur sc̄z aurū: argenti: es: ferrum: ligna ce
drina et lapides. et p̄ ista significans fideles in
diversis statib' ex qb' ecclia militās ē p̄structa.
Per auxē significat ecclie rectores: q̄ s̄c au
x iii. * rum alia

Glo.ordi. I Paralipo. Ca. XXIII Nico.de lyra

Es a Artifices latho. et ce. Predicatores qd lathomi cemeta
rijz artifices lignoz et multis alijs modis dicuntur: qd iuxta qd
tate auditoy format doctrina pdicatoz. Alij em sapientes: alij
insipientes: alij supbi: aliter huius docendi sunt. b Precepit
qz da. cun. p. vt adiu. Significat legem et apfhas firma au
ctoritate docere: ybi qd scitatem et virtute

Ds. 28.a

c Sanctuarium. Via iusti sedes est sa
pientie: in hac domo reqescit arca. i. fi
des incarnationis rpi. Ca. XXIII

Thur dauid senex. Post co
pletionem veteris testameti suc
cessit incarnationis saluatoris cui
regni no erit finis. vñ: Ubi venit pleni
tudo tapis: misit de filii suu. e Mu
neratoy sūt le. Qui misterio dñi su
gatur fidē sancte trinitatē et mādatorū
ipletionē seruare debet. Unū iuenta sūt
triginta octo milia viroz. Quisqz eniz
sana fide et recto ope vscz ad finez deo
seruit et ad resurrectiois grām et būtu
dinē eternā qd octonario signant per
ueniet. f Cligintiqz tuor milia.
Quia veri ministri luc debet instare:
et a via iusticie no declinare. Mā virgin
tiqz tuor horis tot p circulū orbis illu
strat: et tenebrarū vmbra pellit. Unde
septuagintaduo discipuli ad pdicandū
missi: qd fides sc̄te trinitatē cū opibz lu
cis ad iusticiam sufficit: ter em vicent et
quaē terni septuaginta duo sūt. Quo
numero linguariū diuersitas et librorū
vtriusc. t. series cōphēdit. g Pre
positorz aut et iiii. Quia nemo hu
ordinis dignitatē appetere debet: nisi
q pfectiōnē et doctrine suader. Genario
em nūero mūdus factē ē: et hō sexto die
creat qd et redēptō est. h Et distri
buit eos dō. Quia lex et pphete his
qd assūpti sūt p gratiā: et additi nūero si
deliū: sancte trinitatis fidē et virtutum
executionē insinuat. Leni em iterptat
addit' v'l assumpt'. Gerson aduena ibi
vel electio eorū. Laath molares dētes
vel patiētes. Verari amaricans vel
amaritudo. Qui em p grām assumpt
ē et addit' fidelib': ejcere debet omnē
vitioz imūdiciā ut fiat ppheta aduena
et peregrin'. deinde moralitatē discre
tionez habeat: et qdriga virtutū vitam
suā ad celestia puehat: qd sunt prudētia:
iusticia: fortitudo: tēperantia: et patiē
toleret oīa amar' et iratus pctis suis.

Westmanu
vra

Sal. 4.a

Instante dñi sūt le. Qui misterio dñi su
gatur fidē sancte trinitatē et mādatorū
ipletionē seruare debet. Unū iuenta sūt
triginta octo milia viroz. Quisqz eniz
sana fide et recto ope vscz ad finez deo
seruit et ad resurrectiois grām et būtu
dinē eternā qd octonario signant per
ueniet. f Cligintiqz tuor milia.
Quia veri ministri luc debet instare:
et a via iusticie no declinare. Mā virgin
tiqz tuor horis tot p circulū orbis illu
strat: et tenebrarū vmbra pellit. Unde
septuagintaduo discipuli ad pdicandū
missi: qd fides sc̄te trinitatē cū opibz lu
cis ad iusticiam sufficit: ter em vicent et
quaē terni septuaginta duo sūt. Quo
numero linguariū diuersitas et librorū
vtriusc. t. series cōphēdit. g Pre
positorz aut et iiii. Quia nemo hu
ordinis dignitatē appetere debet: nisi
q pfectiōnē et doctrine suader. Genario
em nūero mūdus factē ē: et hō sexto die
creat qd et redēptō est. h Et distri
buit eos dō. Quia lex et pphete his
qd assūpti sūt p gratiā: et additi nūero si
deliū: sancte trinitatis fidē et virtutum
executionē insinuat. Leni em iterptat
addit' v'l assumpt'. Gerson aduena ibi
vel electio eorū. Laath molares dētes
vel patiētes. Verari amaricans vel
amaritudo. Qui em p grām assumpt
ē et addit' fidelib': ejcere debet omnē
vitioz imūdiciā ut fiat ppheta aduena
et peregrin'. deinde moralitatē discre
tionez habeat: et qdriga virtutū vitam
suā ad celestia puehat: qd sunt prudētia:
iusticia: fortitudo: tēperantia: et patiē
toleret oīa amar' et iratus pctis suis.

Nico.de lyra

Ahabes qz plu. arti. de con
uersis ad iudaismū: vt pdictū ē. cū his
tū fecit salomō venire multos alios de
tyro et sidone: vt h̄.i. Reguz et. j.ii.
libro.ii. b Precepit qz dō cun.
pn. isrl' vt adiuuaret sa. qd op' erat
valde sumptuosuz et ad bonū totū ppli
ordinatū. Cetera patēt in lra.

Horaliter

* rū alia pcellit metallū sic debē esse popularibus meliores.
Grego. Tantū trāscendere debet actionē ppli actio psuliz
qz diffat a grege vita pastoris. Per argētū aut itelligunt sa
cre scripture doctores et pdicatores: qd tanqz argētū debet esse
vita mūdi et eloquētia sonori. Per es vō qd est solidū et sono
rū itelligunt simplices clerici et religiosi qd debet ēē in fide soli
di et i diuinis laudib' sonori. Per ferrū vero pncipes et mili
tes designant. Mā p ferrū ab eis ecclia defensat. Per ligna
vero cedrina qd sunt alta significat pteplatiui. Per lapides aut
qdsumentant alia significant actini. Mā eoꝝ laborib' alie ptes
ecclie sustentantur. a Habes qz plurimos artifices.
Artifices vero constructionis ecclie sunt tres psonae: p̄ et filius
et spūsanctus

et spūsanctus: quorū opa sunt indiuisa: et qm sapie eoz non est
numer⁹/ ideo subdit: t Ad faciēdū opus prudētissi
mos in auro et argēto t. i. ad dandū pfectiōne debitā pla
tis et doctorib' et alijs statib' ecclie pdictis. Cetera vero sūt ex
posita mystice. ii. Regum. vii. ca.

Ca. XXIII

This dō tē. Post qd delcta est
lpsi dō deuotio circa tēpli editi
catio. h̄ pñr oñdī el̄ deuotio cir
ca diuini cult⁹ apliationē et ordinationē
et pmo ordinant leuite i dei ministeriū.

scđo pncipes et pplus i reg' et dei obse
quiū. ca. xxvij. Circa pñm pmo ponit su
ma leuitaz et officia eoz i generali. scđo
magi i speciali. ca. xxviii. Pr̄ia i duas:
qd pmo ponit officia leuitaz i generali
scđo assignat rō dicti/ ibi: Dixit eni dō

Pr̄ia adhuc i duas: qd pmo i generali
ponit nūer⁹ et officia leuitarū. scđo di
stinctio familiarū ibi: Et distribuit. L
ca pñm dō: c Igis dō se et ple. di
re. cō. sa. de qd pfectiōne h̄.iij. Reg. i.
d Et pgregauit oēs dn. isrl' et sa.

atqz le. vt ordaret cultū diuina: t istō
fec dō vltō āno vite sue: vt h̄.j. xv. c. i
fine. Hebrei dicunt qd fecit a pncipio re
gni sui. Dicēdum qd a pncipio regni sui
fec h̄ i pte: qd adducta arca i ciuitatē dō
statuit ibi fieri cultū dei: ingit: vt dictū ē
d. xv. h̄ in fine vite sue fecit perfectius.

e Mūneratoy sūt le. a vi. anis: qd
extūc poterat aliqz officia facere i mī
strio tēpli. f Et supra. qd exponunt
aliqz vscz ad qnqgesimū ānū et nō ultra
sz h̄ nō videt verum: qd h̄ i qnqgesimo
āno cessarēt i tēplo mīstrare qstū ad of
ficia laboriosa: tūc siebat custodes va
soz sacroꝝ et thesauroꝝ: vt h̄.i. viij.
h̄ at ordiat dō n̄ solū d̄ leuit. i sacrificiū
mīstratib': h̄ etiā de sacrif. et thesauro
rū custodib': vt h̄.j. xxvi. g Ex his
ele. sūt et distri. i mīste. do. dñi. i. ad
mīstrādū sacerdotib': i casib' necessariis
vt habetur infra xxix. in excoriatione a
nimālū et lorione hostiarū et in mul
alijs officijs circa talia reqsit. h̄ Gi
gintiqz tuor mi. Ap̄ p apposita ē ad
huc maior summa. Ap̄ multitudinē et pon
dus mīsterioꝝ. i Prepositorz tē.
qm aliqz ppositi h̄ noīant custodes va
soz et thesauroꝝ. iudices aut illi qd oce
bat ppli. qm alios vō iudē sūt ppositi et
iudices. s. ppli doctores. vñ i veteri te
stamēto doctores vocabāt pceptores: et
qm illō dictū dicēdū ēēt pñr qd cū ianito
rib' itelligūt custodes vasoz et thesauro
rū eo qd suabāt claves ostioꝝ illoꝝ locoꝝ
in qb' talia reponebāt cū dō: k Por
ro qttuor mi. ia. qz aliqz custodiebāt
ostia exteriora: aliqz aut ostia domoz: in
qb' thesauri: vestes sacre et vasa erāt re
posita. l Et totidē psal. i. catores
qd erāt qttuor milia. m Et distribu
it. h̄ pñr pōis distictio familiarū: qz
in tribū leui erāt ples familie. et disti
guūt qm tres filios leui. s. gerson: caath
et merari. et icipit h̄ distictio a filiis ger
son: cū dō: n Et Ser. supple filii fuerit. o Leedā Iste lee

Ahoralit. c Igis dō senex et ple. dierū tē. David cō
siderās qd leuite nō habebāt ultra laborare i deportādo taber
naculū et eī vasa de loco ad locū: voluit et bñ eos alij occupare
circa diuinū obsequiū seruiendo p vices suas in hierlm qd erat

electa diuinit ad dei cultū vt h̄ in h̄ ca. post eī mediū. Et sic i
h̄ ca. distinguuntur officia leuitatū i generali tū. Et pmo ponit
officia ministroꝝ dom' dñi cū dō: Ex his electi sunt et distributi
sunt in ministeriū dom' dñi. Sedō ppositoꝝ et iudicū ibi: Pre
positorz aut. Tertio ianitorum ibi: Porro tē. Quarto canto/
rum ibi: Et totidē psaltes. Quito sacerdotum ibi:

* Sacerdotes aut

a *Dixit ei da-*
vō nū tūr' in deler-
to fuit et terrā cha-
uaā expugnauerūt
et diuersa loca fere-
bat tabernaculū: s
suit necessaria loco-
ruz mutatio. sic q̄b
cultus veteris testa-
mēt p varias figu-
ras mutabilis fuit:
euāgeliū vō stabile
et firmum. b Et
erūt sub ma. fili-
ve minores ducant
maiorib⁹ obedire: et
maiores adiuti a mi-
norib⁹ possint digni-
us officiū explere si
cut in ecclēsia sit ho-
die. c Eredris
z in lo. zc. Thala-
mis vel cubiculis in
quib⁹ habitat leuite
et sacerdotes. Dpsi
q̄b veri c̄pli mīstri
adūt debēt diligē-
ter obvare: dignos
intromittere: m̄di,
gnos vō repellere.
d Ad seruē. si.
Spicas. s. pumia-
tūm q̄ torrebant et
grana comedebant
q̄ vulgo graneas
vocāt. in quibusdaz
codicibus habet ad
seruētē similā. In-
alio ad seruētē tm̄:
sed in hebreo habe-
ur ad torrendū.

II. de ly.

a *X dā videf ec idē*
tūllo q. s. vi. ca. vo-
ca lobeni: ita q̄ in
domo gersom fuerūt
due familie lobeni-
tica et semetica: et q̄
liber istarū hic diui-
diē in plures. Pr̄b-
ma in sex. cū dr. fi-
lij leedā zc. z seq̄:
a Filij semei.
Iste semei fuit fili-
leedā et fuit pncipa-
lio alio filij leedā
ap̄ q̄ ab eo deno-
mināt tres familie.
p̄n dividit scda fa-
milia. s. semetica in
tres. cum dicitur:
b Porro si. se-
Iste semei fuit frat-
leedā et licet habu-
erit q̄tuor filios tñ
habuit tñ tres fami-
lias: q̄ duo filij in
vna familia fuerunt
ordinati: q̄ paucos
filios habebat: vt dr
in littera. c Filij
caath. Hic p̄nter
describūt familie ca-
ath vsc̄ ad aaron et
moysen: de quoq̄ fa-
milijs agitur p̄n: et
primo q̄tuum

cipes iehihel et cethā et iohel tres. Filij semei a salomith et ocibhel et aran tres. Iste pncipes familiarum leedā. Porro filij semei leeth et ci qa et iaus et baria. Iste filij semei q̄tuor. Erat aut̄ leeth prior: c̄ica secūdus. Porro iaus et baria nō habuerūt plurimos filios: et idcirco in vna familia vnaq̄ domo cōputati sunt. Filij caath amrā et isaar hebrō et ocibhel q̄tu et a Christus. b Tacedēs p semetipm ad deū semp veniēs or. Filij amrā aārō et moyses. Sepāratusq; o ut interpellat p nobis. a Quia solus sine peccato. Christus. b Quia penetrauit celos. est aaron ut mīstrāret in sanctosctōz ip̄e et fi a membra christi. b Torationis. s. vnde: Dirigat oratio mea sicut incensum in conspectu tuo.

f *Filij eius in sempitnū et adoleret incēsum do-*
mino fm ritū suū: ac bñdiceret nomini ei⁹ in
sempiternū. Moysi quoq; hois dei filij an-
numerati sunt in tribu leui. Filij q̄q; moysi-
gersom et eliecer. Filij gersom subuhel pm⁹.
Fuerūt aut̄ filij eliecer: roobia pmus: et nō
erāt eliecer filij alij. Porro filij roobia mul-
tiplicati sunt numeri. Filij isaar salomith pri-
mus. Filij hebron ieriu prim⁹: amarias se-
cundus: iacibhel tertius: iechmaan quartus.
Filij ocibhel micha prim⁹: iesia secūdus. Fi-
lij merari mooli et niisi. Filij mooli: eleaçar
et cis. Mortuus est aut̄ eleaçar et nō habuit
filios: s; filias: Acceperūtq; eas filij cis fra-
tres earum. Filij musi: mooli et eder et hie-
muth tres. Hi filij leui in cognationib⁹ et fa-
milijs suis: pncipes p vices et numeri capi-
a Qui in domo dñi ministrant decalogum in duob⁹ prece
ptis charitatis debēt seruare: et fm ea officiū gerere.
tū singulor⁹ q̄ faciebant opa ministerij dom⁹
a dñi a viginti annis et supra. Bixit enī dauid: i
Requie dedit dñs de⁹ israel pplo suo: et ha-
bitationē hierlm vsc̄ i eternū. Nec erit offi-
cij leuitarū vtyltra portet tabernaculū: et oia
vasa ei⁹ ad mīstrandū. Juxta q̄cepta q̄z da-
uid nouissima supputabif numer⁹ filior⁹ leui
a viginti annis et supra: et erūt sub manu filio
a Vestibulum dictum co q̄uestiat fores templi vel cuiusl
bet edifici.
rū aaron i cultu dom⁹ dñi in vestibulis et i ex
edris et i loco purificationis: et in sc̄thario et i
vniuersis opib⁹ mīsterij tēpli dñi. Hacerdo-
tes aut̄ sup panes ppositiōis: et ad silē sacrifi-
ciū: ad lagana et açyma et sartagine et ad fer-
uentē similā: et ad torrendū: et sup omne pon-
a Sacerdotes pdicta faciunt. b Mane et vespere siebat
dus atq; mēsurā. Lēuite vō vt stēt māne ad
a Sic ministri ecclē debēt semp et vbiq; dñi laudare.
fitendū et canendū dñi. Siliteroz ad vespe-
rā: tā i oblatione holocaustoz dñi: q̄z i sabba-
tit et calēdis et solēnitatib⁹ reliq̄s iuxta nume-
rū et ceremonias vniuscuiusq; rei iugit corā
dñi: et custodiāt obficiōes tabnaculifede-
ris: et ritū sc̄tharij et obficiōne filior⁹ aaron b
fratrū suoq; vt mīstrēt in domo dñi.

pm̄ q̄tu ad aaron cū dr. d Sepatus. L
o est aarō zc. Fuerūt enī deputati a dō
ad sacerdotiū: et iō habuerūt nomē spāleyl
tra alios caathitas et vocati sunt aaronites:
vt dictū fuit. s. vi. Consequēter agit de fa-
milijs descēdētib⁹ a moyse: cum dicitur:
e Moysi q̄z zc. et vocat hō dei: q̄ de
cū eo familiariter loq̄bat: sic hō ad amicuz
suū: vt h̄r Exo. xxiiij. f Filij merari.
Hic p̄nter describūt familie t̄p̄us merariz
et patet līa vsc̄ ibi: g Acceperūtq;
eas filij zc. i. cognati germāi: q̄z cl̄ et ele-
agar fuerunt fr̄s. h Hi filij le. in co.
Quedā epilogatio est respectu p̄cedentiū.
i Dixit enī dauid. Hic p̄nter reddit rō
cuiusdā dicti: q̄z dictū est circa principiū hu-
ius ca. q̄ dō distinxit leuitas fm diuersa of-
ficia. s. lacerdotiū: doctor̄z cātor̄z: ianitor̄z et
sacristarum, et hui⁹ ratio hic assignat a da-
uid: q̄ ex quo arca habuit stabile mansio-
nem: ita q̄ nō debebat vltra portari de lo-
co ad locum: qd̄ fuit edificato tēplo: de quo
hic agit leuite fuerunt expediti de multis
et magnis onerib⁹: q̄ erāt in deportatione
tabernaculi et vasoz et aliorū p̄tinētiū ad
cultū ministerij: et iō diuinita laudib⁹ et sacri-
ficiū et similib⁹ debebat esse mag⁹ intentiū:
z h̄ est qd̄ dr: k Requie dedit dñs
deus zc. i. de primo dabit cōplete: q̄ per
spm sciebat templū cito complendū: et pat̄z
littera paucis exceptis. Et in eredris. i. cas-
meris. l Et in loco purificatiōis.
Id est in atrio vbi erāt lauatoria ad purifi-
cationē sacerdotiū et ablutionē sacrificiōis.
m Sacerdotes aut̄ sup pa. pposi-
de quibus dictū fuit Exod. xxv. n. Et
ad simile sacrificiū. i. farine triticee pur-
gatissime: q̄ aliquā offerebat in sacrificiū p-
sacerdotes. o Et ad lagana. pasta
erat cocta in aqua. p Et a zyma. Id ē
açymos panes. q Et sartagine. i. ad
panes i sartagine fr̄xos. r Et ad tor-
rendū. s. spicas nouas q̄ torrebant et gra-
na per cōfricationē excutiebant ex quibus
sacrificium offerebat: et de istis omnib⁹ di-
ctum fuit pleniū. Lenit. ii. s Super
omne pōclus atq; mēsurā. q̄ de mate-
ria arida de qua siebant sacrificia accipie-
batur ad pondus fm diuersitatē sacrificio-
rum et oblationum: et materia liquidoz ac-
cipiebatur ad mensuram: et omnia ista per-
tinebant ad officium sacerdotum. Conser-
quēter distinguunt officia leuitarū cū dr:
t Leuite vō vt stēt māne ad cō-
fitendum zc. Id est quando offerebatur
inge sacrificium matutinum in ortu solis.
v Similiteroz ad vesperam. quan-
do offerebatur inge sacrificium ante solis
occasum. r Tam in oblationē ho-
locausto. dicunt aut̄ holocausta sacrifici-
cia totaliter incensa. y Et in sabba-
que celebrabant in memorā bñficiū creati-
onis. z Et calendis. i. neomenijs. a
neos q̄d̄ est nouū: q̄ in nouilunjs siebant
hec festa in memorā bñficiū gubernatiōis
mūdi: q̄ qd̄ gubernatio p̄sistit in motione
stellarū et opatiōe sua. mutatio aut̄ in istis
inferiorib⁹ elemētarib⁹ multā sequit motū
lune: p̄ter q̄d̄ in nouilunjs siebāt ista fe-
sta. a Et solēnita. reli. s. pasche p̄ete
costes/tubaz/expiatiōis/tabnacloz: d q̄b
dictū fuit pleniū. Lēui. xxiiij. b Et mi-
ipis sacerdotib⁹ d̄ stirpe aarō deicēdetib⁹.
* m Sacerdotes aut̄ zc. verius si
nē huius capituli. Et qm̄ sicut dicit apls. i.
Cop. x.c. Qia in figura p̄tingebat illi: iō p
officia dicta figurata fuerūt officia mīstroz
ecclēsie christi. Agit p̄ sacerdotes q̄ sic dictū
* est: erans.

Moraliter I Paralipo. Ca. XXIII Moraliter

Moraliter **E**st erant sub panes positionis significati fuerunt sacerdotes nove legis. ad quorum officium spectat secrare panes in corpore in sacramento altaris. Per ministros vero dominus dominus figurati fuerunt illi ad quorum officium spectat ministrare sacerdotibus in celebratione dicti sacramenti scilicet diaconi quibus committitur dispensatio sanguinis consecrati. et subdiaconi quorum officium est in vasis sacris dicti sacramenti materia preparare. Si militer acholyti quod dicta materia parat non tamen vasis sacris propter quod dum ordinantur tradunt eis viceoli vel ampulle. Per iudices et prepositos

Slo. ordi.

Duo filii **Ca. XXIII** a filius aarō et a **Sacerdotio** sunt. est. eleazar. Potest per eleazar filium aarō seniorum et summi sacerdotem ecclesiasticum sacerdotem et spūale sacrificiū accipi. **P**ropter em legit per melchisedech panem et vienū oblatum esse in sacrificiū corporis et sanguinis Christi. s. sacramentū quod per aarō pecudū victimas. Per ithamar vero (quod interptat amar) quod dum culmē leuitici honoris ascendit: possunt figurari quod de figurali obseruātia ad euāgelium et Christum sunt translati. quibz dicitur. **A**udo cōuersa es in amaritudine virtutis alienae. plures de filiis eleazar et filiis ithamar electi sunt: quod multi filii deserente magis et ei quod habet virū. **B** Per familiā sedecim. Duplicat et octonari. In lege carnalis circūcisio octaua die celebratur: in euāgeliō vero in pāti circūcisio cordiū et in futuero corporum. **C** Descripsitque eos. Predicatorum ordo oīa quod in lege comprehensa sunt: mysteria pure et sincere corā deo et hominibz tractant et auditoribus insinuat quod ipsa noīa ostendunt. Semelias hāc audītū dām: nathanael donū deis. sadoch lūst: achimelech frater meus rex: abiathar p̄f meus supfluius. Qui et audit deus recte dicens legē eius: et mādatis obediendo ipse filius est doni dei: quod hāc gratia habet ex dono diuino: et scriba docens in regno celorum et minister viri tēplicis: describit ritus sacerdotij coram rege Christo et populo Christiano: quod etiam rex potest dici: quod corpus Christi et vita sua bene regit. Qui licet de supfluo patre natus: tamen sacerdotalē et regiā habet dignitatē et iusticie nomine merito censemur. **D** Eriuit autem sors. Si quod putant in necessitate deū esse plurē sortibus. aploz exēplo: vidēat aplos collecto numero fratrum habuisse: et praeses deo aī fuisse. **E** Prima secundū ter. David in vigintiā tuorū sortes leviticā tribū et sacerdotalē ordinē distribuit: ostendēs ecclie sacerdotalem et regiā dignitatē plene habere: et legis et euāgeliū doctrinā profecte seruare: vel p̄fectionē operis que scenario cōmendat et claritatem euāgeliū p̄dicatiōis quod quaternario figura. Nam quater seni vigintiā tuorū faciūt. **F** Segregauerunt

Nico. de lyra
Duo filii **Ca. XXIII** a filius aarō. Dic p̄fir distinguitur officia levitarū magis in speciali. et p̄mo sacerdotis ad sacerdotes et doctores. scđo etiam ad catores. ca. pr. tertio etiam ad sacristas et ianitores. ca. prvi. Prima in duas: quod p̄mo agit de sacerdotibz. scđo de doctoribus. ibi: Porro filioz leui. Circa primū sciendū quod aaron et filius eius datū fuit sacerdotiū a deo: ut habet Exo. xxvii. ita quod aarō erat summus sacerdos: et filius eius sacerdotes sub eo. s. eleazar et ithamar; ita quod summus sacerdotiū datū fuit eleazar et filius eius: sed tunc

et prepositos quod fuerunt eadem posse sicut dī pleni in expositio ne litterali figurati fuerunt exorciste quod officium est expellere demones de energumēs. sic ad iudices prīnebat malos expellere seu rep̄mēre: quod sunt mēbra demonis. Per ianitores autem quod gentiles aut iudeos immundos arcebāt ab ingressu tēpli figurales fuerunt ostiarii ad quod spectat officium infideles et etiam fideles excommunicatos in ab ingressu ecclie coercere. Per cantores vero figurati fuerunt lectores. Et sic p̄t qualiter officio ministrorū veteris testamenti figurabant officia ministrorū noui.

Nico. de lyra

Duo filii **Ca. XXIII** a filius aarō habet p̄titiōes erat. filius aarō nadab et abiu et eleazar et ithamar. Adoratuī sūt at nadab et abiu aī p̄rez suū absq; liberū. Sacerdotioq; fūctū ē eleazar et ithamar. Et diuisit eos dō id ē sadoch et filius eleazar et ahimelech et filius ithamar. Et vices suas et misteriū. Inuētigū sūt multo plures filii eleazar in p̄ncipibz viris quod filii ithamar. Diuisit autem eis habet filius eleazar p̄ncipes et familiās sedecim: et filius ithamar per familiās et domos suas octo. Porro diuisit vicesq; inf se et familiās sortibz. erat a Taliter excludūt a ministerio sacerdotij et p̄ncipatu sacerdotij: nisi sint a deo electi. et p̄ncipes sc̄tūtū et p̄ncipes dei tā et filius eleazar et filius ithamar. **C** Descripsitque eos semelias filii nathanael scriba levites corā regeret p̄ncipibz et sadoch sacerdote et achimelech filio abiathar: p̄ncipibz quod familiās sacerdotaliū et leviticā vna domū quod ceterū herat eleazar et alfaz domū quod sā se habebat cefol ithamar. Exiuit autem sors prima iorabit: scđa iedeleq; fūtia harī: q̄rta seorū: q̄nta melchia: sexta maiman: septima acchos: octaua abia: nona iesu: decia sechenia: vnde decia eliasib: duodecia iacim: fūtia decia hoppha: q̄rtadecia isbaal: q̄ntadecia belga: sextadecia emmer se p̄tiadecia egir: octauadecia aphses: nonadecia p̄becheia: vicesima iece cel: vicesimapria iachin: vicesimā scđa gamul: vicesimāftia dalaia: vicesimāquarta maçia. Hę vices eoz sā misteria sua ut igrediāt donec pontificis. s. q̄ ex unoq; sorte electus: ordine vices sue minoribus perat: et a sabbato vices ad sabbatum ministrabat. mū dei: et iuxta ritū suū sā māu aārō et

Moraliter. a Porro filius aaron he por erat tē. Dic ponit ordinatio etiam ad officia sacerdotū in speciali: circa quod sic ordinavit: quod ex ipsius cēt. xxiiii. p̄ncipales quod cēt hebdomadarū p̄ vices suas: successive tā sub summus sacerdote. Per istos autem. xxiiii. figurati fuerunt episcopi quod sub summō p̄tifice sunt ecclie ministri: sic exprimit Apocal. iiiij. per. xxiiii. seniores. ponit tā ibi numerū determinatus p̄ inde terminato: sicut dī pleni exponēdo lālitter passum illum.

* Porro filioz

LHic dauid et ma. exer. segregauerunt. **Ca. XXV**
Sua verus dauid rex nr et dñs oem ordine ecclesiastici
ministerij in fide trinitat suu vult agere officiu: nec eu di
gne landare pot: nisi q prez et fl. r. l. s. pfectio ne p fidē spē et cha
ritate laudauerit. Asaph ei
colligēs hemā cor eoꝝ idī
thū trāsc̄s. Qui enī diuine
sc̄pture mysteria sagacit col
ligit et oem terrenaꝝ rez cu
piditatem trāsc̄lit: digne lau
des gloriuit. **b** **L**ucti do
cto. r̄. **H**ic sūt q̄ hodie ca
nones diuinoꝝ libroy sensu
euāgelico exponunt. quater
enī leptuagita duo ducēta
octogita faciūt. **L**ibros aut̄
veteri et noui testamēti sep
magitudo eē dubiū nō est.
Un q̄os diuinoꝝ fūgit offi
cio: q̄m̄or pncipalib̄ uti
b̄ insit̄s: euāgelice doctrine
incubat et p̄z el̄ normā q̄cqd
vidicēt v̄l docuerit forma
re uēdat. **Ni. de ly**

a **P**orro filio. **H**ic
q̄r agit de doctorib̄ seu in
dicibus magis in speciali.

b **D**e filiis amrā r̄. **C**onstituēt fuisse de filiis moy
sq; aarō et moyse fuerūt
fili amrā. **c** **F**ili merari. **I**sti doctores fuerunt
de tribu leui descendētes p
merari. **d** **A**hileſtq; et ipſiſor. r̄. **H**est dictum
q̄ sicut filii aaron erāt ordi
natū in officio sacerdotū per
sortes vt p̄dictū est: ita etiā
isti in officio doctor. **H**ec q̄
in equi numero sicut enī fue
runt instituti vigintiquatuꝝ
sacerdotes hebdomadarij:
plures alios sūt se habētes:
sicut fuerunt instituti vigintiquatuꝝ
pncipales doctores q̄
hic nomināt sc̄z subahel ie
daia iſias iſaaris salemoth
anadiath ieraiā amariaſ ia
gibl lechmoā michasamur
leſſa cacharias: et iſti fuerūt
de filiis amrā bennur oçiau
soem sachur hebri eleaçar
ieramibel mooli eder ieri
moth. iſti fuerūt de filiis me
rari. **A**lij at q̄ noī h̄ inter
ponunt fuerūt fr̄s istoꝝ v̄l
pres immediati v̄l mediati: et
sic in p̄ponunt nō tāq̄ pnci
pales doctores: s̄z sic eis at
tinētes. **S**cedēt etiā q̄ ista
noī i plurib̄ locis aliter so
nāt i hebreo ꝑ h̄ ex̄māt in
latino. **e** **T**ā maio. r̄. **C**q̄ ille sup quē cadebat sors
pma erat prim̄ et sic d̄ alijs
p̄n̄: sive eēt iuniores i eta
te sive antiquores sive maio
ris reputatiōis sive mōris.
Credibile tñ ē q̄ diuina ordi
natiōe p̄sia futuroꝝ: sors p
ma cecidit sive maḡ aptū d
futuro ad illō officiu: et sic co
sequēt de alijs ordinate sic
dictū fuit Mu. xxvi. q̄ i diu
sione tre p̄ sortes ordinatiōe
diuina sortes sive cadebat q̄
portio maior tre p̄ueniebat
tribu h̄nti majorē militudi
nem p̄so

ne psonaz: et minor h̄nti minorē: sic d̄ alijs p̄portionabilis: s̄m
q̄ d̄ **P**rou. vi. d. **G**entes mittūt in sinū: s̄z a dño tpant.

* **a** **P**orro si. le. **H**ic z̄ s̄ agit d̄ reliq̄ sacerdo. q̄ erāt s̄b
xliii. hebda. p̄dici. et q̄ istos significati fuerūt sacerdotes curati
q̄ s̄ s̄ epis: et s̄m eoz dispositio
ne debēt i sibi cōmissis ecclēsijs

Moraliter

Tministrare **Ca. XXV**

Cantores
tres

This dauid. **H**ic p̄n̄ a
gl̄is de distictiōe et ordina
tiōe cātoꝝ. Circa q̄d sc̄edū p̄ fue
rūt tres p̄ncipales cātoꝝ. Iasa
ph et hemā et idithū. et isti. s. vi. c.
vocāt ethā. de filiis ac istoꝝ triū
instituti sūt. xliii. cātoꝝ: et q̄libz
eoꝝ sub se habebat. xii. eū associā
tes: et defuiebat ordinate. xliii.
hebdomadarij sacerdotū supra
dicti: ita q̄ p̄m̄ de isti. xliii. exer
cebāt officiū suū cū primo hebdo
madario: et sc̄ds cū sc̄do: et sic de
alijs. et de istis. xliii. cātoꝝ: et
tuor fuerunt de filiis asaph: et s̄c
de filiis idithū. et xiii. de filiis
hemā. Instituti sūt at isti. xliii. cā
toꝝ p̄ sortes q̄s eēt p̄m̄ et q̄s
sc̄ds: et sic p̄n̄: ita q̄ nō sūt ordia
ti s̄m̄ ordinē patrūv̄l etatū: s̄z sup
quēcūq̄ cadebat sors p̄ma ille e
rat p̄m̄: et sic d̄ alijs sic dictū ē de
doctorib̄ ca. p̄cedēt. et his dictis
p̄t̄ l̄ra pauc̄ except̄ q̄ discurreat.

g **Q**ui p̄phetarēt r̄. i. p
phetias canerēt: vt cōtē exponit.

Hebrei v̄o dicūt q̄ dū canerēt i
instrumēt musicis siebat sup eos
spūs dñi et p̄phetabāt: sic d̄ de
heliseo. iii. **R**eg. iiij. **b** **P**or
ro id. si. suppleſt q̄ sequunt: Idi
thū iste fuit fili p̄mi ita q̄ ē nomē
equocū ad p̄rem et filiū: et eodem
mō dicēdū ē de hemā. cū subdit:

Hemā q̄s fili hemā. i. **C**lē
tes re. i. p̄he. q̄ q̄ hodie d̄. p̄ha
oli appellabāt vides: vt h̄. i. **R**e
gū. ix. disceban̄ autē isti. p̄he: q̄
canebat p̄phetias v̄l q̄ habebat
sp̄m p̄phete: vt dicūt est. g.

k **C**it exal. coꝝ. i. ad h̄ lauda
bāt deū vt ip̄e exaltaret fortitudi
nē et potētia regni d̄. et p̄t h̄ d̄
cebāt vidētes reg: quia orabāt
p̄ rege et el̄ regno. Aliq̄ hebrei
exponūt h̄ d̄ de rege messia quez
adhuc indei expectāt et p̄ cui ad
uētu. vt dicūt: cātoꝝ deū orabāt
in eī enī aduētu sperāt sup omēs
gētes eleuari et eis dñari: s̄z h̄ fu
it ip̄etū i aduētu dñi nr̄i iſeu p̄p̄
sic dictū fuit diffusū. i. **R**eg. ii. c.
sup finē cātīcī āne. **l** **A**hileſt
q̄s sor. r̄. sine acceptatiōe gene
ris vel etat̄ seu alteri p̄ditiōis.

Credibile ē tñ q̄ sortes cadebat
ordinatiōe diuina s̄m̄ aptitudinē
p̄sonaz ad officia sua: sicut dictū
est de doctoribus et sacerdotibus
capi. preceden.

Moraliter. f **g** **I**git̄ dauid.

Hic agit i sp̄ciale de cātoꝝ q̄z
ordinatio i sūtis officiis distinguit
p̄. xliii. vices sibi succedētes. sic
et ordinatio pncipaliū sacerdotū
q̄ hebdomadarij dicebat. Et qm̄
illi figura fuit epoꝝ: id p̄ ordina
tionē cātoꝝ significat q̄ in noua
lege sic in q̄libet ecclia cathedra
li p̄stv̄n̄ eoz: sic i ea p̄esse debet
vn̄ cātor alijs i choro cātārib̄: p
pter qd p̄cētor in aliquib̄ eccl
eis nominat.

Glo.ordi. I **Paralipomenon** La. XXVI **Nico.de lyra**

E **D**ivisiones autem ianitorum regum. **C**la. XXVI
b **S**ealemie. Qui interpretat reddente domino et significat ordinem apostolorum et primorum doctorum: quibus orientalis porta, id est primitiva commendata ecclesia: quibus antiquorum patrum reddite sunt permissiones. **b** **Z**acharie, qui memoria domini interpretatur: et significat doctores gentium: quod a primis predicatoribus ad predicandum ordinati sunt. **E**nde orantibus apostolis et ieluntibus: ait spiritus sanctus. Segregate mihi paulum et barnabam. **c** **O**bededom. Rubeus qui in servitate erat generatus: et rubore sanguinis Christi perfusus: reatus suus in apostolo habuerat: recte per descenditionem magistro ruz reducunt ad gradum pristinum. unde

I. Cor. 9. c **P**aulus: Quid seruus me feci ut omnes crucifaccerem. **g** Ad austrum.

Mi. dely.

Cla. XXVI

Divisiones autem ianitorum. **H**ic sequenter agitur de ordinatione ianitorum et sacristarum: et primo de ianitoribus. secundo de sacrificiis seu custodibus ibi: Porro achias. Circa primum scientiam quod divisiones ianitorum seu ordines non accipiuntur summa ordinem sacerdotum: sic accepti sunt ordines

Fdoctorum et cantorum: ut dictum est superius sed summa ordines portarum. Erat autem in atrio templi ubi erant isti portarum quatuor introitum summa quatuor partes orientis. s. porta orientalis erat pars erat ingressus templi: et occidentalis ex qua pte erat pars posterior templi quod dicebatur sanctus sanctorum: et porta aquilonaris et australis quod erat ex lateribus templi. igit summa istas quatuor partes dispositi sunt ianitores per sortes videlicet quod custodirent portam orientalem: et quod occidentalem: et quod aquilonarem: et quod australem: et quod. Et his dictis postea paucis exceptis quod discurrent. **b** **A**qua benedixit illi dominus. Stud ponit ad ostendendum quare iste obededom ita multiplicatus erat in plebe ut tangit in tertio. iste enim summa doctores fuit ille obededom: in cuius domo posita fuit arca domini: ut habeat. **iij**. Regum. vi. propter quod dominus benedixit obededom

Alatosa

et oem domum eius: ut dicit ibidem. s. multiplicando eum in plebe maxime masculina et in bonis spualibus et temporalibus. **c** **S**ehri principes regum. Quod exponit uno modo sic quod istud ponit respondendo tacite questioni. Dicunt enim quod iste seheri erat parvus valoris: et ideo posset quare pater eius constituit eum principem in domo sua. Et rursum detur hic quod hoc fuit eo quod non habuerat summa genitum sed istud non videt valere: quod saltem iste seheri fuit homo genitus eius vel alius: propter quod alio modo exponit ad proximam: vide licet quod iste seheri fuit valentius: aliis fratribus suis: propter quod pater fecit eum principem inter eos quod non est senior: sicut dauid fecit de salomonem et plures alii reges quod fecerunt sibi succedere in regno minoribus. et propter hunc de his: dicitur enim habuerat summa genitum. supponit quod est alius cuius valoris seu reputationis: et talis modus loquendi bene iuuenit alibi in scriptura. **e** **A**hille fuit fortis. sine acceptione etatis vel generis: sic dictum est de catoribus: ca. pcc. **f** **P**orro sacharie filius ei regum. Hoc deus ad reddendum regnum quod fuit positus principalis in portu septentrionali sic per suum in orientali: quod non fuit sic de aliis portis quod pater et filius erant principales in duabus portis aliis.

Amorit. a **D**ivisiones autem ianitorum. Istorum autem ordinatio et distinctione non accipitur summa distinctiones hebdomadariae: et summa principalius sacerdotum sicut est dictum de distinctionibus cantorum: sed accipitur summa distinctiones portarum quod fuerunt ad quattuor partes principales orbis: propter quod iste portae non fuerunt in templo in quo erat nisi unus solus introitus. s. in parte orientalis sicut fuerunt in muro atrii. igit allegorice per portam orientalem figuratum fuit baptisma sacramentum eo quod est ianua aliorum sacramentorum: de quod porta de Joh. iii. a. Misericordia regnat ex auctoritate spiritus non potest utriusque regnum dei. Per occidentalem vero portam significatur extrema vinctio quod est sacramentum exercitium de hunc modo. Per aquilonarem vero portam significatur pietate sacra mentum quod respicit et deflet peccata commissa. **H**ierei. i. c. Ab aquiloni padebat os malum. Per portam autem australis significatur sacramentum eucharisticum quod est sacramentum amoris eo quod ab austro procedit calor sanguinis quem significatur feruor et dilectionis. igit secundum portas istas possunt distinguiri ianitores. Porta enim orientalis obseruatur quod est australis custodiunt. Occidentalem vero portam quod vincitur extrema deuote suscipiunt. Porta aquilonare quod pietate commissa per portas diluitur. Australis vero portaz quod frequenter et deuote eucharistica recipiunt. **O**ralis autem possunt distinguiri portae ac etiam ianitores. Orientalis porta dicitur potest hoc orientis: occidentalis autem est ei regnum. Aquilonaris vero aduersitatem tempore: australis autem prosperitatem status. Porta igit orientalem custodiunt illi qui utilitatem sue originis considerant et humiliantur. Portam autem occidentalem qui certitudinem mortis futurae et certitudinem hore ingens meditantur ne improbus ad mortis iudicium euocentur Bernum. Homo certus est quod morieris: sed ubi quando vel quo modo incertum est: moris vivis te expectat sed si sapiens fueris vivis morte expectabis. Portam autem aquilonarem custodiunt qui in aduersis armis patientie continue se muniant ne per impatientiam frangantur. Portam autem australis obseruatur qui semper solliciti sunt ne in prosperis per superbiam eleuentur.

Divisiones autem ianitorum de choris et mesellemia filius chore. **B**eat filius et saph filius mesellemie: sacharias primogenitus iacobus secundus: gabriel tertius: iacobus quartus: ahilah quintus: iobanan sextus: eloenai septimus. **F**ilius autem obededom semeias primogenitus: iacobus secundus: iohannus tertius: sachar quartus: nathanael quintus: amihel sextus: isachar septimus: phollatus octauus: quod benedixit illi dominus. Semeies autem filio ei nati sunt filii perfecti familiae suarum. Erat enim viri fortissimi. **F**ilius ergo semeies obediens et raphael et obediel: gabriel et fratres eius viri fortissimi. **H**eliu quoque et samathias. Omnes hi filii et fratres eorum fortissimi ad ministrandum sexaginta duo de obededom. Porro mesellemie filii et fratres eorum robustissimi decem octo. **B**ethosa autem. i. de filiis merari seheri principes. **H**oc enim habuerat summa genitum: et idcirco posuerat eum pater eius in principem: helchias secundus: tabelias tertius: sacharias quartus. Omnes hi filii et fratres homines custodes ecclesie quod ad baptismum singulorum fidem explorant. **a** **T**erdecim. Hi sunt diuisi in ianitores: ut semper principes custodiarum sicut et fratres eorum ministrarent in domo domini. **D**isse sunt ergo et quia non est personarum acceptor deus: quicunque enim operatur iusticiam acceptus est illi. **s**ortes ex equo: et parvus et magnus per familiias suas in unquam portaz. Cecidit igit sors orientalis seherie. Porro sacharie filio eius viro et prudentissimo et eruditio obtigit sortito plaga a gentilitate infidelitate frigida: sed ex eis plurimi ad fidem veniunt. **b** **S**eruiens. **O**bededom vero et filius eius

Ad austrum. Australis porta si gnificat iudaicā plebē lege et prophetis illuminatae calori fidei et lumini sapientie p̄cipio vicinā. b **A**d occidente iuxta po. Per occidentalem placita finis mundi significat; in q̄ erit p̄secutio antichristi et abundabit iniquitas et refrigerescet charitas multorum. **H**uius porte ianitores sunt doctores illi⁹ ipsi: q̄ ecclēsia docēdo et exhortādo roborat. **S**ep̄phima et chosa ad occidētē iuxta portā q̄ ducit ad viā. a **T**q̄ i. p̄rio erit iudicium in quo sancti ascendent ad regnum celorum. b **T**cocordia duorum testamentorum significat.

Ascēsiōis: custodia et custodiā. Ad b c orientē vo leuite sex: et ad aq̄lonē q̄ tuor p̄ diē: atq̄ ad meridiē: silt̄ i die d q̄tuor: r̄ibi erat ɔciliū bini et bini c. **H**uius enī in p̄secutione eccliae et in carum actione eleuata qd̄ diuīs p̄signat eloquīs. vñ: **C**lausū sunt sermones vs ad p̄finitū t̄ps. c **L**euite sex. **S**enari⁹ bonu⁹ opus ministerio⁹ dei significat: q̄ternari⁹ euangelicā doctrinā et p̄ncipaliū p̄tutum plenitudinē.

Bini et bini. **I**anitores binos et binos dicit esse i cellulū atq̄ in via: q̄ sine in cellulis cordis sui curam gerat sine i via exteri⁹ vñ dei exponat: duo p̄cepta charitatis et regulā vtriusq; testa mēti oīno seruent. e **F**ilij moysi. Qui p̄cipue a dauid honorabant fīm iosephū et lug thesauros cōstituti erāt: doctores de iudeis significat: q̄bus ornamētū ecclē. i. decor aīe cōmendaū.

Frater q̄z ei⁹ eliezer. **O**stendit donaria p̄ncipū thesauros esse sc̄tōz q̄ em̄ hōftib⁹ auſerebat i sup̄lectile tem pli donabāt. **Q**uicūq; em̄ bñ laborās aliq; vñt vñ boni opis acq̄rit: deo nō sibi bñ attribuat. vñ: **N**ō nob̄ dñe nō nob̄ s̄z nō tuo da gliaz. g **I**saari⁹. **H**ic q̄ i ecclia hōliū et obedienter: q̄ a magistris audiūt: deuota mēte suscipiūt: et q̄ lingua nō p̄nt faciēdo doctrinā p̄tutum ostendūt. h **I**raelī tr̄s ior. **I**raelite q̄ tr̄s iordanē posseſſionē acceperūt: significat eos q̄ me diocitate p̄tē arce p̄tutū: turbulētiaz hui⁹ sc̄t̄ tr̄scēdēdo nō appetūt: s̄z tñ mādata dei oīe exercere nō negligūt. Quia vo nemo hec agit nisi dono dei his p̄posit⁹ dī eē asabias. i. faciētē dño vt dicat cū p̄ph: **O**ia oīa nr̄a opat̄ es i nob̄. i **H**ebronitaz āt p̄n. In hebro⁹ cepit dauid regnare: q̄ signif. eos q̄ bñ p̄uersari incipiunt: et dauid i vita sua parāt regnum: hebronitis ierias. i. timis dñm: p̄nceps ē: q̄ initium sapientie timor dñi. **H**ebron vo in terprat̄ p̄iugūt: q̄ enī timet p̄ficit vt amet et foras mitiat timorem.

Non est **M**ai.de lyra. Non est **A** In q̄ pte do. erat se. ɔciliū. Istud inducit ad ostēdēdū q̄ in illa p̄te requebat magna custodia: q̄ ibi traſtabāt senes seu iudices ordinari⁹ nego cōia et determinabāt dubia: et iō sors illa cecidit sup obededom: q̄ erat hō valēs et potēs eo q̄ bñ dixerat eū dñs: vt pdictū ē. b **A**d orientē vo le. sex. q̄ illa porta erat an̄ ingressū tēpli: et iō requebat ibi magna custodia. c **E**t vñ erat ɔci. **I**bi enī duplicabant custodes: q̄ requebat maior custodia ratione pdicta. **D**ystice exponēdo portas pdictas fīm sensū allegoricū: porta orientat signat xp̄i icarnationē: q̄ tūc visitauit nos oriēs ex alto. **O**ccidentē ei⁹ passionē: q̄ tūc occidit sol iusticie: cu ius signū sol obscurat̄ fuit i meridie. **H**elonar ei⁹ resurrectionē: q̄ tūc xp̄s rediit ab

rediit ab ifer̄ tāq̄ ab aq̄lōe: d q̄ dī. **P**ie re.i.c. **A**b aq̄lōe pādef om̄e malū. **A**ustralē ei⁹ ascēsionē sīc in punc̄to australē sol visibilē ē i sua maiori altitudine: p̄ ista em̄ q̄tuor xp̄i mysteria habem⁹ i troitu ad atriu ecclie militat̄is: vt p̄ hec posteā accedam⁹ ad templū ecclie triūphat̄is. **S**cdm vo sensū morale porta orientēta lis d̄signat hūane origis vilitatē. **P**orta occidentalis morti p̄pinqtatē. **P**orta aq̄lonaris infernal supplicij gultatē: q̄ ab aq̄lōne pandet oīe malūv̄. s. dictū ē **A**ustralē vo celest̄ gaudū imēsitatē: q̄ ibi sol iusticie lucet i sua p̄tute. **P**er p̄sideratiōez ei istoz q̄tuor resiliunt: d a p̄cato et icipit bonū opari et sic p̄ ista q̄li p̄ q̄tuor portas h̄z introitu ad atriu militantis ecclie p̄ p̄ticipationē meritoz: vt sic vlt̄rī trāseat ad atriu triūphat̄ ecclie p̄ adeptionez p̄mioz. d **D**oro achias. **H**ic p̄nr agit de ordinationē sacrificiaz et p̄fectoz: et p̄mo agit de sacris sc̄do de p̄fectis ibi: **I**saaritis. sacriste aut̄ dicebantur illi qui custodiebant vasa diuinō cultui deputata et sacerdotū ornamēta: et ea q̄ erāt in sacrificijs et cultui diuīo necessaria: et aurū et argētū et silia q̄ ex deuotioē fuerāt dño p̄secreta. et p̄t̄ līra vñq̄ ibi: e **Q**ue sc̄tifi cauit dauid et duces exercit⁹. qñ em̄ habebat victoriā solennē: p̄ciosa q̄ ibi repiebant i p̄da p̄ncipes bellatoz offerebat vñ p̄tē eo q̄ p̄secreto diuīo cultui: ita q̄ nō possent alijs vñib⁹ applicari: et h̄ legis esse factum a tpe moysi: qñ duicit̄ madianit̄ p̄ncipes exercit⁹ q̄cqd auri iuenerūt i p̄da cōlecrat̄ dño: vt h̄r̄. **I**l. xxii. i. fi. f **H**ec āt vni.san. sa. **H**oc nō refert ad ea q̄ fuerūt sc̄tificata vel p̄secreta domino p̄ dauid et bellatores suos q̄ fuerūt post saul: h̄ ad ea q̄ fuerūt sc̄tificata et cōsecreta domino ex p̄dis victoriaz q̄s habuerūt saul et p̄ncipes ei⁹. g **E**t ioab fi. sar. isto referatur ad t̄ps dauid: cui⁹ militie p̄nceps fuit ioab. h **I**saaritis vo. **H**ic p̄nr agit de p̄fecti: in opib⁹ exteriorib⁹. et h̄ qd̄ dī: i **A**d oīa forinsecus sup̄ isrl̄ t̄c. Aliq; em̄ de leuit̄ sc̄tetes legem fuerūt ordinati ad docendū p̄plim in locis distatib⁹ a hierlm et ad determinādum dubia i qb⁹ simplices dubitabāt. **H**ebrei tñ alī exponūt qd̄ dī: h̄: **A**d oīa forinsecus sup̄ isrl̄ t̄c. dicētes. q̄ isti leuite fuerunt ordinati ad h̄ q̄ cederent ligna cedrina i libano: et ad adducēduz ea in hierlm: silt̄ ad absindendos lapides de mōtib⁹ p̄ repatiōe eoq̄ q̄ in tēplo vel circa tēplū effent renouada vel de nouo edificāda: et q̄tū ad h̄ dicūt̄ doctores et iudices: q̄ perāt opariū et disponebāt qd̄ et̄ agēdū et puniebāt trāgressores mādatoz suoq̄. k **P**orro de hebro⁹. i. de leuit̄ discēdētib⁹ ab hebron: de q̄ dictū ē. s. l **P**reerāt iſtr̄s ior. vbi habitabāt due trib⁹ et diuidia. m **I**n cūct̄ opib⁹ do. t̄c. erāt em̄ ibi aliq; vinee et agri dño cōsecati q̄z p̄uer̄ cedebāt i mīsteriū tēpli: erāt etiā ibi aliq; reddit⁹ et p̄uent⁹ p̄ ge colligendi: et i vñroq̄ officio erāt ibi instituti. n **Q**uadragesimo an̄. da. re. sūt. i. pdicte numeratiōes et distinctiones leuitarū facte fuerūt quadragesimo anno regni dauid q̄ fuit vlt̄m⁹ ann⁹. s. vite sue: istud aut̄ h̄ exprimit̄ q̄ numeri et ordines bellatoz q̄ ponunt̄ ca. sequenti fuerūt a principio regni **f** ***** dauid.

Elij tc. XXVI
a Hō e re. i fa.
Quia supuentiente
ira perturbat nūer, nec iuxta
eū fuerūt distributi mīsteria.

N. de ly.

a dauid. Qd ptz ex h q asa
hel frater ioab noīat pīncēps
i qīta turma: r tñ ipē fuit occi
sus circa pīncīpiū regni dauid
cū adhuc eēt pīctio inē domū
dauid r domū saul de regno:
vt habeat. ii. Reg. ii.

Elil aūt isrl. Dic
coleqnter describit

Divisio
orātatio ppī ad regem r ad

deū. tūc emī ppīs ē bñ ordīat
qñ ē obediēs regi: r rex diuīe
volūtati. talis at fuit dauid: et
in pīncīpī regni sui facta fuit
ista ordinatio: vt dictuz ē pīce.
ca. tñ pōit h qīsi pī modū repe
tītōis: qz volūt sīlēm ordīna
tōe ēē in regno filiū sui salo
monis. Circa qd pīmo ponit
ordinatio militar. scđo popu
lar. ibi: Porro tribubus. ter
tō familiar. ibi: Sup thesau
ros aūt regl. Circa pīmū scien
dū qz dauid distīnxit milites p
xii. cohōrtes: r i qualibet erāt
xxiiii. milla bellatoz: ita qz pri
ma cohōr erat cuīz rege pīmo
mēse pata ad resistēdū adūsa
riis vī ad sedādū ppīl si aliq
sedītō orīret. r scđo cohōr i
scđo mēse: r sic de alijs pīeqn
ter: tñ qñ iminebat belluz vbi
oporebat pīgregare maiorez
exercitū oēs. xii. cohōrtes erāt
gate vt eēt cū rege. In ordīe
igīt istaz cohōrtū ondīt h qz
fuerit pīncēps i pīma cohōrte:
r qz in scđa: r sic d alijs. r ptz
līa ex dici/ paucis exceptis.

Alist asoth
thes.

als t de stir
pe filiū ie
min /
Wistmanai

Alist bieri
muth

a Ultimo. l. innuenti sunt quo oīa disposuit r salomonī om
censiti sūt: r inuēnti sūt viri fortissimi in gaser/
nia que facienda erant exposuit.

galaad/ fratrez qz ei' robustioris etatis duo mi

a Tāpostoli r apostolici viri.

lia septingēnti pīncēps familiāz. Preposuit
aūt eos dauid rex rubenitīs r gadditīs r dimi
diē tribui manasse: in omīe ministeriū di r regl.

Elil autē isrl sm Ca. XXVII. a

numerū suū pīncēps familiarū tri
buni r cētūrōnes r pīfecti: qui mi

a Tāpo. b Tārdines scz. c Tād deū.

nistrabant rēgī iuxta turmas suas: ingrēdien
tes r egrēdientes p singulos menses in anno:

a Tād pīdicandū. b Tābenignitatis.

Tālīt supra.

vigintiquattuor milib' singuli pīerant. Prīme b

turmē i pīmo mēse: isboaz pīerat fili' cābdihel/ c

r sub eo vigintiquattuor milia. Be filiū phares b

pīncēps cūctorū pīncīpū i exercitu mēse pīmo: c

Secūdi mēsis habebat turmā dudi aobites/

r post se altez noīe macelloth: qz regebat pītē ex
ercitus: vigintiquattuor milia. Dux qz turme ter
tīe in mēse tertio erat banaias fili' ioiade sacer
dotis: r in diuīsōe sua vigintiquattuor milia.

Ipse ē banaias fortissim' inter triginta: r sup
triginta. Preerat aūt turmē ipī' t amīcadab fi

liis ei'. Quart' mēse qzto asahel frater ioab/ r h

cābedias filius ei' post eū: r i turma ei' virgin
iqttuor milia. Quint' mēse quinto pīncēps sa

maoth iēcarites: r in turma eius vigintiquattuor milia.

Sext' in sexto mēse hira fili' acces the
cuites: r in turma ei' vigintiquattuor milia. He
ptim' mēse septimo helles phallonites d filiū

ephraim: r in turma eius vigintiquattuor milia.

Octau' mēse octauo sobochai+ vsathites de
stirpe sarai r in turma ei' vigintiquattuor milia.

Non' mēse nono abiecer anathothites + de fi
liis iemini/ r in turma ei' vigintiquattuor milia.

Decim' mēse decimo marai: r ipē nethophath
ites de stirpe sarai: r in turma ei' vigintiquat
tuor milia. Undecim' mēse vndecimo bana
ias pharathonites de filiū ephraim: r in tur
ma ei' vigintiquattuor milia. Duodecim' mēse

duodecimo holdai nethophathites de stirpe
gothoniel: et in turma ei' vigintiquattuor milia.

Porro tribub' pīerat i isrl: Rubenitl dux elie k

cer/fili' cāchri. Symeonitl: dux saphathias fi
li' macha. Leuitis: asabias/fili' chāuel. Aaro
nitl: sadoch. Judaitis: heliu frat dauid. Isa
charitl: amri fili' michael. Zabulonitl: ielsmaias fili' abdie: Neptaliti

bus hierumoth fili' oīiel. Filiū ephraim oīee: fili' oīaciu: Dimidie tri
bui manasse iohel/filius phadaie: r dimidie tribui manasse in galaad/

iaddo/fili' cācharie. Beniamin aūt iasibel/fili' abner. Dan vo eīribel

fili' hīeroā. Hi pīncēps filiōz isrl. Mōluit aūt dauid nūerare eos arīgi i

ti ānis inferi': qz dixerat dñs vt multiplicaret isrl qīsi stellas celi. Joab fi

li' saruī cepat nūerare: nec cōpleuit: qz sup hoc ira dei irruerat in isrl: o

a Tānnales libros a fascibus dictos in qībus regū vel consulū acta scribuntur.

a Tād cīrco numerus eoz qz fuerat recēsiti nō est relatus in fastos regl da

domū eī: r ostēdit h qz cūli
bet tribui pīerat. r ptz līa vīog
ibi: l Moluit aut dā. alt

qui libri habēt: Moluit: sī ma
le: qz ioab dā mādato dauid nu
merauit soluz ppīl qz poterat

ad bellū pīcedere: r h ē a vīgī
ti annis r suprā: infra aūt no
luit nūerare. cui? causa līdit:

m Quia dīre. dñs. vt
mul. isrl qīli stel. celi. q. d. si

vix potuerit nūerari viri potē
tes ad bellū pīcedere: mltō mi
nus possent nūerari si cū viri

nūerare etiā pīueri. n Jo
ab fi. sar. ce. nu. vt hī. s. xii

o Nec cō. qz su. zc. licet
emī ira dei post nūerationē ve
nerit sup ppīl. vt hī. s. xx. tñ

ioab a pīncīpī nūeratiōis h tī
muit: ppter qd iūitus iūit ad

numerādū: r magnā pītē nūe
rare omisit r ppter h dī. h pī tra
irruerat. s. anīg totū eēt nūe
ratū. p Et idcir. nu. eo. q
fue. s. ioab. q Hō ē re.
z. i. i. libros dā hac nūeratiōe
regi traditos: qz ioab etiā de

* numerat

Poror a Tāfilū ēt isrl

Pīordinationē mistroz in do
mo dñt: b pīr pīnīs ordīatio
ministratiū regi i diuīs offi
cīs regni sui. Et pīmo pōit or
dinatio militar. scđo popula
ris. tertio familiar. Quātūm ad pīmū desribunt h. xii. pīncēps
existētes cū rege p singu
los mēses successiū: r qīber pīncēps
habebat sub se. xiiii. milia pīgnatorz. Allegori
ce vo pīstos. xii. pīncēpes signi
ficati fuerūt. xii. apli: de qb' dī
pī. xliii. d. Cōstitutes eos pīn.
sup oēm terrā zc. Per. xliii.
milia pīgnatorz sub qīber pīncēps
significati fuerūt marty
res scđi qz anīati apīz exēplo
fortes facti sūt in bello. Et po
nīt h nūer' determinat' p in
determinato. Mā martyres sūt
i maiori nūero qz nūer'. xliii.
milia p duodenariū multipli
cat': sic d angelis dī. Daniel.
vii. c. Milia milia misstrabat
ei zc. Scđm emī oēs doctores
dī loqntes: angeli scđi sūt in
nūero mltō maiori: sic plenius
dixi sup Danielē. k Tāporo tri
bu zc. hic desribit or
dinatio ppīl: ppīl aūt isrl p
xii. tribz' distīguebat: h aūt cu
lībet tribui ad ei' regīmē vī
dux assignat. h aūt vide sig
nificari. qz in bono regimē
* ppīl chīstī.

Sup the. **T**hesauri scia: sapia: vntutes: ex his hono
rat seruantes sibi: his pfectis acimoth q interpretat fori morte.
doctrina em viri p patientia dinoscit. vñ: **D**elior est patiens viro
forti. **A**cimoth etiam filii adihel q interpretat p me deo. Quic
q em scia vntum hnt deo attribuit. b **C**his aut the. Illi
em veri salomonis thesauri in vrbib
vicias et turrib merito pferit: q dignita
te nois ionath: et pris ei oce fide pre
fert et ope. **J**onathas ei donu di: roci
as fortitudo dñi. Qui ei dono di acci
pit lumine scie et rectitudinez fidei fortit
seruat in ope eccliaz dei cura n meri
to accipit. c **E**zri fi. che. zc. **E**zri
aditus dñ: **S**emeias audiens dñm.
Zabdius fructus vehemens v abudans.
Qui eni audit pcepta dñi ope miscodie
ei adiut: abundatē boni opis fructu
aggregat in vitā eternā. d **O**liue
ta et ficeta. In his oliue et ficeta: et si
gnificat cer scio q miscodie oleu hnt i
pectore: et māsuetudis dulcedine imor
talitate. **Q**uidtutes in capestrib q in
ppatulo et psto sūt oibus: nec acceptio
ne psonaz s bone voluntatis rectitudi
ne qnt auditorib suis. e **B**ala
nā. **I**oas. **B**alanā qui interpretat hns
gratia: sup oliueta et ficeta pstituit. Ex
dei eni grā daft bonoz ope vbertas.
Ioas vō q interpretat speras vldni ro
bur apothecas olei custodit. q nemo p
uenit ad omni nisi q p robur metu fidu
cia spei tedit ad celeste rgnū. f **S**a
phat. Qui interpretat iudicauit: filii ab
dil. patris grē: significat aplos alijs
doctorib electio dñi pfectos. qb d:
Sedebit: et vos sup duodecim sedes
iudicates. vj. tribis isrl. g **S**up ca
melos zc. et sup asi. **D**eformia et im
mida sunt hec aitalia: et significat gēti
les pao distortos et libidie imūdos: s
In regnū nr̄i dauid venientes hnt magi
stros vbl et iadias: q spēnctes phiam
et inanē fallaciā mudi elegerunt simpli
citatem euāgeliū: tāz hūiles et despici
vñ: Si q̄s videt inter vos sapientēs esse
stul fiat. h **T**ahibhel filii achā.
Lionathan fuit psiliari iahibhel. i. re
quies dei: filii achamoni. i. spinaz: hic
significat pdicatores euāgeliū q de er
ore gētitat et vitioz spinetis ad fidē
pversi efficiunt requies dei. vñ: **S**up
quē requiescit spūs me: nisi sup humi
lem et quietuz et trementem sermones
meos: i **A**chitophel. Qui post
ea cupiditate depravata cū absalon de
nece dauid tractauit: et interpretat frater
me cadēs: vel irruēs vel tractas. **H**ic
est iudas scharioth: qui inter aplos fa
miliaris dñ fuit: sed postea cū iudeis
auaricia corrupti de morte ei tractan
do: ppetue mori ruina meruit: q etiāz
pm libri regū laqueo se supedit. **P**nt
etiā p achitophel iudei significari: qui
patrū progatua aliquā charissimi et col
locutiō dei fuere clarissimi: s postea
p pm auxiliū mort faciētes a romāis
in ppria domo sic achitophel. i. i. hierbz
extincti sunt. k **C**husi. i. ethiops et
dauid fidelis p oia gētiles signat de q
b: dr: **P**opulus quē n cognoui serui
uit mīp: in auditu aur obediuit mīp.
Post achitophel fuit ioiada. filius q
banaia et abiathar. **P**rinceps at
exercitus regis erat ioab.

ctione a dñ cū ioab ptra salomonē deuiauit: significat eos qui
dignitat sue gradū quē a dñ pcepit: cupiditate corrupti nō
custodiūt. **H**enī a vero salomone si i carcere penitēte iuxta ti
mō achitophel pmanere noluerint in ppetuū puniēdi sunt.
m **I**oab. i. inimicus signat eos ex qz psona dr: Ad oīa mā **P**s. 118. q
data tua dirigebar: omnī viam iniqtas
odio habui quib alibi dr: Estote pfecti **D**at. 5. g
sicut pater vester celest pfectus est. In
terptat enī ioab: idem pater.

Nico. De lyra

* numeratis ab eo rescidit ptez ppter
eandē causam, pp̄t quā dimiserat nume
rare ptem pp̄l. s. ne dauid nimis supbi
ret ex maiori nūero sibi tradito. xp̄t quā
supbiā timebat ioab dei iraz venire sup
pp̄lm et regez: sicut dictū fuit. s. xxi. 7. h.
Reg. xxiij. Alij aliter exponūt q nume
rus iste siue pp̄l nūeratio non fuit reda
ctus in fastos regis dauid. i. i. lib: s. d fa
ctis dauid notabilib et cōmēdabilibus:
q̄ ista nūeratio nō erat ad dauid cōmē
dationē s̄z magi ad vituperiū. Fasti fa
sti idē est qd liber chronicus: vt in he
breo hic hr: In vobis diez regis dauid:
sed pma expōsitiō vētor: q̄ ille q̄
scribit historiā vel chronicā vēbet ita si
deliter scribere illa q̄ sunt ad vituperiū
sic illa q̄ sunt ad laudem. et iō Josephus
reprobat Nicolaū antiochenū q̄ scripsit
facta herodis ascholonite omittēs ea q̄
erant vitupabilia. a **S**up the. **P**ic
p̄n describit ordinatio familiaris. i. fa
mille q̄ erat in officiis dom⁹ et i alijs ne
gocijs cū d: **S**up thesauros aut re
gis. q̄ erat in hierim. **A**nde sequitur:
b **C**his aut thesauri q̄ erat i vrbis
bus. i. alijs a hierim. c **E**t in vic⁹.
i. villis muro nō clausis. d **E**t i tur
ribus. i. fortalicijs p regnū edificat ad
regni munitionē. e **O**pi aut rusti. **D**
co et agricolis. q̄ dauid habebat alijs
agros ex hereditate paterna et alijs ex
officio regio. f **C**linearūq culto
ribus: eodē mō exponaf sic de agris.
g **L**ellis at vi. i. cellarijs vbi serua
bat vina. h **S**up oliueta et ficeta.
vt colligerent fruct: et de oliuis fieret
oleum et sucus seruarent p vnu hoīm.
i **S**up apothecas aut olei. i. cel
laria vbi suabat olei vasa. k **S**up
came. vō vbl hisima. q̄ hismaelite
mell sciū nutritre et custodire camelos
q̄ israelite. l **S**up oues q̄ zc.
agareni at htabat tm i tētorijs: et iō me
li poterat custodire oues portado hī
cula sua de loco ad locū ad iueniē dū pa
scita. m **P**es hi pn. regl dō. i. dñi
tiaz artifcialiū: vt sunt aux argentū ar
ma et hmōi: et naturaliū d q̄b p̄n hoīes
viuere vt sūt bladū vīnū oleum aitalia et
hmōi. s. enuerata. ad puidētia enī bona
reg n solū p̄siet h̄re diuitias artificiales
q̄ etiā naturales. **G**n ioseph saluauit re
gnū egypti p p̄gregationē bladi i horre
is regl. n **T**onathā. h p̄n agit de
fālia ipi dō magi xīnq cū d: **T**ona
thā at pa. da. psiliari. cui cā s̄bdī:
cū d: o **C**ur pru. et līat. ita q̄ ha
bebat sapiaz inātā et acqītā. p **S**pē
zia. fi. acha. erat cū fi. re. i. honorati
sic fili regl: hebrei exponūt aliē: Cum sl
lijs regl: ad ipsos nutriēdū et docēdū in moribus. q **P**ost
achi. fuit iola. q̄ achitophel suspendit se. vt habetur. i.
Reg. xvij. ideo iste ioiada successit sibi i officio.
* populi xp̄iani cuibet ville notabili debeat vñ p̄sidēs vel p̄
posit assignari q̄ faciat inē hoīes hoīes iusticiā obseruari.
a **S**up thesauros aut regl zc. hic exponit ordinatio fami
liaris. In

t2 Re. 16. d

Moraliter liari. In familia vero regis David aliqui erant custodes thesauroꝝ: aliqui vero super cultores agroꝝ/vineas et hortos; aliqui vero super apothecas olei et cellararia vinoꝝ: et aliqui super nutritionem animalium brutorum. Moraliter autem thesauri regis natus Iesu Christi sunt sapientia et virtus: et iο custodes istorum thesauroꝝ sunt boni doctores in scriptis vel scholis habentes in se sapientiam et honestatem et alijs coicat et dispescant per suum sicut domini voluntatem. Per agros autem vineas et hortos fideles populi significantur. Quibus. i. Cor. iii. dicit agricultura est. Et iο per cultores istorum significantur predicatorum et professores per cultura si delium in moribꝫ discurretes. Per apothecas autem olei et vint cōuenienter

Glo. ordi.

Glo. ordi. **Onuoc. Ca. XXVIII** cauit tecum a sum eunuchis. Vix p̄mitit israelitas abscidi: et alienigenae non solū ad secretam p̄silii admitti. Sed tradidit in hoc loco eunuchos vocari: quia a seculi actionibus alieni oratione et lectio vacabat: et vero es non causa libidinis: sed suscipiente plis habebat quos Josephus esse nos vocat. b Dedit autem David. David p̄s. et ceteri patres veteres testa

¶ 2. Re. 7. a
¶ 17. a. et.
22. b
Diversio

¶ 22. b
¶ Sap. 9. b

¶ 8. 17. b

Mai. de ly

Onuoc. Ca. XXVIII cauit igitur. Hic p̄le q̄nter de scribit quod David tradidit salomonis filio suo exemplar om̄m agendoꝝ in templo. et p̄mo inducit sibi subcitos ad salomonis obedientiam. secundo salomonis iniungit edificatiōis templi curā ibi: Tu autem salomo. tertio tradidit sibi agendoꝝ forma ibi: Dedit autem. Alia p̄mū dicitur. Cōuocauit igitur David om̄es principes israel. et p̄le q̄nter specificauit istos principes dices: b Duces tribuum tecum. q̄ perāt. xij. tribub. c Et p̄positos tur. militarii. d Qui ministerabat regi. in domo sua in diversis officiis. e Tribunos q̄z. q̄ p̄erāt mille bellatoribꝫ: et erat sibi p̄positus turmaꝝ: q̄z q̄libet turma p̄tiebat. xxviii milia bellatores: ut dictum est. ca. p̄ce. f Et cētū. q̄ perāt cētū bellatoribꝫ: et erat sibi tribunis. g At q̄ p̄sub. et posse. regi. i. diuītūs ei artifcialibꝫ et naturalibꝫ / mobilibꝫ et immobilibꝫ. h Filios q̄z suos cuiz eunuchis. i. nutritoribꝫ et doctoribꝫ qui dicuntur eunuchi: eo quod erant casti et honesti. i Cōuocauit igitur rex et ste. sup gradū ad loquendū q̄ erat in atrio tabernacli q̄d fecerat David. p̄ arca domini reponēdā: ut habeat supra. xv. ca. ut dictum hebrei. Alij vero dicunt quod surrexit de lecto suo in quod iacebat p̄ nimia senectute et debilitate: ut h̄r. ij. Reg. i. surrexit tamen ad horā ut magis audiret. k Logitauit ut edificare tecum. ut h̄r. s. xvii. ca. l At scabellū pedū domini dei nři. q̄z intra sanctūscitorū erat q̄li sedes dei: ita quod p̄mū vna opinionē propitiatorū q̄d portabat ab ipsis cherubim erat q̄li sedile. et opculū arce erat q̄li scabellū. Scđm alia vero opinione opculū arce erat propitiatorū et sedile dei. David inētū vero q̄d erat an arcā erat q̄li scabellū. p̄ut diffisiuit dictum Exo. xvi. m Ad edificādū oia p̄. i. aliqui de sequuntur vsq̄ ibi: n De iuda enim elegit. p̄nci. q̄ in trālū maris rubri tribus iuda primo secuta est moysen/ alijs formidatibꝫ: iο meruit regia dignitatē: ut dictum fuit Exod. xiiii. o De filiis pa. mei pla. ei tecum. ut habeat. i. Reg. xvi. p Elegit sa. tecum ex quod p̄t salomon fuit p̄mō ad regnum non solū voluntate humana: sed etiā diuina. et hāc ordinatio nūc iudicavit na-

venienter p̄nt debite correctiōes intelligi: in quod et debet rigor iusticie: dulcore misericordie reparatur. et hoc significat p̄linū modicatioꝝ et oleū lenitū: sic h̄r. Lu. x. in parola saudat in cuius cura samaritanus infudit oleū et vinum. Et iο quod illos qui erant super apothecas olei et vini: signat boni iudices quod iustitia et misericordia mō debito sciat ut. Per aitalla vero bruta pueri p̄nt intelligi: eo quod p̄ay habent de rōnis usū. Dicitur quod illos qui erant super nutritionē animalium significat boni pedagogi qui circa bona et nutritionē puerorum in moribꝫ maxime sunt iūti. Nam p̄t p̄b. i. ethi. coꝝ. Non p̄ay facit ad honestatē imo multū si assuefiant ad honestatē.

Mico. de lyra

Onuoca Ca. XXVIII uit igitur David om̄es principes israel. duces tribuum et p̄positos turmarum quod ministrabat regi: tribunos q̄z et cētū. et p̄nes et quod herat substātia et possessionis bus regi: filios q̄z suos cum eunuchis: et potētes et robustissimos quosque in exercitu hierusalē. Cum surrexisset rex et stetisset ait: Audite me fratres mei et populus meus. Cogitauit ut edificare domum in quod regesceret arca fēderis domini: et inscavellū pedū dei nostri: et ad edificiū oīa p̄pauli. Beatus autem dixit mihi: Non edificabis domum noi meo: eo quod sis vir bellator et sanguinem fuderis. b Et elegit dominus deus israel me de universitate domo patris mei: ut essem rex super israel in sempiternū. Beatus iuda enim elegit principes. Porro de iuda domum prius mei: et de filiis prius mei placuit ei: ut me eligeret rex super cunctū israel. sed et de filiis meis: filios enim multis de dit mihi dominus: elegit salomonē filium meū: ut sedederet in throno regni domini p̄ni super israel. Dixitque mihi salomon filius tuus edificabit domum meā et atria mea. Ip̄m enim elegi mihi in filium: et ego ero illi in patrem: et firmabo regnum eius usq̄ in sempiternū si perseverauerit facere praecepta mea et iudicia sicut et hodie. Nūc igitur coram universo ceteris israel audiēte deo nostro: custodite et perquirite cūcta mandata domini dei nři: ut et possideatis terrā bonā: et relinquantis eā filiis vniuersis post vos usq̄ in sempiternū. Tu autem salomon filii mihi scito deū prius tui: et serui ei corde pfecto et animo voluntario: oīa enim corda scrutat dominus: et universitas mentis cogitationes intelligit. Si quislerit eū: inuenies. Si autem dereliqueris eū: p̄iūciet te in eternū. Nūc ergo quod elegit te dominus ut edificares domum sanctuariorū: confortare et perfice. Dedit autem

than. p̄p̄ha ipsi dicitur: ut h̄r. s. xvii. 7. ii. Reg. vii. q̄z. Nūc igitur supple dicō quod sequuntur. r Custodite et p̄tecum. ut p̄ h̄c habeatis abundatiam bonorum. tpaliū volteri bonorum spūliū et ceterorum quod p̄ncipaliter intelliguntur p̄missa a deo sibi p̄missione tpaliū bonorum: sic dicū fuit. s. xvi. et plenū Hen. xv.

s Tu autem sa. Hic p̄n̄r David et ponit salomon filio suo curam regni et edificatiōis templi: et quod noticia di via et ad oīa alta bona: eo quod non amas bonū nisi cognitū. iο p̄mo inducit eū ad habēdū di noticiā di. Tunc deū patris tui. sedo ad eī latrā. Et serui eius corde p̄fē. rē. cuius ē sibi dicitur: t Quid est cor. scru. dñs rē. Ita quod nūc absconditur ab oculis eius. v Quid si quesieris eū: inuenies. quod facies quod in se est: deus supplet residuum. r Quidia elegit te dominus ut edifici. rē. q. d. ex quo deus te elegit ad regnum et templi sui edificiū non debes timere de consumatiōe: quia quod cepit ipse perficiet si feceris debitum tuum. y Dedit autem da. Hic p̄n̄r David salomonē tradidit formam et exemplar omnium agendorum.

* Descriptione Moraliter. a Conuocauit tecum. In hoc autem capitulo describitur institutiō salomonis in regem per David patrem suum: ppter quod per David significat hic deus pater: et iteratio non minus congruit. Nam David manu fortis interpretat: potentia vero personae patris appropria. Per hoc igitur quod David regem instituit filium suum salomonem: significat quod deus pater filium regem instituerat in assumpta pro nobis humanitate: sicut in persona filii dicitur Ps. ii. b Ego autem constitutus sum rex ab eo super siton monte sanctū eius. Et subditur: dominus dicit ad me filius meus es tu rē. y Dedit autem David salomonē filio suo descriptionē tecum. per hoc designat quod deus pater dedit hoc p̄p̄to noticiā omnium agendorum in ecclesiā. Nam cognoscit omnia que deus cognoscit scientia vīsīōis. et illa sunt quod pertinet eē p̄mū quācūq̄ differētē temporis. Moraliter autem per salomonē ex ordinatiōe diuīa. p̄motū in regē p̄t cōuenienter intelligi quod libet debito mō p̄motū ad ecclasticū vel tpale regimē. Per hoc autem quod David salomonē dedit agendoꝝ descriptionē: significat quod illi quod dicto mō p̄motū ad regimē debeat grām bñ regēdi si debitus suū faciat erga deū ad ip̄z se fidelitē p̄uertēdo. Nam si natura non deficit in necessariis non est verisimile quod deficiat actor nature. Per hoc autem quod David dedit salomonē auxilium et argētū ad faciēdū ea quod in tempore erat agenda: sicut quod sicut deus bono p̄lato vel p̄ncipiū fert noticiā in agendis: sic facultates administrat ei per expēsū moderatis.

Glō.ordi. I Paralipomenon La. XXIX Nico.de lyra 213
 mētē figurē et enigmatib⁹ designa-
 bant vniuersa que verus pacificus
 in ecclesia facturus erat: quomodo
 omnes natiōes p fidem baptismi in
 troitum in eccliaz habuerūt: qualis
 ecclie status esset futurus q̄lis sc̄d
 rū pfectio et in regno celesti remu-
 neratio cuiusq; p meritis reddēda
 p diuersas cellas et exedras: q; i re-
 gno dei mātōes mīte sāt. a **E**t
 leun. au. **N**eç in Exo. in cōstru-
 ctōe tabernaculi neḡ in Regū in
 edificatiōe tēpli vspia legunt faci-
 leones et leunculi: nī q; i tēplo cel-
 tura facta narrat in cōfēctiōe decē-
 basū vbi leones et boues et cheru-
 bin: et palme sculpte narrant. Sed
 neḡ cherubin in s̄lititudine q̄drige
 formata: s̄ t̄m q; duo cherubin fui-
 sent fabricata: alis suis arcā tegē-
 tia. Ezechiel autē iuxta fluiū cho-
 bar s̄litudo ostēla est q̄tuor: aīaliū
 et hic aspect̄ eoꝝ s̄litudo hois i eis:
 et iiii. pēne vni: et iiii. facies vni: et
 pedes eoꝝ pedes recti: et plāta pe-
 dis eoꝝ q̄li plāta pedis vituli: et p⁹
 paucā. **S**ilitudo vultuseoꝝ facies
 hois: et facies leonis a dextris eoꝝ
 q̄tuor: et facies aqle defup ipoꝝ q̄t
 tuo. Et alibi: Quattuor facies ha-
 bebat vñqđoꝝ eoꝝ: facies vna fa-
 cies cherub: et facies sc̄dā facies ho-
 minis: et tercia leonis: et q̄rta aqle.
 Sed et hoꝝ et sequētū expositionē
 in ezechiele n̄o put nobis donauit
 de p̄strixim⁹. b **O**ia inq̄t et c̄.
 Tradūt hebrei exēplar tēpli et va-
 loꝝ moyli in mōte mōstrati ad ielū
 puenisse: deinde ad iudices et ad he-
 li et ad sa-

Nico.de lyra
 a **D**escriptionē por. que
 erat an̄ introitū tēpli. b **E**t cel-
 dūt aliq; s̄ pauimēto tēpli erat
 cellaria ad reponēdū aromata et ali-
 qua alia q̄ indigēt p seruari i frigi-
 do loco. alii aut̄ dicūt q̄ ista cellaria
 intelligunt due mātōes tēpli in-
 feriore. c **E**t cenaculi. i. tertie
 mātōis templi. d **E**t cubi. in
 adit⁹ loca suntobi facebāt custodes
 tēpli. et s̄m heb. erat quedā appēdi-
 tia iuxta murū tēpli exteri⁹ ascēden-
 tia. v. cubitis in trib⁹ laterib⁹ tēpli
 sc̄z australi: aqlonari et occidētali.
 e **E**t dom⁹ ppi. i. sc̄tōꝝ vbi
 erat ppiciatoriuꝝ. et de oib⁹ istis di-
 cūt̄ plēni⁹. iii. **R**eg. vi. f **A**tri-
 orū. erant enī ibi tria atria. l. atriuꝝ
 sacerdotū: atriuꝝ hoiuꝝ mundoꝝ: et
 atriuꝝ mulierū. g **E**t exedraz.
 id ē. camerarū. h **I**n the. do-
 dū. vbi reponebāt vasa sacra et
 vestes sacerdotales: et silia. i **E**t
 in the sanct. vbi reponebāt illa q̄
 erat deo cōsecrata ad faciēdū necē-
 saria in tēplo et reparādū ea q̄ eēnt
 reparāda. k **A**urū in po. et c̄.
 nō est intelligēdū q̄ dauid tradide-
 rit salomonū totū aurū et argētū q̄
 in vasis fēdis templi erat necessa-
 riō: s̄ tradidit i scripto quātū pōd⁹
 auri et argēti debebat ponī i q̄libet
 vase aureo et argēteo. l **S**ed et
 ad can. au. q; decē fuerūt cādela-
 bra aurea in templo salomonis: vt
 h̄. iii. **R**eg. vii. i fine. m **A**u-
 rum quoq;

david salomonī filio suo descriptionēz a
 portic⁹ et tēpli: et cellarioꝝ et cenaculi et
 cubiculorū in aditis: et dom⁹ ppiciatio-
 nis: necnō et oīm q̄ cogitauerat atriorū et
 exedrarū p circuitū in thesauros dom⁹
 dñi: **E**t in thesauros sc̄tōꝝ: diuisionūq;
 sacerdotalū et leuiticaz i oīa opa dom⁹
 a **T**facta in honorem.
 dñi: et in vniūsa vāsa mīsterij tēpli dñi:
 a **T**in quo sapiētie splēdor signatur.
 aurū in pōdere p singula vasa mīsterij: k
 a **T**in quo nītor p̄dicationis. b **T**sicut deus dñis
 sit singulis prout vult.
 argēti q̄z pōdus p vāsoꝝ et operꝝ diuer-
 sitate: sed et ad cādelabra aurea et ad lu-
 cernas eoꝝ aux p mēsura vniūsciuisq;
 cādelabri et lucernaz: s̄l̄ et i cādelabri
 argēteis: et in lucernis eoꝝ p diuersita-
 te mēsura pondus argēti tradidit. Au-
 m a **T**de mensa p̄positionis in Exo. satis diximus.
 rū q̄z dedit i mēsas p̄positiōis p diuer-
 sitate mensarum. **S**ilr et argentū i alias n
 a **T**hec oīa plene in Exo. exposita inuenies.
 mensas argēteas. **A**d fūscinulas q̄z et
 phialas et thuribula ex auro purissimo
 a **T**sūt leunculi et leones fortes. s. et fortiores alii sen-
 su alii nītore p̄dicationis argentei.
 a et leunculos aureos p q̄litate mēsure
 pōdus distribuit i leunculu et leunculu
Silr et in leones argēteos diuersū argē p
 ti pōdus separauit. Altari aut̄ i q̄ ado-
 lebaſ incēsuz aurū purissimū dedit: et vt
 a **T**hec q̄driga in Ezechiele exposita est. b **T**sciētie
 pulchritudo hec̄ noticia sacramētoꝝ dei thron⁹ el⁹
 et requies. vi: Qui sedes sup cherubin māifestare.
 ex ipo fieret s̄litudo quadrigē cherubī
 extēdentū alas et velantū arcā federū
 dñi. **O**ia inq̄t venerūt sc̄pta manu dñi s
 ad me: vt intelligerē vniuersa opa exē-
 plar. Bixit q̄z dauid salomonī filio suo.
 Virilif age et cōfortare et fac ne timeas
 et ne paureas: Bñs em̄ de⁹ me⁹ tecū erit
 et nō dimittet te neq; derelinqt te: donec
 pficias om̄e op⁹ mīsterij dom⁹ dñi. Ec-
 ce diuisionēs sacerdotū et leuitaz i om̄e
 op⁹ mīsterij dom⁹ dñi assistūt tibi et pati-
 sūt: et nouerūt tā p̄ncipes q̄z p̄pli facere
 oīa p̄cepta tua. **C**a. XXIX
Ocutusq; est rex dauid ad
 oīm eccliam: Salomonē fi-
 liū meū vñū elegit de⁹ ad
 huic pueꝝ et tenellū. Op⁹ em̄ grāde est:
 neq; hoī p̄pat habitatio: s̄ deo. Ego at
 toti virib⁹ meis p̄pauī ipēlas dom⁹ dñi x
 dei mei. Auz ad vasa aurea: et argētū
 i argētea: es i ēnea: ferrū i ferrea: lignū
 ad lignea: pides onychinos et q̄li stibi
 nos et diuersoz coloz: oēmōz p̄ciosū la-
 pidē: et marmor pariū abundātissime. a
 Et super hec que obtuli in domum dei
 rū q̄z de. in mē. ppo. sup quā
 ponebāt panes p̄positionis.
 n **S**ilr et argē. in alias mē.
 argeteas. sup q̄s parabāt ea
 que erāt offerēda. o **E**t leun-
 cu. aure. nō inueniē scriptū q̄ in
 tēplo salomonis fuissent leunculi
 aurei: et ideo aliq; dicūt q̄ isti sunt
 leōes q̄ fuerūt i throno salomonis:
 de q̄ h̄. iii. **R**eg. x. h̄ n̄ h̄ appa-
 retiā: **T**ū q̄ nō h̄ i sc̄ptura q̄ illi
 leones fuerūt aurei s̄ magi videb
 q̄ fuerūt eburnei sic et thron⁹ **T**ū
 q̄ h̄ agit t̄m de edificatiōe tēpli et
 p̄tinētiō ad ip̄m. ille at thron⁹ nō
 fuit i tēplo nec d̄ p̄tinētiō ad ip̄m
 s̄ fuit i porticu dom⁹ regie vbi sa-
 lomon ledebat ad iudicāduz: et iō
 alii dicūt q̄ isti leones fuerūt i lute-
 rib⁹ vbi fuerūt leōes figurati: vt
 h̄. iii. **R**eg. vii. h̄ videb falsum
 q̄ illi fuerūt d̄ ere: vt p̄tz ibide. isti
 aut̄ describūt aurei: et iō ista videb
 p̄cedere ex discordia translatiōis
 nīre ab hebraico: vbi enī habem⁹
 hic. **E**t leu. aureos. in heb. h̄.
 Expiatoria aurea: et credo q̄ ratō
 hui⁹ diuersitat̄ translatiōis nīre ad
 hebraicū fuit: q̄ dictio signās ex-
 piatoria: et dictio signās leunculū i
 heb. habet magnā s̄lititudinē līa-
 rū. s̄m heb. v̄o dicūt h̄ expiatoria
 aurea bacini aurei i qb⁹ portabat
 saguis iira sc̄mīctōz i die expia-
 tiōis. p **S**ilr et le. ar. In heb.
 h̄. In expiatoria argētea: et erat
 bacini de argēto i qb⁹ recipiebat
 saguis v̄ctimāri q̄ erat effūdēd⁹
 in altari holocaustoꝝ. q **A**ulta-
 ri at et c̄. istd altare erat iuxta p̄tē
 tēpli q̄ dicebat sc̄ta i parietē di-
 uidētē sc̄tū i sc̄mīctōz. r **E**t
 vt ex ip̄o si. et c̄. q̄ portabat p̄pi-
 tiatorū q̄d erat q̄li sedes dei: et d̄
 ista dispositiōe dictuz fuit pleni⁹.
 iii. **R**eg. vi. et Exo. xxv. s **O**ia
 inq̄t ye. et c̄. Dicūt enī hebrei q̄
 samuel ex reuelatiōe di docuit da-
 uid de oib⁹ istis. Pōt etiā dici q̄
 ip̄emet dauid habuit h̄ p̄ reuelati-
 onē a deo. Cetera patēt ex dicē.
Ocutuſ. **L**. XIX
1 **S**ē rex da. Hic p̄n
 dauid iūitat oīm p̄plm
 ad adiuuādū i ope dñi salomonē
 filiū suūz: et p̄mo circa h̄ describit
 reḡ et populi oblatio. sc̄do grātū
 actio. ibi: **S**z et dauid. tertio reḡ
 salomonis renouatio. ibi: Unxerūt
 at. q̄rto ip̄o dauid felix s̄lūmatiō/
 Igit dauid. Circa p̄mū ponit iūi-
 tatio reḡ s̄bo d. v **S**alomō-
 nē. meū. et c̄. nō est intelligēdū p
 h̄ q̄ fuerit tūt̄m. xii. anoz. sic de-
 claratū fuit pleni⁹. iii. **R**eg. xi.
 sed dr̄ paruūl̄ et tenell̄ respectu
 tāt̄i opis: et h̄ dicebat dauid vt in-
 duceret oīm p̄plm ad auxiliandū
 ei. sc̄do pōd̄ iductio p̄ factū cū dr̄:
 r **P**repauī ip̄e. nō totas s̄z d̄
 oib⁹ aliq; iō subdit̄: **A**urū ad
 va. au. et c̄. seq̄t̄: y **L**apides
 ony. habētes colorē vnguis hūa-
 ni. 3 **E**t q̄li sti. i. color̄ stibū
 Et aut̄ stibū vnguetū q̄ ml̄ieres
 depīgūt facies suas. vii. iii. **R**eg.
 ix. dr̄ q̄ lezabel depīxit oculos su-
 os stibio. a **E**t mar. pa. i. co-
 s̄ iō. **o**lorib⁹

Glo. ordi. **I. Paralipomenon** **La.** **XXIX** **Nico. de lyra**

A **S** li et ad samuel et ad dauid: tandem
ad salomonem. **E**l man' domi filii' e
q' cui' domu' dauid et ali' sc̄i p̄ce
perut q̄cqd de sc̄te ecclie strucu/
ra ptulerūt. **L**a. XXIX.
a **P**ollliciti sūt r̄c. Qui si/
bi et aliis bñ p̄ncipari didicerit:
p̄ueniente grā dei qntū pōt ad lu/
crādū primos; et op' acceptū do/
agēdū studiose et denote exequi
debz; vt in splēdoe sapientie i ni/
tore dōbz; et in sonoritate p̄dica/
tiōis; in firmitate fidei; et diuer/
saꝝ v̄tū ḡmīs domū dei. i. ec/
clesia edificare nīta. **A**nusq; em
mercedē accipiet bñ laborez
suū. **S**i supedificauerit aurū ar/
gētū: lapides sc̄iosos. **Q**ui aut̄
fragilia opa. i. lignū/fernū/stipu/
la supedificat. detrimētū patet.
b **E**t bñdixit r̄c. qz ḡgrega/
tio fidelū sc̄ptis p̄phetaꝝ admo/
nita; et sc̄toꝝ patꝝ dicti; et exēplis
puocata; laudes et hymnos do/
decatat imolādo pie cōfessionis
hostias; et sc̄te p̄uersationis opa
fructuosa. **c** **E**t comedērūt
r̄c. qz xp̄s regia sil' et p̄otificali di/
gnitate ab oibñ fidelibus sana si/
de/pia p̄fessione celebrat. Salo/
mon pacific'; sadoch iust' interp/
tat. Christ' do e pax nr̄a q̄ fecit
vtraꝝ vnū: ip̄e e iust' dñs et iu/
sticā diligiti: iudex viuoy et mor/
tuoy. h̄uc smo vngit ois fidelis
in regē et sacerdotē: cū in p̄fectio
ne baptisi

? Ben. 15.c

? Sep. 2.b

¶ v. 10
¶ v. 11

Nico. de lyra
s x̄ loribue variū: et dī: a paro in
sula vbi smo fuit reptū. Et sup
hec. aurū et argētū r̄c. **S**equit:
a **D**e peculio meo r̄c. ex/
cepti his q̄ ppau. Duplici ei
mō dauid obtulit donaria. p̄ do/
mo dñi edificāda. **A**no mō d̄b/
stacia ppzia et speciali. et q̄tū ad
b̄ dicit: De peculio meo. Est em̄
peculiū cēlū. p̄p̄i' valde dilect'
Alio mō obtulit de p̄ciosis q̄ ac/
cepit de p̄dis hostiū et dñs cōse/
crauerat. et q̄tū ad b̄ dicit: Exe/
ptis his q̄ ppia. r̄c. **b** **D**e au/
ro ophir. qd̄ e optimū: vt dictū
fuit. iii. Reg. ix. **c** **A**d deau/
pa. tēpli. q̄ fuerūt laminis aure/
is operti: vt dictū fuit. iii. Reg.
vi. Cōle q̄nter dauid hortat ali/
os ad offeređū p̄ dom' dei edi/
ficiōe di. **d** **E**t si q̄s sp̄o/
te of. qz nō placet deo sacrificia
coacta: Letera patēt v̄s ibi:
e **P**er manū ie. ger. Con/
trariuz videt. s. xxvi. q̄ selemith
erat sup thesauros sc̄toꝝ. Dicen/
dū q̄ iste selemith fuit custos the/
sauroꝝ dom' dñi q̄tū ad ea q̄ fu/
erūt de p̄dis hostiū p̄scrata: iste
wo iehihel dī: b̄ thesaurari' eorū
q̄ fuerūt sp̄ote oblata. **f** **L**e/
tatuꝝ est po. cū yo. sp̄o. p̄
mitteret. cui' causa subditur:
Quia corde toto offe: ea. i.
valde voluntarie: et in talib̄ solet
b̄ gaudere

mei de peculio meo/ auꝝ et argētū do in tēpli a b̄ gaudere. g **E**ed et da/
di me: exceptis his q̄ h̄paraui in q̄dē sanctā: uid rex letat' est. **H**ic p̄n
ponit grāuactio. et p̄mo q̄tū
ad ip̄m dauid cū dī. b **E**t
lia talentoz argēti p̄batissimi ad deaurandos c
parietes tēpli. **E**t v̄bicūq; op' est aurū de au/
ro: v̄bicūq; opus est/ argentū argentii: opera
fiāt p̄ man' artificū. **E**t si q̄s sp̄ote offert: iple/
at manū suū hodie/ et offerat qd̄ voluerit dño.
Pollliciti sūt itaq; p̄ncipes familiaꝝ et p̄ceres +
tribuū isrl: tribuni q̄z et cēturiones et p̄ncipes
p̄ncipū possessionū regis: dederūtq; i opa do/
mus dñi auri talēta qnq; milia: et solidos decē
milia: argēti talēta decē milia: et eris talēta de/
cē et octo milia: ferri q̄z cētum milia talētoꝝ / et
apud quēcūq; inuenti sūt lapides: dederūt in
thesauruz dom' dñi p̄ manū iehihel gersoni/
tis. Letatusq; ē p̄pls cū vota sp̄ote p̄mitteret: f
qz corde toto offerebant ea dño. **S**z et dauid s
rex letat' est gaudio magno: et bñdixit dño co/
rā vniuersa mīlititudine et ait: Benedictus es
dñe deus israel patris nostri: ab eterno in eter/
nu. Tua est em̄ dñe magnificētia et potentia et
gloria atq; victoria et tibi laus. Cūcta em̄ q̄ in
celo sūt et in terra: tua sūt. Tuū dñe regnū: et tu
es sup oēs p̄ncipes. Tuē diuitie: et tua ē glia:
tu dñaris oīm. In manu tua v̄tus et potētia: i
manu tua magnitudo et īperiū oīm. Nūc igit
de' noster cōfitemur tibi: et laudam' nomē tuū
iclytū. **Q**uis ego et q̄s p̄pls me': vt possimus k
tibi h̄ec vniuersa p̄mittere: Tua sūt oia: et q̄ de
manu tua accepim': dedim': tibi: **P**eregrini l
em̄ sumus corā te et aduenē: sicut oēs p̄res no/
stri. Dies nři q̄ si v̄mbrā sup terraz. et nulla est m
mora. **B**ñe de' noster ois h̄ec copia quā p̄
rauim' vt edificare dom' nomini sancto tuo:
de manu tua est: et tua sūt oia. **S**cio deus me'
q̄ p̄bes corda et simplicitatē diligas: vñ et ego
in simplicitate cordis mei let' obtuli vniuersa
h̄ec: et p̄p̄m tuū q̄ hic reptus est/ vidi cū ingēti
gaudio tibi offerre donaria. **B**ñe de' abraā et
isaac et israel patrū nřoy custodi in eterñ hāc
volūtate cordis eoꝝ: et semp in venerationem
tui mens ista p̄maneat. Salomō q̄z filio meo
da cor p̄fectū: vt custodiat mādata tua et testi/
monia tua: et ceremonias tuas/ et faciat vniūsa:
et edificet edē: cui' ip̄esas p̄au. **P**recepit autē p
dauid vniūse ecclie. **B**ñdicate dño deo nřo. **E**t
bñdixit ois ecclia dño do patꝝ suoꝝ: et icli/
nau erūt se et adorauerūt deū: et deide regē. **I**m
molauerūtq; victimas dñio: et obtulerunt hōlocau/
a **P**er p̄fectiōe eterne vite. **b** **I**ustuz regimē. **c** **S**implic/
ita die sequēti: et auros mille: arietes mille: ag/
tate et innocentia. **a** **T**hancis oratiōibus.
nos mille cū libāminibus suis: et vniuerso ritu
abūdātissime in oēm isrl: **E**t comedērūt: bibe/
rūt corā dñi i die illa cū grādileticia: vñixerūt v
secūdo salomonē filiū dauid. Unxerūt aut̄ eū
a p̄ium laborem.
s tas pacificus: et p̄ sadoch q̄ in/
terptat iust' significat vñ et
idē iesus xp̄s q̄ p̄ suū sanguine
p̄acificauit ea q̄ in celis sūt
et in terris Col. i. **P**ro p̄ sion nō tacebo:
et p̄pter hierusalē nō quiescār
donec egrediat' vt splēdo: iu/
stus eius. **P**ro p̄ etiā ē rex regū
et pontifex sumus: p̄p̄ qd̄ per
* melchisedech

vñ d' Jeçabel nō h̄ i heb. q depin-

rit oclos suos stibio: s̄ qd posuit sti-

bii i ocul suis: qd psonat huic l̄e.

t3. Re.2.c

nā sic iueniūt marmores h̄ntes co-

lo: vnguis h̄nani q dicūt onychi-

ni: ita iueniūt alii h̄ntes colorē ni-

grū cū nitore: q dicūt stibini rōne p-

dicta. In ca.vl. vbi d̄ i postil.

Et in libro nathan pphe te.

Additio.ij. Sic p̄m liber Regū

rōnabilitē attribui Samuel: eo q

ihe fuit p̄ncipal pp̄ha p̄temporane

Saul: sili mō p̄nt attribui scds et

terti Regū nathan pp̄he seu gad

q fuerunt cōtemporanei pp̄he re

gi danid: et etiā Salomoni.

Scds Paralipomeno incipit.

Onforta Ma. I

tus ē ḡsa. Postq̄

i libro p̄mo actū ē d

regno isrl p̄ueniēte

scz ip̄i dauid ex me-

ra volūtate diuina.

Dic vñ agit de eodē regno pue-

niente ex successione paterna. Sic

enī inter filios dauid salomon a dō

electus fuit: vt h̄r li.ca. vlti. sic i re-

gno patri suo successit. p̄mo igit de

isto regno agit. p̄ut fuit integrū et

vñitū. scdō d̄ ip̄o p̄ut fuit defalcatū

et p̄tū. ca. x. Circa p̄muz agit p̄mo

de deuotio salomonis circa diuīa.

scdō de ei magnificētia circa h̄na-

na. ca. viii. Ita tñ diuīis nō est p̄ci-

sa: q̄ int illa q̄ ostendūt deuotionē

salomonis i diuīis in p̄ponunt aliq̄ q̄

ostendūt ei magnificētia i h̄nāis et

ecōuerso: s̄ dicta diuīis accipit fm̄

p̄tē maiore.

Circa primū dō ostēdi

tur p̄mo deuotio salomonis i oblati-

one sacrifici: scdō i edificatiō tem-

pli. ca. ii. Pr̄ia adhuc i duas q̄ p̄mo

onēis salomonis deuotio in sacrifi-

cij. scdō in p̄ponit el magnitudo i

diuīis ibi: Congregauitq̄. Pr̄ia

adhuc i duas: q̄ p̄mo describit sa-

lomonis oblatio: scdō diuīa accepta-

rio ibi: Ecce aut i ipsa nocte. S̄nia

dō istaz duaz p̄tū p̄tē ex dictis. iij.

Re. iii. ca. a p̄ncipio ca. vlc̄ ad me-

diuī excepti q̄ sequit. k. Prece-

pit sa. zc. q̄ voluit honorare dēn

nō solū ḡ seipm: s̄z p̄ pplm sibi ss-

lectū. l. Tribunis et cētu. zc.

h addit ad exponēdū ill d̄ qd p̄mit-

tit. m. Uniuerso is. q̄ tota ml-

titudo ppli n̄ fuit ibi: s̄z isti q̄ erāt p̄n-

cipales i pplo: t̄ iō tot pp̄ls in iphis

vtualē p̄tinebat. n. Arcā aut

dei addu. da. d. ca. ii. Reg. vi. d̄

q̄ adduxit eā d domo aminadab q̄

erāt i gabaa. Dicēdū q̄ fm̄ fitates

fuit adducta de gabaa: s̄z q̄ charia-

thiārē qd ciuitas p̄pinq ip̄i ga-

baa: t̄ pplm fuit ibi: ḡ regat p̄pter

deductionē arce: iō d̄: h̄ d̄ chariathi

arim ip̄az adductā fuisse: vt dictū fu-

it ibidē. o. Altare q̄z eneum.

istd altār erāt holocausto: t̄ p̄tē h̄

salomō voluit ibi offerre. p. A-

scēditq̄ sa. ad al. nō p̄ leipm: s̄z p̄

sacerdotes: ad q̄z officiū spectabat

offerre sup altare: in scdā parte d̄:

q̄. Qui tā inu. ē q̄ pul. s. h̄ ip̄

* bole est

Moraliter. i. Onfortat ē ḡ zc.

Expositio mystica posita c. iij. Re.

iij. vlc̄ ibi: Ecce ḡ salomō ab excel-

lē iij. *

so gabaon

ne baptismi vez regē et sacerdotē
dicit: vngit scdō cū docēdo t̄ o/
pādo idē aliis p̄dicat. vñ: Oleū ef-
fusus nomē tuū. a. Et mortu
perib̄ luc̄ vita fuisse p̄ntē: dignus
quiete futura t̄ celestis regni glia.
Abraā s̄l̄ mortu ē i senectute bo-
na pfectez etat t̄ plen̄ diez. isaac
appolit̄ p̄ pplo suo plen̄ diez. Jo-
seph mortu ē i senectute bona ex-
tus aromatib̄. Moyses. cxx. āno,
rū mortu est: cui nō caligauit ocul-
lus nec dētes moti sūt. Alīi at san-
guinū t̄ doloſi nō dimidiabūt dies
suos: q̄ sibi vidēt i bōis ducē dies
mibi ois p̄tās i ce. t̄ i tra. c. Ha-
baon. Que fuit ciuitas metropo-
lēo ceciditq̄ i sortē beniamū: et
fuit separata leuit. Dix ḡ q̄ Jose-
phus dīc q̄ salomō i hebrō v̄c̄it vt
sacrificaret i altari eneo q̄ fecerat
moyses: nisi forte ip̄az hebrō excel-
sum gabaon itelligi voluerit: eo q̄
ibi p̄mū regnauerit. Interpretā em̄
gabaon blūmitas v̄l coll patruelis.

Ni. de lyra. Da mi
lōmōis renouatio: q̄z alias fue-
rat vñc̄ i gion p̄ sadoch sacerdo-
te d̄mādo dauid vt h̄r. iij. Re. i.
a. Seditz salo. sup so. dñi.
vocat h̄ solū dñi thron regni isrl:
q̄ illo regno de vere colebat: nō
sic aut i alijs regnis idolatrie s̄bie-
cis. b. Et cūcti pla. nō fuit at-
siede abalon t̄ adonia: vt ptz per-
dicta. ii. Re. de absalō. t. iij. d̄ ado-
nia. c. Et cūcti si. regl dō t̄c.
id p̄ fidē p̄miserūt seu iurauerunt
q̄ fidelerūt subessent salomoni.
d. Iḡit dō si. isrl. Hic vltimo
ponit ip̄i dauid felix p̄sumatio. cū
sb̄dit. e. Et mor. ē i sene. bo.
i. plen̄ bonis tp̄alib̄ t̄ sp̄alib̄.
f. Scpta sūt i li. la. vi. h̄ liber
est p̄mū i scdō Regū. g. Et i
li. na. pphe. atḡ i zc. Ati duo
libri nō habēt ap̄d nos nec ap̄d he-
breos: q̄ nō fuit p̄ Esdrā repati.
h. S̄iue i is. s̄iue i cūc. q̄ dō n̄
solū fē facta notabilia t̄ mēoria di-
gnā i regno isrl: s̄z etiam i alijs re-
gnis p̄ circuiti q̄ sibi subiecit dōtute
armōi: vt h̄r. s. xvij. xij. z. xx.
* melchisedech regē t̄ sacerdote
fuit figurat: vt declarat apls lac-
diffuse. Heb. vij. Iḡit moralitē
inūgūt scdō salomone i regē t̄ sa-
doch i p̄tificē: q̄ post p̄fessionē xp̄i
regē t̄ p̄tificē factā ab eis i baptis-
mo: ea iterāt i ope bñ viuēdo.
In ca. xxix. vbi d̄ i postil. At at
stibium vnguentum.

Additio. i. Dicitio que h̄
ponit i he-
breo vbi nos habem̄ stibium: non si-
gnificat vnguentū: sed puluerē seu
collvriū nigrū q̄d p̄it i ocul ad de-
co: t̄ p̄seruationē sanitat̄ ocloz:
vñ d̄ Jeçabel